Паміж музыкай і грамадскай працай

СТАР. 3

Бранятанкавы маршал Якубоўскі

СТАР. 5

Правільнае салодкае на свята

СТАР. 6

Родная газета на роднай мове

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

14 СНЕЖНЯ 2016 г. СЕРАДА № 241 (28351)

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

НАДЗЕЙНЫ І ПРАДКАЗАЛЬНЫ ПАРТНЁР

Менавіта так успрымаецца на міжнароднай арэне Беларусь

Аб гэтым Прэзідэнт нашай краіны Аляксандр Лукашэнка заявіў, прымаючы даверчыя граматы ад паслоў Буркіна-Фасо, Інданезіі, Канады, Літвы, Люксембурга, Манголіі, Фінляндыі, Францыі, Эрытрэі, Эстоніі, Апостальскага нунцыя ў Беларусі.

Прэзідэнт звярнуў увагу на важнасць таго, што сёлета Беларусь адзначае 25-годдзе суверэнітэту. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што за гэтыя гады быў не толькі пераадолены эканамічны спад, выкліканы развалам СССР, але і фактычна адноўлена сацыяльна арыентаваная дзяржава. Да цяперашняга часу праведзена сістэмная мадэрнізацыя практычна ўсіх галін і сектараў эканомікі, развіваюцца прынцыпова новыя напрамкі гаспадарчай дзейнасці.

Кіраўнік дзяржавы лічыць невыпадковым той факт, што Беларусь усё часцей асацыюецца з астраўком стабільнасці ў рэгіёне, вызнаючы такія каштоўнасці, як выключныя міралюбнасць і бяспека. «Мы нязменна выступаем за рашэнне канфліктных сітуацый цывілізаваным шляхам, за сталом перагавораў. Без прымянення ваеннай сілы, без аказання палітычнага і эканамічнага ціску. Сёння Мінск стаў значнай пляцоўкай для ўрэгулявання рэгіянальных крызісаў», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт таксама нагадаў, што ў верасні гэтага года сфарміраваны новы склад Нацыянальнага сходу, і выказаў надзею на пашырэнне міжпарламенцкага ўзаемадзеяння.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Беларусь адкрыта да супрацоўніцтва і рэалізацыі ўзаемавыгадных праектаў. «Беларуская эканоміка з'яўляецца адной з самых адкрытых у свеце. Сёння поруч з прыняццем мер, накіраваных на актывізацыю бізнесу, мы паглыбляем міжнародныя гандлёва-эканамічныя сувязі», — нагадаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы пераканаў таксама, што замежныя краіны пры развіцці эканамічных адносін з Беларуссю ацэняць сапраўды бязмежныя перспектывы, якія вынікаюць з магчымасці доступу на агульны рынак ЕАЭС, адным з заснавальнікаў якога наша краіна з'яўляецца.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, Беларусь удзяляе асаблівую ўвагу супрацоўніцтву з краінамі Еўрапейскага саюза, прасоўваючы канструктыўную ідэю «інтэграцыі інтэграцый», і ў гэтым плане ўскладае надзеі ў першую чаргу на сваіх суседзяў.

З Літвой наша краіна дастаткова эфектыўна працуе ў транспартна-транзітнай і інвестыцыйнай галінах. Як адзначыў Прэзідэнт, трэба працягваць рухацца ў гэтым кірунку і максімальна выкарыстоўваць існуючы патэнцыял. З Эстоніяй Беларусь гатова пашыраць кантакты ва ўсіх сферах, уключаючы палітычнае і гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва. Кажучы пра перспектывы супрацоўніцтва з Фінляндыяй, Прэзідэнт звярнуў увагу на выкарыстанне сучасных фінляндскіх тэхналогій у мадэрнізацыі беларускіх прадпрыемстваў.

Ацэньваючы Францыю «як аднаго з палітычных і эканамічных «цяжкавагавікоў» Еўрапейскага саюза і ўсяго свету», Прэзідэнт выказаў надзею на падтрымку гэтай краінай беларускага курсу на шматвектарную знешнюю палітыку і большую ўцягнутасць Беларусі ў міжнародныя эканамічныя адносіны. Улічваючы статус Люксембурга як аднаго з фінансавых цэнтраў Еўропы, Беларусь выступае за нарошчванне кантактаў у галіне эканомікі, перш за ўсё ў крэдытна-інвестыцыйнай сферы.

Аляксандр Лукашэнка пераканаў, што пры новым Апостальскім нунцыі двухбаковае супрацоўніцтва з Ватыканам захаваецца і ўмацуе традыцыйна дружалюбны, плённы характар адносін. «Для нашай краіны Ватыкан — асаблівы партнёр у міжнародным дыялогу. У нас склаліся выключнае паразуменне і давер з кіраўнікамі Рымска-каталіцкай царквы і асабіста з Яго Святасцю Папам Рымскім Францыскам», — адзначыў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы разлічвае, што рашэнне ўрада Канады аб адмене абмежаванняў на гандаль з Беларуссю паслужыць наладжванню двухбаковага эканамічнага ўзаемадзеяння і паглыбленню палітычнага дыялогу з гэтай краінай.

Вялікую цікавасць для Беларусі ўяўляе і развіццё адносін з Інданезіяй, асабліва з улікам таго, што эканоміка гэтай краіны з'яўляецца найбуйнейшай сярод дзяржаў АСЕАН. Паводле слоў Прэзідэнта, у апошнія гады таксама прыкметна актывізаваны дыялог Беларусі і Манголіі: адноўленыя кантакты на вышэйшым і высокім узроўнях, пашырана дагаворна-прававая база, узрасла інтэнсіўнасць гандлёва-эканамічных адносін.

Аляксандр Лукашэнка заявіў, што краіна працягвае пошук агульных падыходаў для пашырэння супрацоўніцтва з краінамі Афрыкі. Ён адзначыў, што Беларусь ужо мае станоўчы досвед кааперацыі з Буркіна-Фасо па пастаўках тэхнічнай прадукцыі. Што датычыцца Эрытрэі, гэта кірунак, дзе яшчэ шмат чаго трэба ажыццявіць.

У час размовы з пасламі пасля цырымоніі ўручэння даверчых грамат Прэзідэнт акцэнтаваў увагу на намеры Беларусі выбудоўваць узаемавыгаднае супрацоўніцтва з усімі дзяржавамі і інтэграцыйнымі аб'яднаннямі, паведамляе прэс-служба беларускага лідара. Кіраўнік нашай дзяржавы таксама звярнуў увагу на велізарную важнасць сумесных намаганняў па захаванні міру і стабільнасці.

«Лекі» ад зімы

Маладыя медработнікі-стаматолагі з Наваполацка Аляксей і Ірына ТАПАРКОВЫ прыехалі на лецішча абвязаць дрэўцы маладога саду, каб зімой іх не пашкодзілі госці з блізкага лесу — зайцы ды капытныя.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЦЫТАТА ДНЯ

Анатоль ЛІС, старшыня Брэсцкага аблвыканкама:

«Органы выканаўчай улады на месцах стараюцца вырашыць праблемы шматдзетных сем'яў, якія стаяць на чарзе на паляпшэнне жыллёвых умоў. Урадам прынята рашэнне, што крэдытныя рэсурсы ў 2017 годзе будуць перш за ўсё накіроўвацца на гэтыя мэты і ў першачарговым парадку — шматдзетным сем'ям, якія стаяць на ўліку больш за тры гады. Такім чынам, праблема, якая існавала ў мінулым і гэтым гадах, будзе паступова здымацца. Дарэчы, сёлета пры заданні ў 450 кватэр для шматдзетных сем'яў у рэгіёне ўжо пабудавана 1019».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 14.12.2016 г.

Долар ЗША	1,9526	▼
Еўра	2,0765	▲
Рас. руб.	0,0319	▲
Укр. грыўня	0,0748	▲

■ На скрыжаванні думак

МАЗГАВЫ ШТУРМ ДЛЯ ШКОЛЫ

Як вырасціць канкурэнтаздольнае пакаленне з маральным стрыжнем?

«Школьная адукацыя — зброя, больш магутная, чым атамная бомба», — такую думку выказаў падчас пасяджэння клуба «Адкрыты дыялог» першы народны настаўнік Беларусі, выкладчык фізікі з Магілёўскага дзяржаўнага абласнога ліцэя №1 Валерый БАРАШКАЎ. На гэты раз у цэнтры ўвагі ўдзельнікаў дыскусіі аказаліся праблемы школы, выхавання падрастаючага пакалення, павышэння аўтарытэту і прэстыжу прафесіі педагога, роля настаўніка ў лёсе яго выхаванцаў і многія іншыя пытанні.

Фота БЕЛТА.

НЕ ПРОСТА «ПРАДМЕТНІК»

— Дробязяў у адукацыі не бывае. Таму любыя змяненні, што адбываюцца ў школе, цягнуць за сабой цэлы шлейф ланцуговых рэакцый, і ў рэшце рэшт усе яны абавязкова адбіваюцца на жыцці кожнага члена грамадства, — упэўнены Валерый Барашкаў. — У школе вельмі шмат змянілася апошнім часам, прычым змянілася ў лепшы бок, але і праблем назапасілася шмат. А праблемы адукацыйныя больш складаныя за любыя тэхнічныя. Раней вельмі часта практыкаваўся мазгавы штурм, калі кожны мог выказаць сваю самую нечаканую, нават вар'яцкую ідэю. А эксперты ўсё аналізавалі і шукалі рацыянальнае зерне. Часам вырашэнне вельмі складанай праблемы вымагала каля 10 тысяч прапаноў, а выбіралася з іх толькі адна...

Рэчаіснасць імкліва мяняецца, і нам даводзіцца з гэтым лічыцца. Мы спрабавалі перайсці на 12-гадовую школу, у нас з'явіліся гімназіі і ліцэі, была ўведзена сістэма цэнтралізаванага тэсціравання... Сёння ўсе робяць спробы разабрацца: што добра, а што дрэнна? Асабіста я лічу, што добры падручнік за год не напішаш, і за пяць гадоў яго не напішаш, бо любы вучэбны дапаможнік павінен пераўтварацца і шліфавацца. У чым я асабіста пераканаў, дык гэта ў тым, што крэйда і дошка яшчэ доўгі час будуць заставацца галоўнымі інструментамі ў вучэбнай дзейнасці на ўроку.

СТАР. 2

■ Добрая нагода

ГАЛОЎНАЯ СКАРБНІЦА КРАІНЫ

Нацыянальны гістарычны музей, якім вы яго яшчэ не ведалі

15 снежня 1956 года быў падпісаны дазвол на «ўтварэнне групы для правядзення падрыхтоўчых работ да адкрыцця Беларускага дзяржаўнага гісторыка-краязнаўчага музея». Менавіта гэтая дата традыцыйна лічыцца «днём нараджэння» музея, якому ў бягучым годзе споўнілася ўжо 60 гадоў. Мы даведаліся, чаму прыйшлося разабраць ужо ўсталяваную першую экспазіцыю, навошта лекцыі ладзілі ў цэхах і чым вядомы будынак, у якім месціцца галоўны корпус.

СТАР. 3

Да 60-годдзя з дня заснавання ўстановы калектыву Нацыянальнага гістарычнага музея накіраваў віншаванне Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. У віншаванні гаворыцца: «Дзякуючы плённай працы некалькіх пакаленняў супрацоўнікаў у музеі сабрана многа артэфактаў, якія прадстаўляюць беларускую нацыю як неад'емную частку сусветнай супольнасці, адлюстроўваюць этапы развіцця краіны, мастацкія набыткі нашага народа, яго звычаі і традыцыі». Таксама кіраўнік дзяржавы адзначыў, што высокай ацэнкі заслугоўвае дзейнасць музея як сацыяльна-культурнага інстытута, скіраваная на выхаванне патрыятызму, вывучэнне і папулярызацыю гістарычнага мінулага Беларусі, у тым ліку за яе межамі.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Антоніу Гутэрыш афіцыйна стаў дзявятым генеральным сакратаром ААН

Цырымонія прынясення прысягі адбылася 12 снежня на пасяджэнні Генасамблеі ААН. Антоніу Гутэрыш даў клятву служыць інтарэсам арганізацыі, а не асобных краін. Гутэрыш прыступіць да выканання абавязкаў генеральнага сакратара ААН 1 студзеня 2017 года. Да гэтага ён быў прэм'ер-міністрам Партугаліі, а таксама доўгі час займаў пасаду вярхоўнага камісара ААН па справах бежанцаў.

У Турцыі затрыманы больш за 200 чалавек па абвінавачанні ў тэрарызме

235 чалавек арыштаваны ў Турцыі па абвінавачанні ў тэрарызме пасля тэракту ў Стамбуле 10 снежня. Пра гэта паведаміла МУС краіны. Аперацыі па барацьбе з тэрарызмам былі праведзены ў 11 правінцыях з мэтай затрымання падазраваных у тэрарыстычнай дзейнасці і прапагандзе тэрарызму ў сацыяльных медыя, гаворыцца ў паведамленні міністэрства. Нагадаем, ахвярамі тэракта ў Стамбуле сталі 44 чалавекі.

Эйфелева вежа закрыта для турыстаў праз забастоўку

Турыстаў, якія наведваюць горад кахання, чакаюць непрыемныя навіны. Як паведамляюць інфармагенцтвы, галоўная славутасць Парыжа — Эйфелева вежа — закрыта для падарожнікаў праз забастоўку персаналу. Работнікі розных службаў вежы, а гэта каля 300 чалавек, патрабуюць палепшыць умовы працы. Штогод на Эйфелеву вежу падымаюцца больш за 6 млн чалавек.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Названы просты спосаб падаўжэння жыцця

Міжнародная група вучоных прыйшла да высновы, што людзі, якія спажываюць каля 20 грамаў арэхаў у дзень, з меншай імавернасцю захварэюць на рак або памруць ад сардэчна-сасудзістых захворванняў. Вынікі даследавання публікуе часопіс BMC Medicine. Біёлагі прааналізавалі даныя 29 навуковых работ, прысвечаных уплыву арэхаў і іншых пладоў на здароўе людзей. Да даследаванняў былі прыцягнуты 819 тысяч удзельнікаў. Вучоныя разгледзелі 12 тысяч выпадкаў ішэмічнай хваробы сэрца, 9 тысяч выпадкаў інсульту, 18 тысяч — рака і сардэчна-сасудзістых захворванняў, а таксама больш за 85 тысяч смерцяў. Даследчыкі рэкамендуюць рэгулярна есці арэхі пекан, лясныя і грэцкія арэхі, а таксама плады арахісу. Штодзённае спажыванне 20 грамаў арэхаў звязана з 30-працэнтным скарачэннем верагоднасці захворвання на ішэмію сэрца, зніжэннем рызыкі захварэць на рак на 15 працэнтаў і памяншэннем імавернасці заўчаснай смерці на 22 працэнты.

КАРАТКА

Больш як 25 беларускіх спартсменаў і трэнераў удастоены дзяржаўных узнагарод за дасягненне высокіх вынікаў на I Еўрапейскіх гульнях 2015 года ў Баку, XXXI летніх Алімпійскіх, XV летніх Параалімпійскіх гульнях 2016 года ў Рыа-дэ-Жанэйра і значны асабісты ўклад у развіццё фізічнай культуры і спорту.

Беларусь разлічвае на тое, што станоўчае рашэнне па выдзяленні трэцяга траншу Еўразійскім фондам стабілізацыі і развіцця будзе прынята да канца года, паведаміў міністр фінансаў Беларусі Уладзімір Амарын.

Збор на фінансаванне дзяржаўных расходаў запланаваны ў памеры 10,8 тыс. беларусаў.

Пашыраны спіс кандыдатаў на пасаду новага галоўнага трэнера нацыянальнай зборнай Беларусі па футболе будзе сфарміраваны да канца года. Падбор кандыдатур будзе ажыццяўляцца па ўсіх магчымых напрамках: як сярод беларускіх спецыялістаў, так і сярод замежных трэнераў.

■ Я зноў выбіраю «Звязду»

ЛЮБЯЧЫ, НЕ АДМАЎЛЯЮЦЦА...

Новыя людзі, новыя звычкі, стравы, рэчы, захапленні ды іншае прыходзіць у наша жыццё па-рознаму; здараецца — нават не помніш як.

З чаго і калі пачалося маё знаёмства са «Звяздой», памятаю дакладна. Убачыла ў суседзяў свежы нумар газеты, «зачапілася» ў ім за падборку артыкулаў па прафілактыцы і лячэнні захворванняў натуральнымі сродкамі, узяла пачытаць і... падпісалася.

Трэба сказаць, што да «Звязды» і разам з ёю ў нашу сям'ю прыходзілі іншыя выданні — камсамольскія, партыйныя, савецкія, жаночыя. Яны, як і людзі, з'яўляліся, некаторы час былі ў нашым жыцці, потым без шкадавання знікалі. А «Звязда» заставалася і застаецца — ужо больш як 20 гадоў.

Спытаеце, чаму? Адкажу: па-першае, таму што яна друкуецца на роднай мове, па-другое, таму што менавіта ў ёй (пры ўсім «багацці выбару» — радыё, тэлебачанне, інтэрнэт...) я знаходжу калі не ўсё, то вельмі многае з таго, што мяне цікавіць. Сярод любімых дадаткаў — «Сямейная газета», «Краіна здароўя», «Мясцовае самакіраванне», сярод любімых аўтараў — Валянціна Доўнар, Алена Ляўковіч, Святлана Яскевіч. З задавальненнем чытала пазаштатных звяздоўскіх аўтараў Сяргея Рублеўскага і Таццяну Немчанінаву.

Па-за маёй увагай ніколі не застаецца рубрыка «...Народ на правадзе!» Не буду казаць, што ўсё там вясёлае ды вельмі смешнае, але ж сапраўды жыццёвае, праўдзівае, павучальнае...

Падабаюцца рубрыкі «Хатняя энцыклапедыя» і «Хто каго?»

Добра, што кожны квартал газета разыгрывае каштоўныя прызы (у нас гадоў з дзесяць ідзе звяздоўскі «Віцязь»), добра, што ў пачатку года друкуюцца такія прыгожыя і такія патрэбныя календары...

Ёсць, вядома, і нейкія недахопы... Але на іх, любячы сваю мову і газету, мне здаецца, можна не звяртаць увагі.

Антаніна МІКАЛАЕВА, *Рагачоўскі раён.*

P.S. *Вы думаеце прыкладна так? Вы зноў выбіраеце «Звязду» і хочаце расказаць чаму? Калі ласка, пішыце. І, вядома ж, выпісвайце.*

ISSN 1990 - 763X

ЗВЯЗДА Да чытача з любоўю!

ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА,
5 разоў на тыдзень!

Ідзе падпіска на «Звязду» на I квартал і I паўгоддзе 2017 года!

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

■ Парламенцкі дзеннік

УСЕ МЫ ІНВЕСТАРЫ. ПАТЭНЦЫЙНЫЯ

Цяпер свабодныя грошы можна прымусіць папрацаваць

Учарашняя сесія ў Палаце прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу закранала як фінансавыя, так і сацыяльныя сферы дзяржаўнай палітыкі. Адным з найбольш абмяркоўваемых сярод дэпутатаў законапраектаў стаў дакумент пад назвай «Аб інвестыцыйных фондах».

КІРАВАННЕ КАЛЕКТЫЎНЫМ КАПІТАЛАМ

Валерый БАРАДЗЕНЯ, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па бюджэце і фінансах, у размове з журналістамі адзначыў, што ў нашай дзяржаве ў банкаў існуе пэўная манаполія на інвеставанне. Яны займаюць вельмі вялікую долю на рынку — больш за 95%.

— Дыверсіфікацыя фінансавых рынкаў азначае стварэнне новых інструментаў доўгачасовага інвеставання, — растлумачыў дэпутат. — Законапраект «Аб інвестыцыйных фондах» ствараецца планава, канцэпцыя яго была зацверджана два гады таму Прэзідэнтам. Дакумент рыхтаваўся ў адпаведнасці з грантам Сусветнага банка і пад яго эгідай, ён адпавядае ўсім сусветным нормам, патрабаванням. Што вельмі важна для нас, ён узгоднены з нормамі законаў Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Казахстан «Аб інвестыцыйных фондах».

У чым сутнасць гэтага закона? Створаныя фонды калектыўнага інвеставання будуць канцэнтраваць сродкі і накіроўваць іх у тыя сферы, якія будуць найбольш даходнымі, перспектыўнымі. Калі звярнуцца да сусветнай практыкі, то самыя перадавыя амерыканскія фонды, якія працуюць ужо некалькі дзясяткаў гадоў, сотню гадоў, маюць сярэднюю гадавую даходнасць прыкладна роўную 20%.

— Гэта вельмі высокая даходнасць, — адзначыў парламентарый. — Безумоўна, калі нашы фонды будуць знаходзіць тыя бізнесы, якія прынясуць такую даходнасць, думаю, гэта будзе вельмі добрай альтэрнатыўнай крыніцай інвеставання для грамадзян, юрыдычных асоб, якія змогуць уваходзіць у гэтыя фонды, ствараць іх і такім чынам атрымліваць даходы на ўкладзены капітал.

КАРЭКЦІРОЎКА АЛЬТЭРНАТЫЎНАЙ СЛУЖБЫ

Дэпутаты разгледзелі таксама праект закона «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь», у асноўным прысвечаны карэкціроўцы Закона «Аб альтэрнатыўнай службе», які нядаўна ўступіў у сілу. **Жанна СТАЦІЎКА, член Пастаяннай камісіі па працы і сацыяльных пытаннях,** расказала, што названаму закону патрабуецца яшчэ дапрацоўка — як і іншым нарматыўным актам, якія прама ці ўскосна з ім звязаны.

— Захоўваецца членства ў фермерскіх гаспадарках для грамадзян, што праходзяць альтэрнатыўную службу. Карэктуюцца мерапрыемствы прызыўной камісіі, дапаўняюцца паўнамоцтвы раённай і гарадской прызыўной камісій у дачыненні да грамадзян, якія праходзяць альтэрнатыўную службу. Так, названыя камісіі надзяляюцца правам адмовы ў плане замены воінскай службы на альтэрнатыўную, — пералічыла навацыі дэпутат.

ПЫТАННІ ДЗЕЯЗДОЛЬНАСЦІ

Два з дзесяці разгледжаных учора законапраектаў прадставіла Пастаянная камісія па заканадаўстве. Гэта праект закона «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у Грамадзянскі кодэкс Рэспублікі Беларусь» і праект закона «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь». **Максім МІСЬКО, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па заканадаўстве,** паведаміў журналістам: тыя нормы, якія будуць удасканальвацца ў Грамадзянскім кодэксе, кодэксе «Аб шлюбе і сям'і», другіх законах, будуць накіраваны не на абмежаванне, а на паляпшэнне становішча грамадзян.

— У прыватнасці, будуць разглядацца пытанні аб прызнанні пэўнай катэгорыі грамадзян недзеяздольнымі або абмежавана дзеяздольнымі, — расказаў Максім Міська. — Навіной тут будзе тое, што людзі, якія ў сувязі з захворваннямі знаходзяцца ў несвядомасці, будуць прызнавацца недзеяздольнымі. У гэтай сувязі ім будзе назначана апека, а гэта паляпшэнне іх правоў у сувязі з атрыманнем пенсіі, грашовай дапамогі.

Калі казаць пра кодэкс «Аб шлюбе і сям'і», то будзе пашыраны шэраг грамадзян, якія будуць вызваляцца ад кампенсацыі затрат дзяржавы на ўтрыманне дзяцей, што знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні.

— Цяпер гэта недзеяздольныя грамадзяне, грамадзяне з пэўнымі захворваннямі, — пералічыў парламентарый. — Спіс гэтых захворванняў зацвярджаецца Міністэрствам аховы здароўя. Новым праектам закона прадугледжваецца вызваленне ад кампенсацыі інвалідаў першай і другой групы цалкам. Па аналогіі з тым, як інваліды першай і другой групы вызвалены цалкам або часткова ад выплаты аліментаў.

Надзея ЮШКЕВІЧ. *yushkevich@zviazda.by*

■ Ёсць праблема — ёсць рашэнне

Як дзіцяці-інваліду трапіць у рэзідэнцыю Дзеда Мароза?

Галоўнае — як яму туды даехаць

Некалькі гадоў таму Міністэрства замежных спраў Германіі звярнулася ў Беларусь з запытам, наколькі ў краіне даступная турыстычная інфраструктура для людзей з абмежаванымі магчымасцямі. У нас такіх звестак не аказалася. Тады Германія абвясціла нас не рэкамендаванай краінай для наведвання асобамі, якія маюць тыя ці іншыя абмежаванні.

Па сутнасці, яна ўнесла Беларусь у чорны спіс інклюзіўнага турызму. Турыстычныя кампаніі і страхаўшчыкі прынялі гэта да ведама. Нямецкія турысты, напрыклад, не прыязджаюць у нашы санаторыі, таму што іх страхавыя фірмы адмаўляюцца ў гэтым выпадку страхаваць іх, указваючы на недастатковую даступнасць і камфортнасць нашых санаторыяў і гасцініц для асоб з абмежаваннямі.

Для чалавека, які нядаўна перанёс інфаркт, вельмі важна, каб кожныя 150 метраў ён мог знайсці месца, дзе можна прысесці. А цяпер гляньце на нашы паркі: ці шмат у іх лавак?

— Між тым у свеце даступны турызм (accessible tourism) або, як мы гаворым, інклюзіўны турызм (таму што даступным турызмам часта называюць малабюджэтныя туры) — гэта сегмент турыстычнага рынку, які найбольш дынамічна развіваецца, — кажа **выкладчык кафедры турызму факультэта міжнародных адносін БДУ Наталля БАРЫСЕНКА-КЛЕПАЧ.** — У Еўропе і ЗША ён ужо складае 11% усіх турыстычных патокаў, і плануецца, што да 2020 года безбар'ерны турызм будзе складаць 22% ад усяго турызму.

У свеце налічваецца каля 785 мільёнаў чалавек з інваліднасцю — гэта каля 15% насельніцтва планеты. Калі ўлічваць членаў іх сем'яў, то можна сказаць, што больш за 2 млрд людзей непасрэдна сутыкаюцца з акрэсленай праблемай. А гэта ўжо ні многа ні мала траціна насельніцтва Зямлі. Калі ўлічваць, што турысты з інваліднасцю звычайна ездзяць з кампаньёнамі і аддаюць перавагу падарожжам у так званы «нізкі сезон», становіцца зразумелым, што гэта робіць іх вельмі прывабнымі для турыстычнай галіны. Таму тыя, хто развівае безбар'ерны, інклюзіўны турызм, зыходзяць не толькі з меркаванняў гуманнасці, але і ў немалой ступені — з эканамічных меркаванняў.

* * *

Большасць беларусаў, думаючы пра бар'еры, уяўляюць сабе ў першую чаргу бардзюры, лесвіцы, прыступкі. Але такімі простымі рэчамі бар'еры не абмяжоўваюцца.

— Мы не бачым на нашых вуліцах інвалідаў не толькі таму, што пандусаў не хапае, — тлумачыць **каардынатар праектаў «Офіса па правах людзей з інваліднасцю» Сяргей ДРАЗДОЎСКІ.** — Мы сёння выбудоўваем даступнае асяроддзе для досыць вузкай катэгорыі людзей з парушанай мабільнасцю. Але недастаткова яшчэ думаем пра тое, што гэтае безбар'ернае асяроддзе павінна распаўсюджвацца і на людзей пажылога ўзросту, і на грамадзян з сардэчна-сасудзістымі захворваннямі (дарэчы, гэта самая частая прычына інваліднасці) і г.д.

Для чалавека, які нядаўна перанёс інфаркт, вельмі важна, каб кожныя 150 метраў ён мог знайсці месца, дзе можна прысесці. А цяпер гляньце на нашы паркі: ці шмат у іх лавак? Тут гаворка не пра тое, каб проста прысесці і паназіраць за навакольлем, а пра тое, што хворы чалавек, для якога крытычна важна адпачыць, каб разгрузіць сваё сэрца, у гэты парк проста не пойдзе.

Але часам здараецца так, што мы нават не ведаем таго, што ў нас сёння ўжо зроблена для людзей з інваліднасцю. Сяргей Драздоўскі прыводзіць красамоўны прыклад: «У Брэсцкай крэпасці, цалкам якасна з пункту гледжання даступнасці, пабудаваны рэстаран. Мы запыталіся ў персанала: а дзе ў вас даступны для інваліда туалет? І нам адказалі: у нас няма такога. Мы не паверылі і ў рэшце рэшт, прыклаўшы намаганні, знайшлі такі туалет. Ён быў у тым рэстаране, але персанал пра гэта не ведаў!»

Наогул, у ідэале для развіцця інклюзіўнага турызму павінен быць даступным увесь ланцужок турыстычных паслуг, які ўключае ў сябе безбар'ернае асяроддзе, даступнасць транспарту і інфармацыі. Каб з сайтамі турыстычных кампаній, гасцініц і тураб'ектаў, у тым ліку транспартнага сектара, маглі азнаёміцца сляпыя карыстальнікі ды людзі са слабым зрокам. Для падарожнікаў з асаблівымі патрэбамі павінны быць даступныя грамадскія ўстановы, аб'екты культуры, архітэктурныя і гістарычныя помнікі, музеі, тэатры.

* * *

Прадстаўнікі беларускага турбізнесу сцвярджаюць, што самае складанае пытанне ў нас у краіне — з транспартнай даступнасцю. Няма экскурсійных аўтобусаў, якія мелі б спецыяльныя платформы. Белавежская пушча ўжо даступная для людзей з асаблівымі патрэбамі, рэзідэнцыя Дзеда Мароза — таксама, але як давезці туды дзетак-інвалідаў? Некалькі разоў турфірмы бралі валанцёраў, якія дапамагалі занесці дзяцей з інваліднасцю ў звычайны аўтобус.

У іншых краінах у такіх выпадках карыстаюцца адмысловымі аўтобусамі, абсталяванымі з улікам патрэб людзей з інваліднасцю, якія, дарэчы, з'яўляюцца шматфункцыянальнымі. Там здымныя сядзенні, і такі аўтобус можна выкарыстоўваць і для звычайных людзей, а калі едзе калясачнік, можна зняць два сядзенні і вызваліць месца для яго. Праўда, наш Мінтранс, па словах прадстаўнікоў турфірмаў, на іх просьбы аб закупцы такіх аўтобусаў пакуль адмоўчваецца.

— Усё адразу прыстасаваць да патрэб людзей з інваліднасцю немагчыма, таму трэба зыходзіць з прынцыпу разумнага прыстасавання, — кажа Сяргей Драздоўскі. — Калі для маленькай крамы занадта дорага пабудаваць вялікі пандус, можна паставіць кнопку выкліку. І гэта нармальна. Але як ацаніць сітуацыю, калі кнопка выкліку знаходзіцца ў аптэцы, і пры гэтым ёсць правіла аб тым, што забаронены вынас за дзверы прэпаратаў, якія прадаюцца па рэцэпце? Гэта значыць, чалавек можа выклікаць фармацэўта — і ўсё. Прэпарат яму ніхто не вынесе. Ці стала гэтая аптэка даступнай? Не.

* * *

Даступнае асяроддзе вельмі дапамагло б не толькі людзям з інваліднасцю. У падарожжах (ды і не толькі) да ліку найбольш уразлівых груп, тых, каму патрэбны адмысловая даступнасць і камфорт, можна прылічыць і пажылых людзей, і сем'і з маленькімі дзецьмі, што едуць з калясамі і мноствам сумак і рэчаў, і людзей вялікага памеру, а таксама вельмі высокіх або нізкіх, якім можа быць складана скарыстацца ў паездцы тэрміналамі або банкаматамі, і вандроўнікаў з вялікім багажом, і нават тых, хто не ведае англійскай мовы. Гэта значыць — амаль кожнага турыста.

Святлана БУСЬКО. *busko@zviazda.by*

■ Ва ўрадзе

АСНОВА ГАНДЛЮ

Транспартныя сувязі з краінамі Еўропы павінны развівацца

У наступным годзе Беларусь будзе старшынстваваць у Цэнтральнаеўрапейскай ініцыятыве (ЦЕІ). Пра тое, якія асноўныя кірункі працы плануе здзейсніць у гэтым рэчышчы наша краіна, на пасяджэнні кіраўнікоў урадаў краін — удзельніц ЦЕІ, што адбылося ў Сараеве, паведаміў прэм'ер-міністр нашай дзяржавы Андрэй КАБЯКОЎ.

Кіраўнік беларускага ўрада заявіў, што падчас свайго старшынства ў 2017 годзе Беларусь прыкладзе ўсе намаганні для ўмацавання ролі аб'яднання ў інтэграцыйных працэсах у Еўропе. «Беларусь перакананая ў значнасці і запатрабаванасці Цэнтральнаеўрапейскай ініцыятывы для нашых краін і нашых грамадзян. У гэтай сувязі мы нацэлены і гатовыя ўнесці свой уклад у сумесныя намаганні па яе развіцці», — адзначыў ён. Старшынства ў ЦЕІ не толькі адкрывае дадатковыя магчымасці для ўключэння Беларусі ў еўрапейскія інтэграцыйныя працэсы, але таксама будзе спрыяць геаграфічна больш збалансаванаму падыходу ў дзейнасці арганізацыі, упэўнены прэм'ер.

На думку Андрэя Кабякова, ЦЕІ павінна працягваць выступаць у якасці сувязнага звяна паміж рознымі інтэграцыйнымі платформамі і субрэгіёнамі, якія гістарычна склаліся ў Еўропе. Сёння яна злучае краіны Еўрапейскага саюза, Заходніх Балкан і Усходняй Еўропы на аснове ідэі аб'яднанай, мірнай і моцнай Еўропы. Для ЦЕІ ў адносінах да Еўрапейскага саюза важна заставацца асноўным партнёрам па прасоўванні больш шырокай еўрапейскай інтэграцыі, паведамляе прэс-служба Саўміна. Перш за ўсё, гаворка ідзе аб стабілізацыі рэгіёна праз эканамічнае развіццё, стварэнне новых пунктаў росту, забеспячэнне больш шырокай інфраструктурнай злучальнасці і мабільнасці. Гэта таксама можа адыграць важную ролю ва ўмацаванні «ўсходняга вымярэння» ў дзейнасці арганізацыі.

Акрамя таго, Андрэй Кабякоў выказаў намер «адрасна папрацаваць над развіццём лагістычнай інфраструктуры як ключавым фактарам гандлю, эканамічнага росту і стабільнасці».

Прэм'ер-міністр падкрэсліў, што Беларусь адкрыта да ўсебаковага і канструктыўнага супрацоўніцтва з усімі васемнаццаццю краінамі ЦЕІ.

Вераніка ПУСТАВІТ. *pustavit@zviazda.by*

МАЗГАВЫ ШТУРМ ДЛЯ ШКОЛЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— У Беларусі шмат таленавітых маладых людзей — сапраўдных самародкаў. Але менавіта ад настаўніка залежыць, ці заўважаць іх, ці накіруюць, якія каштоўнасці ў іх сфарміруюць, — падзяліўся сваімі думкамі **першы сакратар Цэнтральнага камітэта БРСМ, член Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Андрэй БЕЛЯКОЎ.** — Сімвалічна, што пасяджэнне нашага дыскусійнага клуба супала са святкаваннем 125-годдзя Максіма Багдановіча. Гэта самародак зямлі беларускай, які пражыў зусім нядоўгае жыццё, але пакінуў вельмі яркі след у культуры і літаратуры сваёй бацькаўшчыны. Па сутнасці, ён з'яўляецца для моладзі прыкладам таго, як трэба выхоўваць асобу.

«Мы павінны выхаваць у падрастаючага пакалення пачуццё гонару за сваю краіну, вырасціць новага чалавека. А для гэтага патрабуюцца новыя падыходы».

У грамадстве актыўна вядуцца дыскусіі на тэму, ці павінна школа займацца гэтым самым выхаваннем? Можа быць, яе галоўная функцыя — навучаць, а ўсім астатнім няхай займаецца сям'я?

На думку Валерыя Барашкава, навучанне і выхаванне — дзве нераздзельныя функцыі школы. І кожны настаўнік — не проста прадметнік, але яшчэ і выхавальнік, які штодня на сваіх уроках выхоўвае вучняў, у тым ліку і сваім прыкладам. Выхаванне можа быць школьным, сямейным, рэлігійным, а можа быць і вулічным...

ШТО МЫ ЎПУСКАЕМ?

Протаіерэй, клірык мінскага Свята-Духава кафедральнага сабора, старшы выкладчык астраномii БДПУ Аляксандр ШЫМБАЛЁЎ звяртае ўвагу на цэлы клубок супярэчнасцяў у пытаннях выхавання:

— Школа лічыць, што выхоўваць павінна сям'я, а сям'я адрасуе гэту функцыю школе. У выніку дзіця недаатрымлівае ні там, ні там, асабліва ўлічваючы хранічную занятасць сучасных бацькоў і захопленасць падрастаючага пакалення інтэрнэт-тэхналогіямі. Школа павінна найперш даваць дзецям этычнае і эстэтычнае выхаванне, бо сёння мы сутыкаемся з тым, што моладзь не ведае элементарных правілаў прыстойнасці. А вось займацца духоўным выхаваннем у школах больш праблематычна, бо духоўныя пытанні вельмі далікатныя і няпростыя, таму галоўную ролю тут павінна адыгрываць усё ж сям'я. Сто гадоў таму бацькі забяспечвалі і духоўнае, і працоўнае выхаванне і цудоўна з гэтым спраўляліся. А цяперашняя моладзь не мае ніякага ўяўлення пра фізічную працу, ад якой яе ўсяляк «абараняюць», у выніку вырастаюць не прыстасаваныя да жыцця людзі. Праблема яшчэ і ў тым, што многія сем'і былі адарваныя ад духоўных традыцый выхавання... Савецкая школа павінна была выхаваць чалавека для савецкага грамадства, а гэта крыху іншая задача... Таму сёння сям'я плюс школа павінны разам забяспечваць комплекснае развіццё асобы і, канешне, школе трэба ўлічваць дэфіцыт сямейнага выхавання...

Як трапна заўважыў яшчэ адзін удзельнік дыскусійнага клуба, **старшыня назіральнага савета Рэспубліканскага саюза грамадскіх аб'яднанняў «Беларускі камітэт маладзёжных арганізацый» Вадзім БАРАВІК,** калі дрэнна працуе школа, то даводзіцца шмат працаваць міліцыі.

— Духоўнасць, патрыятызм — усё гэта важна, але мы павінны выхоўваць эфектыўных людзей. Самае галоўнае — гэта наша канкурэнтаздольнасць на рынку, — падкрэсліў ён. — Калі казаць пра адукацыйныя дасягненні беларусаў, то яны прызнаюцца не толькі на ўзроўні СНД. Паводле індэкса развіцця чалавечага патэнцыялу Беларусь мае высокі рэйтынг у свеце. Але ёсць праблемы, на якія нельга закрываць вочы. Давайце паглядзім, што адбываецца ў нашай эканоміцы. Ці ўсе работнікі якасна выконваюць свае задачы? А, можа, яны сядзяць і чакаюць абеду ці канца працоўнага дня? Думаю, што большасць з іх чакае... Выпуск няякаснай прадукцыі, нашы брудныя пад'езды (філасофія «ўсё, што знаходзіцца за маімі дзвярыма, мяне не хвалюе») — сведчанне таго, што ў школе не навучылі правільнаму стаўленню да ўласнасці. Дык што ж мы ўпускаем? Чаму трэба вучыць выпускнікоў? Чаму наша моладзь так імкнецца за мяжу? Чаму гатовы ехаць кагосьці абслугоўваць, пагаджаюцца на непрэстыжную працу? Адкуль у нас такі комплекс непаўнацэннасці?

Магутную Германію пабудавалі немцы, а эканамічна развітую Японію — японцы. Гэта іх дасягненні! Чаму Сінгапур з колькасцю насельніцтва 5 мільёнаў чалавек мае адзін з самых высокіх паказчыкаў валавога ўнутранага прадукту на душу насельніцтва? Па-першае, мы павінны выхаваць у падрастаючага пакалення пачуццё гонару за сваю краіну, вырасціць новага чалавека. А для гэтага патрабуюцца новыя падыходы — тыя, што дзейнічаюць у сістэме адукацыі зараз, даўно састарэлі. Маладыя людзі павінны разумець, што мы будуем сваю краіну для сябе, усё ў нашых руках і ў нашых сілах.

Ідэя стварэння пастаяннага дзеючага клуба «Адкрыты дыялог» упершыню была агучана Беларускім рэспубліканскім саюзам моладзі ў жніўні бягучага года на рэспубліканскім спартыўна-адукацыйным форуме «Алімпія» падчас правядзення адкрытага дыялогу «Моладзь і палітыка: формула адказнасці». А першае пасяджэнне клуба адбылося ў пачатку верасня ў Музеі сучаснай беларускай дзяржаўнасці.

ДАЙСЦІ ДА ДУШЫ І СВЯДОМАСЦІ

— Адукацыя — гэта тое, што засталося пасля таго, як усё вывучанае ў школе забылася. Усім вядома гэта выказванне Альберта Эйнштэйна. Але што застаецца, калі ўсё вывучанае забытае? Не веданне формул, правілаў арфаграфіі, сямействаў раслін, а спосабы дзейнасці, з дапамогай якіх гэтыя формулы выводзіліся, уменне ўзаемадзейнічаць у парах і групах, уменне аналізаваць і абагульняць, — дзеліцца сваімі думкамі **начальнік упраўлення агульнай сярэдняй адукацыі Міністэрства адукацыі Святлана УКЛЕЙКА.** — У нашай памяці застаецца незабыўная атмасфера на ўроках. І да каго на сустрэчах выпускнікоў мы ляцім як на крылах? Да таго настаўніка, які пакінуў след у нашым жыцці. Але настаўнікі бываюць розныя, гэта не сакрэт. Дайсці да душы і свядомасці кожнага дзіцяці — гэта майстэрства і вялікая праца. Усё ж такі асоба настаўніка мае выключнае значэнне ў выхаванні. Сёння мы шмат увагі ўдзяляем выхаваўчаму патэнцыялу ўрока. Таму адным з мерапрыемстваў рэспубліканская конкурсу прафесійнага майстэрства «Настаўнік года Рэспублікі Беларусь» было прадстаўленне ўласнага вопыту педагагічнай дзейнасці «Навучаючы, выхоўваю...» А ў рамках дзейнасці клуба «Хрустальны журавель», які аб'ядноўвае ўдзельнікаў і арганізатараў конкурсу «Настаўнік года Рэспублікі Беларусь», на працягу двух гадоў вялася работа па даследаванні выхаваўчых магчымасцяў вучэбных прадметаў і іх рэалізацыі на школьных занятках. Мая пазіцыя адназначная: адукацыя — гэта навучанне плюс выхаванне.

Першы сакратар ЦК БРСМ Андрэй Белякоў лічыць, што такую форму работы, як арганізацыя дыскусійных пляцовак, можна было б зрабіць факультатывам у школе.

— Школьнікі павінны ўмець бачыць і разглядаць любую праблему з усіх бакоў. Не проста мець сваю пазіцыю, але разумна яе адстойваць, рабіць гэта аргументавана. Палеміка — гэта мастацтва, якім валодаюць нямногія, — падкрэсліў ён.

— Будучыня нашай краіны залежыць ад школы. Адукацыя — гэта люстэрка грамадства, — падсумаваў Андрэй Белякоў. — І калі грамадства сёння надзвычай прагматычнае, жыве выключна матэрыяльнымі каштоўнасцямі, тое ж мы назіраем і ў школе. Але жыць толькі матэрыяльнымі каштоўнасцямі і забываць пра душу — недаравальна. Невыпадкова школа заўсёды лічылася духоўнай калыскай народа.

Надзея НІКАЛАЕВА. *nikalaeva@zviazda.by*

ФАКТЫ ПАДЗЕІ НАВІНЫ

АБАРОТ НАРКОТЫКАЎ ІДЗЕ НА СПАД,

а на сяле галоўная праблема — крадзяжы

Пра гэта ішла гаворка на пасяджэнні калегіі МУС.

За апошнія тры гады дзяржаўная палітыка ў сферы наркакантролю стала больш жорсткай і, дзякуючы гэтаму, больш эфектыўнай. Удалося прадухіліць масавае захапленне забароненымі рэчывамі сярод моладзі. Аб станоўчых выніках найбольш красамоўна кажа статыстыка. Як паведамляе прэс-служба МУС, за 10 месяцаў 2014 года было зарэгістравана 1092 выпадкі перадазіроўкі наркотыкамі, а за аналагічны перыяд гэтага года — 658. Акрамя таго, за апошнія два гады не было зафіксавана ні аднаго падобнага факта сярод непаўналетніх.

Сёлета супрацоўнікамі органаў унутраных спраў выяўлена амаль 5,5 тысячы нарказлачынстваў. Пераважная большасць з іх ажыццяўляецца праз глабальную сетку. У ходзе праверак была спынена дзейнасць 90 інтэрнэт-крам, якія прапаноўвалі пакупнікам забаронены тавар, а таксама заблакіравана амаль паўтысячы электронных кашалькоў, звязаных з гэтым бізнесам. На працягу года з незаконнага абароту канфіскавана 329,8 кг наркатычных сродкаў і 29,3 кг псіхатропных рэчываў, а таксама 21 т насення маку і 1,5 т насваю.

Калі гаварыць пра злачыннасць на вёсцы, варта адзначыць, што больш за палову ўсіх крымінальна каральных дзеянняў склалі крадзяжы. Аднак іх колькасць, таксама як і лік фактаў наўмыснага прычынення цяжкіх цялесных пашкоджанняў, рабаванняў і разбояў, у цэлым зменшылася. Пры гэтым назіраецца тэндэнцыя павелічэння колькасці махлярстваў і хуліганстваў, таму асаблівую ўвагу неабходна надаць дэалкагалізацыі насельніцтва, а таксама ахове пажылых людзей, якія аўтаматычна трапляюць у групу рызыкі.

У вёсках і аграгарадках актыўна праводзяцца прафілактычныя мерапрыемствы, накіраваныя на падтрыманне грамадскага парадку. Гэта дало магчымасць у бягучым годзе амаль на 5% знізіць колькасць зарэгістраваных злачынстваў у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года.

Дар'я КАСКО. *kasko@zviazda.by*

ЛІЧЫЛЬНІКІ НА БАТАРЭІ ПАСТАВЯЦЬ І Ў СТАРЫЯ ДАМЫ

Аб гэтым паведаміў <u>намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі — дырэктар дэпартамента па энергаэфектыўнасці Міхаіл МАЛАШАНКА</u> на міжнароднай навукова-тэхнічнай канферэнцыі «Энергаэфектыўныя будынкі XXI стагоддзя».

У прыватнасці, ён адзначыў, што за пяцігодку (2016—2020 гады) будуць распрацаваны асноўныя нарматыўна-прававыя акты, якія забароняць будаўніцтва жылога фонду без індывідуальных прыбораў уліку цеплавой энергіі з дыстанцыйнай перадачай даных. Таксама плануецца, што ўжо з 2017 года краіна пяройдзе на абавязковы разлік па індывідуальных прыборах уліку за цеплавую энергію там, дзе гэтыя прыборы ўстаноўлены.

«Акрамя таго, цяпер распрацоўваецца праграма забеспячэння індывідуальнымі прыборамі ўліку цеплавой энергіі тых дамоў жыллёвага фонду, дзе ўсё сёння няма», — сказаў Міхаіл Малашанка. Паводле яго слоў, у жыллёвым сектары ёсць велізарныя рэзервы для зніжэння энергаёмістасці валавога ўнутранага прадукту і замяшчэння імпартаваных відаў паліва. Жыллёвы фонд Беларусі вало-

дае значным патэнцыялам у сферы энергазберажэння і скарачэння выкідаў парніковых газаў. У сектары ЖКГ выкарыстоўваецца каля 38% паліўна-энергетычных рэсурсаў, якія спажывае краіна ў цэлым. Улічваючы ўзрастаючую ролю эканоміі цеплавой і электрычнай энергіі, вялікае значэнне варта надаваць будаўніцтву энергаэфектыўнага жылля, асабліва класаў энергаэфектыўнасці дамоў А і А+, лічыць дырэктар дэпартамента.

Сяргей КУРКАЧ. *kurkach@zviazda.by*

АДНАВІЛІ ПРАЦОЎНЫ СТАЖ

Яшчэ адзін прыклад таго, як прафсаюзы абараняюць інтарэсы грамадзян.

Чатыры гады таму цялятніца адной з аграсядадарак Горацкага раёна з 20-гадовым стажам вымушана была звольніцца, каб даглядаць мужа пасля інсульту — таксама былога работніка гэтага прадпрыемства. Урэшце мужу далі першую групу інваліднасці, а жанчына зноў вярнулася ў гаспадарку. Але яе стаж абнуліўся, і гэта сур'ёзна паўплывала на заробак. Для сям'і, дзе выхоўваецца непаўналетняе дзіця, такі паварот спраў быў адчувальным ударам.

— Гэта падштурхнула жанчыну звярнуцца да нас, — паведамілі ў прэс-службе Федэрацыі прафсаюзаў па Магілёўскай вобласці. — Галоўны прававы інспектар Магілёўскага абласнога Савета Белхімпрафсаюза Мікалай Фяськоў растлумачыў ёй, што асноўныя нормы наліченне працоўнага стажу і аплаты працы павінны быць прапісаны ў калектыўным дагаворы арганізацыі. Каб дапамагчы заяўніцы, да справы далучыліся старшыня прафкама сельгаспрадпрыемства і старшыня раённага камітэта Беларускага прафсаюза работнікаў АПК. Пасля хадайніцтва перад кіраўніцтвам прадпрыемства работніцы пайшлі насустрач. На падставе заявы жанчыне аднавілі працоўны стаж і налічылі 20-працэнтную надбаўку.

Нэлі ЗІГУЛЯ. *zigulya@zviazda.by*

Извещение о проведении 27 декабря 2016 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)					
№	Наименование	Инв. номер	Местонахождение	Начальная цена без НДС, бел. руб. (бел. руб. образца 2000 года)	Размер задатка, бел. руб. (бел. руб. образца 2000 года)
1.	зуборезный п/автомат 5С280П, год выпуска – 1980	4220623	г. Минск, ул. Социалистическая, 2	12 296,78 (122 967 800)	1 220,00 (12 200 000)
2.	зуборезный п/автомат 5С280П, год выпуска – 1985	4226647		12 450,40 (124 504 000)	1 245,00 (12 450 000)

Продавец имущества – ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ», ул. Социалистическая, 2, 220021, г. Минск.

Организатор торгов – государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к.10, 220030, г. Минск.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № 3012104971019 в региональной дирекции №700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 15 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Торги проводятся 27 декабря 2016 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 14.12.2016 по 23.12.2016 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:

(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);

(017) 217-96-37 (ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ»).

Мікалай АЛДАНАЎ:

Грамадская праца — гэта магчымасць атрымаць карысны вопыт

БЕЗ аркестра народных інструментаў імя Л. Іванова Магілёўскай абласной філармоніі ў горадзе не абыходзіцца ні адно сур'ёзнае музычнае мерапрыемства. Яго мастацкага кіраўніка і галоўнага дырыжора Мікалая Алданава ведаюць у твар нават тыя, хто абыякавы да музыкі. Ён жа яшчэ і кіраўнік адзінага ў краіне філіяла акадэміі музыкі. Акрамя гэтага, Алданаў два гады таму стаў дэпутатам абласнога Савета, а сёлета — членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі. Як чалавек адказны і добрасумленны, ён старанна вырашае ўскладзеныя на яго выбаршчыкамі абавязкі. Нават наша інтэрв'ю пачалося з таго, што мы паехалі на вуліцу Чалюскінцаў, дзе маэстра паказаў супрацоўнікам магілёўскага прадпрыемства цеплаэнергетыкі месца для ўстаноўкі парэнчаў. Людзі паскардзіліся, што ад прыпынку грамадскага транспарту да паліклінікі №7 вельмі дрэнная дарожка. Дэпутат узяўся за справу, і цяпер уздоўж тратуара ўсталяваны ліхтары, зроблена падсыпка асфальтавай крошкай, а на спуску з невялікай горкі за той час, пакуль матэрыял рыхтаваўся да друку, з'явіліся прыгожыя парэнчы.

— Напэўна, вам, музыканту, чалавеку далёкаму, як той казаў, ад усяго зямнога і хуткацечнага, цяжка займацца вось такімі празаічнымі грамадскімі справамі? — не магла ўтрымацца ад пытання, назіраючы за клопатамі Мікалая Міхайлавіча.

— Я вельмі ўдзячны ўсім тым, хто дапамог мне ў вырашэнні гэтай праблемы. Яна, сапраўды, была крыху заблытаная. Дарожка праходзіла па тэрыторыі трох уласнікаў, і, каб усё прывесці ў адпаведнасць, прыйшлося крыху напружыцца. Тое ж прадпрыемства цеплаэнергетыкі пагадзілася за свой кошт паставіць парэнчы. Горад дапамагаў з асфальтавай крошкай. Карысныя парады даваў старшыня аблсавета Анатоль Ісачанка. І ўсё атрымалася.

«Калі нацыю пазбавіць духоўных і маральных каштоўнасцяў — гэта ўжо будзе не нацыя, дзяржава разваліцца, не будзе адзінства».

Людзі наогул часта звяртаюцца па дапамогу ў добраўпарадкаванні. У пасёлку Ямніцкі, які я апякаю, хапае нявырашаных пытанняў. Я адношуся да грамадскай працы як да магчымасці атрымаць карысны вопыт. Дома і на дачы ўсё раблю сваімі рукамі — і плітку кладу, і сам будую.

— Што змянілася ў вашым жыцці з выбраннем у Савет Рэспублікі?

— З'явілася большая колькасць спраў, і мне даводзіцца сціскаць свой працоўны графік. Трэба быць больш арганізаваным, мабілізаваным і не распыляцца. Вось мы з вамі з'ездзілі па справе выбаршчыкаў, а пасля інтэрв'ю я адразу ж бягу на рэпетыцыю. Апошнюю перад ад'ездам у Маскву. Нас запрасілі ў акадэмію Гнесіных на фестываль «Расія маладая». Мы таксама запрошаны ў Эстонію на мерапрыемствы, прысвечаныя Дням славянскай культуры. У студзені плануем канцэрты ў Магілёўскай вобласці з удзелам Іосіфа Кабзона. А 3 лютага ў нас адбудзецца канцэрт з салістамі Беларусі і Расіі ў Крамлёўскім палацы з'ездаў. Такі шчыльны графік — вялікая заслуга для музыканта.

— А не цяжка ўсё гэта сумяшчаць з графікам работы сенатара?

— Пакуль мы толькі пачалі працаваць. 30 лістапада адбылося пасяджэнне дзвюх палат, справаздача ўрада па пытаннях у сферы жыллёва-камунальнай гаспадаркі, будаўніцтва і сувязі. Мінск, дзякуючы выдатнай дарозе, зусім недалёка ад нас. Я паспяваю з'ездзіць і ў той жа дзень вярнуцца.

— Чаго вы чакаеце ад сваёй працы ў парламенце?

— Усе важныя дакументы праходзяць узгадненне ў Савеце Рэспублікі. А там працуюць вопытныя людзі, практыкі ад кожнай з абласцей. Я, напрыклад, прадстаўляю Пастаянную камісію па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльнаму развіццю. І мой вопыт можа быць вельмі карысным пры абмеркаванні тых ці іншых законаў. Прыведу просты прыклад са сваёй практыкі. Па цяперашнім палажэнні, малады спецыяліст пасля заканчэння нашай ВНУ павінен адпрацаваць 2 гады па размеркаванні. Калі ён не хоча гэтага рабіць, трэба пакрыць выдаткі за навучанне. Адна наша выпускніца адпрацавала год, выйшла замуж за замежніка і вырашыла аплаціць выдаткі за неадпрацаваны час. Толькі не адразу, а на працягу паўгода, як прапісана ў законе. І тут атрымліваюцца заканадаўчыя «нажніцы». З аднаго боку, яна мае права на такую адтэрміноўку, з другога — мы не можам яе звольніць, пакуль не верне доўг. Яна ж жадае ехаць за мяжу да мужа. Як быць?.. Турбуе мяне яшчэ адзін момант. Паводле закона аб адукацыі, студэнт мае права адлічвацца па асабістым жаданні нават з перадапошняга курса. Да чаго гэта прыводзіць? Студэнт адвучыўся, скажам, у нашай ВНУ 4 гады з пяці, атрымаў веды і вырашыў, што яму не трэба адпрацоўваць па размеркаванні. Лепей пайсці атрымаць дыплом Парыжскай або Венскай кансерваторыі. Ён узяў ад нашай школы ўсё, што мог, і можа з лёгкасцю ажыццявіць сваю мару. А вось дзяржава, якая яго 4 гады вучыла, застаецца ні з чым. Гэта не зусім правільна. Адна з задач, у тым ліку маіх як члена Савета Рэспублікі, — выяўляць і састыкоўваць розныя спрэчныя моманты з існуючай прававой базай.

— Чаго не хапае, на ваш погляд, для таго, каб законы працавалі бездакорна?

— Людзі павінны ведаць не толькі свае правы, але і абавязкі. Мы захапляемся, як добра жыве грамадства ў той жа Еўропе. Але ніхто не задумваецца, наколькі строга ў іх з адказнасцю. Аднойчы прыехаў да знаёмага немца ў госці, ён быў на рабоце і выйшаў на хвілінку да мяне толькі для таго, каб папярэдзіць, што мы сустрэнемся вечарам. Такога, як у нас — маўляў, адпусціце з работы, да мяне сябра прыехаў, — няма. Другі момант. Гатуем шашлыкі, і ён расказвае, што дровы для мангала павінны праляжаць два гады, не менш. Бо ёсць рызыка, што ты сапсуеш экалогію суседу і будзеш за гэта адказваць. Прыедуць кантралёры, якія праверыць, ці адпавядаюць дровы нормам па вільготнасці. Грамадства там вельмі арганізаванае, бо законы прадуманы да дробязяў. Трэба абавязкова прадугледжваць, хто нясе адказнасць за выкананне таго ці іншага закона і куды трэба звяртацца, калі ён не выконваецца.

Вось мяне, напрыклад, апошнім часам вельмі хвалюе пытанне, што піша наша моладзь на сценах дамоў. Гэта не «Пеця плюс Люба», а нейкія незразумелыя кручкі і завіткі. Калі ўбачыў па тэлевізары забароненую сімволіку ІДІЛ (Ісламскай дзяржавы Ірака і Леванта), мне падалося, што нешта падобнае сустракаецца і на нашых сценах. Вельмі дрэнна, што вось так беспакарана псуецца дзяржаўная маёмасць. Па-першае. Па-другое, што азначаюць гэтыя знакі? Чаму яны з такой настойлівасцю малююцца? Трэба абавязкова правесці прафілактычную работу ва ўстановах адукацыі. Калісьці вось так непрыкметна навязвалася фашысцкая сімволіка.

— Што карыснага зроблена ў Магілёве дзякуючы вам?

— Галоўнае, што захаваны філіял акадэміі музыкі — адзіны на сённяшні дзень у рэспубліцы. Да 2012 года філіялы былі ва ўсіх абласных цэнтрах. Я працую з 2009 года, і тое, што наш філіял ажыццяўляе акадэмічную адукацыю — гэта вельмі ганарова. Нашы студэнты здаюць экзамены ў акадэміі музыкі адзінай камісіі і больш за 50% з іх атрымліваюць адзнакі 9 і 10. Гэта высокі ўзровень. Каб паказваць яго, трэба рэгулярна практыкавацца, ездзіць на міжнародныя конкурсы. Наша класнасць правяраецца тым, што мы едзем у акадэмію Гнесіных у Маскву, дзе на сённяшні дзень лепшыя прафесары і студэнты. І калі мы атрымліваем ад іх высокія адзнакі і падзячныя лісты, гэта пра нешта гаворыць.

— А яшчэ вы аўтар вельмі важнага для вобласці праекта «Маладыя таленты Магілёўшчыны»...

— Праект ствараўся для таго, каб адшукаць талент у глыбінцы. Мы пішам лісты на гарадскія і раённыя аддзелы культуры аб тым, што адбудзецца праслухоўванне. Падчас яго прыязджаюць да 60 дзяцей. Мы адбіраем лепшых і складаем праграму з 18—20 канцэртных нумароў. Робім іх інструментоўкі і ў суправаджэнні аркестра выступаем у раёнах... Я сам нарадзіўся ў вёсцы, дзе не было музычнай школы, і ведаю па сабе, як цяжка прабіцца з глыбінкі. Усё пачалося з таго, што бацька купіў старэйшаму брату гармонік, але той да яго нават не дакрануўся. А вось я пачаў вельмі актыўна яго асвойваць. Потым бацька паказаў мяне настаўнікам музычнай школы, якая была за 10 кіламетраў — у Шклове, і мяне прынялі. Так у 10 год я зажыў самастойным жыццём, удалечыні ад свайго дома. Мяне ніхто не кантраляваў, але я не сышоў на крывую сцяжынку. Закончыў музычную школу з адзнакай. Дапамагло тое, што старанна працаваў — аднаго таленту ў нашай прафесіі мала.

— Ці шмат у жыцці чалавека залежыць ад стану культуры, непасрэдным прадстаўніком якой вы з'яўляецеся?

— Культура наогул паняцце ўсёабдымнае. Хіба мы не кажам пра культуру зносін, культуру вытворчасці, сельскай гаспадаркі? Культура — аснова ўсіх асноў, той каштоўны багаж, які назапашаны чалавецтвам у розных сферах дзейнасці. Пытанне выхавання падрастаючага пакалення, культура, традыцыі — мы гэта недаацэньваем. Павінны быць каштоўнасці, якія нас аб'ядноўваюць.

«Мы захапляемся, як добра жыве грамадства ў той жа Еўропе. Але ніхто не задумваецца, наколькі строга ў іх з адказнасцю».

— Якія прыярытэтныя праекты, карысныя для вобласці і краіны ў цэлым, вы хацелі б ажыццявіць у якасці сенатара?

— Аснова любой дзяржавы — гэта яе эканамічны патэнцыял. Але эканоміку нельга фарміраваць без развіцця адукацыі і падтрымкі таленавітай моладзі. Трэба падумаць, як замацаваць маладых спецыялістаў у раёнах. Я мяркую, што гэта можна зрабіць шляхам мэтавай падрыхтоўкі спецыялістаў — чалавек жа хутчэй пускае карані там, дзе ён вырас, дзе жывуць яго бацькі — за кошт захавання і ўдасканалення сістэмы размеркавання маладых спецыялістаў, прадастаўлення ім першага працоўнага месца, удасканалення льготнага крэдытавання жыллёвага будаўніцтва. Калі чалавек атрымае жыллё, незалежна ад таго, дзе яно размяшчаецца — у сельскай мясцовасці або ў горадзе, ён будзе трымацца за яго. Вельмі важнае значэнне для мяне мае яшчэ і адраджэнне гістарычнага мінулага Прыдняпроўскага краю. На Магілёўшчыне шмат чаго робіцца для захавання нацыянальных традыцый. Але патрэбны вялікія сродкі, каб аднавіць такія дзяржаўнага і нават сусветнага ўзроўню аб'екты, як Пустынскі Свята-Успенскі манастыр, шматлікія ўнікальныя гістарычныя помнікі старадаўняга Мсціслава. Трэба паскорыць рэстаўрацыю палаца Булгакаў. Я маю на ўвазе Жыліцкі палацава-паркавы комплекс, помнік архітэктуры XIX—XX стагоддзяў. Праца ідзе, але такімі маруднымі тэмпамі, што можа зацягнуцца яшчэ не на адно дзесяцігоддзе. Трэба даць магчымасць жыхарам краіны і замежным турыстам як мага хутчэй убачыць гэтую жамчужыну нашага краю ва ўсёй яе прыгажосці.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
zigulya@zviazda.by

■ Рэгіёны

ІНВЕСТАРЫ САБРАЛІСЯ Ў ПІНСКУ

Чым іх зацікавілі студэнты Палескага дзяржаўнага ўніверсітэта?

Сваім патэнцыялам! У навучальнай установе ўжо стала традыцыяй два разы на год праводзіць так званыя інвест-уікэнды, калі студэнты, аспіранты, маладыя выкладчыкі прэзентуюць свае праекты.

— *Інвест-уікэнд праходзіў шосты раз,* — расказвае **Мікалай КРУЧЫНСКІ, прарэктар Палескага дзяржаўнага ўніверсітэта па навуковай працы, куратар інвест-уікэнда.** — *Сутнасць яго ў тым, што нашы маладыя выкладчыкі, аспіранты, студэнты прадстаўляюць свае стартап-праекты. Такім чынам атрымліваецца трансфармацыя ўніверсітэцкіх ведаў у канкрэтны бізнес. На мерапрыемства запрашаюць прадстаўнікі ўлад і бізнесмены. Яны ацэньваюць прадстаўленыя праекты. Ідзе ўзаемны абмен меркаваннямі, дадатковай інфармацыяй.*

Падчас такіх кірмашоў ідэі часта знаходзяць сваіх рэалізатараў. Вось і цяпер адна з канцэпцый зацікавіла прадстаўнікоў універсітэта.

— *У нас ва ўніверсітэце другі год існуе практыка: лепшыя праекты стартапаў і лепшыя праекты конкурсу навуковых работ студэнтаў пасільна фінансаваць у выглядзе грантавай падтрымкі,* — патлумачыў Мікалай Кручынскі. — *Адзін з праектаў гэтага інвест-уікэнда — пад умоўнай назвай «Грын-кафэ» — атрымае фінансаванне. Ідэя была прысвечана распрацоўцы дызайна студэнцкага кафэ ва ўніверсітэце. Над ёй працавалі студэнты кафедры ландшафтнага праектавання біятэхнічнага факультэта.*

Да іншых праектаў праявілі цікавасць бізнесмены, прадстаўнікі банкаў.

— *Мне здаецца, гэта больш доўгатэрміновая перспектыва,* — адзначае прарэктар універсітэта. — *Праўда, існуе і ўскосны эфект ад інвест-уікэнда, калі бізнесмены, банкіры бачаць людзей, якія прадстаўляюць праект, таму пасля ўзрастае верагоднасць прытоку інвестыцый у чалавечы капітал. Удзельнікі ў большасці сваёй студэнты, і патэнцыйны работадаўца можа знайсці для сябе супрацоўнікаў.*

На працягу гэтага мерапрыемства было прэзентавана шмат цікавых распрацовак. Самым паспяховым бізнес-праектам, па словах Мікалая Кручынскага, стала задума студэнта 5 курса біятэхналагічнага факультэта Віктара Ярмаша аб развядзенні афрыканскага кларыевага сама.

— *Гэта прэзентавалася падчас мінулага інвест-уікэнда, і мы гэты праект прафінансавалі,* — расказаў суразмоўца. — *Зараз былі прадстаўлены распрацоўкі па атрыманні патомства ад гэтага матачнага статка і па далейшай камерцыялізацыі ідэі. Гэты праект перспектыўны, бо ніша на рынку адпаведная ёсць.*

У сацыяльнай сферы быў адзначаны праект студэнта банкаўскага факультэта Васіля Макарчука пад назвай «Хакатон». Гэта своеасаблівая музычная тусоўка, дзе музыканты могуць стварыць новую групу, прыдумаць новую мелодыю і, адным словам, рэалізаваць сябе на працягу 48 гадзін. У канчатковым выніку ўсе музыканты, якія ў гэтым мерапрыемстве ўдзельнічаюць, даюць канцэрт, дзе прадстаўляюць кампазіцыі, створаныя за мінулыя двое сутак.

Цікава, што інвест-уікэнд Палескага дзяржаўнага ўніверсітэта ўжо вядомы і за мяжой. У ім удзельнічалі каманды з Бранска, шэрагу ўкраінскіх гарадоў. Вось і цяпер студэнты з Роўна і Адэсы прадставілі свае ідэі. Адэская каманда прапанавала праект «Біякаміны», які перамог у намінацыях «Самы крэатыўны падыход да рашэння праблемы» і «Лепшая каманда праекта», а студэнтка з Роўна Кацярына Клімюк з распрацоўкай «Падрыхтоўка кіраўнічых кадраў і структурнае вымярэнне навучальнага працэсу» прызнана пераможцай у намінацыі «Самы сацыяльна значны праект».

Надзея ЮШКЕВІЧ.
yushkevich@zviazda.by

■ Фестываль

ГЕНІЯМ ПРЫСВЯЧАЕЦЦА

Паўтара тыдня ў Віцебску гучалі класічныя музычныя творы

Гэта ўжо даўняя снежаньская традыцыя: каля кас Віцебскай абласной філармоніі чэргі. Міжнародны музычны фестываль імя І. І. Салярцінскага прайшоў у абласным цэнтры ў 28-ты раз. Сёлета ён быў прысвечаны 110-му дню нараджэння Дзмітрыя Шастаковіча. Фэст завяршыўся 13 снежня. У прэстыжнай культурнай падзеі ўзялі ўдзел музыканты, музыказнаўцы з Ізраіля, Латвіі, Расіі, Беларусі.

Як пажартаваў знаёмы публіцыст, інтэлігент з вялікай літары проста не можа не ведаць хто такі Салярцінскі. Сусветную славу ён атрымаў як музыказнаўца, музычны і тэатральны крытык, тэарэтык балета. Ён ведаў, не паверыце, больш за 25 моў і каля сотні дыялектаў. Іван Іванавіч даследаваў пытанні эстэтыкі і псіхалогіі. Сябраваў з Дзмітрыем Шастаковічам, які прысвяціў яго памяці другое фартэпіяннае трыа.. А нарадзіўся ў Віцебску ў снежні 1902 года.

Сын музыказнаўцы Дзмітрый Іванавіч, дарэчы, сцвярджае, што менавіта бацька падказаў Шастаковічу пісаць сімфоніі. На той час лічылася, што гэты жанр «бесперспектыўны», «мінулага стагоддзя». Але Іван Іванавіч, пачуўшы яшчэ юнаком у Віцебску выступленне сімфанічнага аркестра, марыў, каб з'явіліся сучасныя сімфоніі.

Дзмітрый Іванавіч Салярцінскі шмат гадоў узначальваў Вялікую канцэртную філарманічную залу ў Санкт-Пецярбургу. Ён заўсёды з задавальненнем прыязджае ў Віцебск і не толькі падчас фэсту. Тут у памяць яго бацькі ўсталяваны помнік. Музычнае вучылішча носіць імя І.І. Салярцінскага.

У Віцебскім цэнтры сучаснага мастацтва «Арт-прастора» прэзентавала выставу фота «Бакавы зрок» унука Шастаковіча. Яго таксама завуць Дзмітрый. І гэта ўжо другая выстава нашчадка славутага Маэстра. Уважлівыя прыхільнікі творчасці Шастаковіча заўважылі, што ўнук — копія дзеда.

А ў філармоніі адбылася выстава плакатаў студэнтаў кафедры дызайну Віцебскага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта «Гульня ў класіку». Яны напісалі, як ім бачыцца музыка.

«Шастаковіцкі» канцэрт, на якім прагучалі Элегія і Полька для струннага квартэта, дзве п'есы для струннага актэта і іншыя творы, стаў магчымым у рамках праекта па абмену «Францыя — Беларусь». З нашага боку падтрымку аказаў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол у Французскай Рэспубліцы, пастаянны прадстаўнік Беларусі пры ЮНЕСКА Павел Латушка.

Раней, у верасні, гэты канцэрт пачулі на радзіме продкаў Шастаковіча ў вёсцы Шэметава Мядзельскага раёна. Па сведчанні мясцовых краязнаўцаў, сам Дзмітрый Шастаковіч наведваў Шэметава ў 1939 годзе.

На закрыцці фэсту слухачам вельмі спадабаўся канцэрт фартэпіяннай музыкі. Публіку віртуозным выкананнем Бетховена, Шумана, Пракоф'ева пакарыў лаўрэат міжнародных конкурсаў Мікіта Мндаянц (Расія).

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by

ГАЛОЎНАЯ СКАРБНІЦА КРАІНЫ

А ПАЧАЛОСЯ ЎСЁ З ТКАЦКАГА СТАНКА

Таямніцы «за сямю пячаткамі» (дарэчы, дакументальнае пацвярджэнне паходжання гэтай фразы можна знайсці ў музейным сховішчы) нам раскрыла **намеснік дырэктара па навуковай рабоце Ніна КАЛЫМАГА.** На розных пасадах яна працуе тут ужо больш за 40 гадоў. Таму і пра лёс гэтай установы культуры яна расказвае як пра нешта вельмі асабістае.

Прататыпам «імяніннікa» па праву можна лічыць Мінскі абласны музей, утвораны ў 1919 годзе пасля абвяшчэння беларускай дзяржаўнасці. Пазней ён змяніў яшчэ дзве назвы, паспеў пабыць Беларускім дзяржаўным і Мінскім сацыяльна-гістарычным музеем. У гады вайны ўстанову спасцігла незайздросная доля: яе не змаглі эвакуіраваць, таму экспанаты былі раскрадзены. Доўгі час пра аднаўленне музея не было і гаворкі. Зрухі пачаліся ў 1956 годзе, калі была сабрана група з 10 экспертаў пад кіраўніцтвам Льва Міхайлоўскага. Маленечкі штат практычна цалкам быў вылучаны з супрацоўнікаў Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, таму нічога дзіўнага, што размясціўся ён у тым жа будынку — Доме прафсаюзаў на плошчы 8-га Сакавіка, цяперашняй — Свабоды. Дарэчы, Музей гісторыі ВАВ быў створаны яшчэ ў канцы верасня 1943 года і доўгі час неафіцыйна лічыўся галоўным у краіне.

Як толькі група экспертаў была сабрана, пачалася напружаная работа. Асноўнай крыніцай збору экспанатаў былі шматлікія этнаграфічныя экспедыцыі, акрамя таго пачаліся археалагічныя раскопкі, свой уклад у фарміраванне фондаў унеслі і ветэранскія арганізацыі, якія перадавалі ў музей архіўныя дакументы. У той перыяд установа змяніла «прапіску», пераехаўшы ў будынак былога кінатэатра «Родина», які і цяпер можна знайсці па адрасе вуліца Рэвалюцыйная, 2.

Першым афіцыйна зарэгістраваным экспанатам стаў ткацкі станок, які ўдалося здабыць

Апошні час замест рэстарана хуткага харчавання многія бацькі ў дзень нараджэння прыводзяць дзяцей менавіта сюды: для імяніннікаў распрацавана спецыяльная праграма.

падчас адной з этнаграфічных экспедыцый. Значная частка прадметаў была перададзена з Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, бо пасля яго з'яўлення менавіта туды неслі любую рэч, якая мела хоць нейкі намёк на гістарычную каштоўнасць. У канцы 1950-х быў створаны вучоны савет, куды ўваходзіла не толькі група экспертаў, але і выкладчыкі ўніверсітэтаў, а таксама прадстаўнікі Акадэміі навук і іншых музеяў. Тады пачалося абмеркаванне пабудовы будучай экспазіцыі.

«ЗАХАПІЦЬ» БАНК

Варта адзначыць, што ўжо ў 1957 годзе была прынята пастанова аб вылучэнні асобнага будынка для Гісторыка-краязнаўчага музея. І месца для яго было абрана адметнае — на галоўнай плошчы горада, па адрасе праспект Леніна, 25а (цяпер — Незалежнасці). Гэты ўжо зніклы з карты сталіцы будынак — нягледзячы на тое, што гістарычны музей там так і не працаваў для наведвальнікаў ні дня — добра вядомы кожнаму дарасламу мінчуку. Будаўніцтва завяршылася ў 1964 годзе, пасля чаго пачаўся працяглы пераезд. Калі фонды музея размясцілі ў сховішчы новага будынка, супрацоўнікі ўладкаваліся на нязвыклым месцы і нават амаль цалкам была змантіравана экспазіцыя, нечакана паўстала неабходнасць чарговага «перасялення».

Двухпавярховы будынак Расійскага дзяржаўнага банка, дзе цяпер знаходзіцца галоўны корпус Нацыянальнага гістарычнага музея.

У 1965 годзе для таго, каб увекавечыць памяць герояў, было вырашана пабудаваць грандыёзны Музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Аднак неўзабаве знайшлося менш затратнае рашэнне задачы — дастаткова было проста ўчыніць «ракіроўку». Так Музей ВАВ на доўгі час размясціўся на цэнтральнай плошчы, а Нацыянальны гістарычны музей знайшоў прыстанак па цяперашнім адрасе — Карла Маркса, 12.

Але свой след гістарычны музей пакінуць усё ж паспеў: за ім былі замацаваныя тры паверхі, а сховішча займалі яго фонды. Пасля адкрыцця Музея гісторыі ВАВ на аснове збору няўдалага «ўладальніка» будынка там прайшлі тэматычныя выставы: «Народная творчасць БССР» і «Народная гаспадарка Беларускай ССР за 1959—1965-я гг. і задачы новай пяцігодкі».

Будынак, у якім у выніку асталяваўся «музей-качэўнік», мае сваю багатую гісторыю. Ён быў узведзены ў 1903—1905 гг. і прызначаўся для аддзялення Расійскага дзяржаўнага банка. Праектная дакументацыя не захавалася, аднак атрымалася адшукаць перапіску мінскіх архітэктараў з пецярбургскімі заказчыкамі, кіраваў маштабнай будоўляй губернскі інжынер А.В. Нектар'еўскі. На гэтай тэрыторыі размясціліся два цагляныя будынкі, гаспадарчыя адрыны і дзве альтанкі. Калі драўляная выкарыстоўвалася толькі па сваім прамым прызначэнні, то цагляная адначасова з'яўлялася яшчэ і сховішчам. Тыя, хто разлічвае падчас экскурсіі выпадкова адшукаць манеты, якія згубіліся ў нетрах умацаванага банкаўскага склепа, спадзяюцца дарма: сховішча знаходзілася ў надворным будынку, а не на месцы цяперашняга музея. У залах жа, якія цяпер сталі экспазіцыйнымі, раней былі канторы служачых, а таксама кватэры работнікаў банка.

Частка Мінскага скарбу з 547 сярэбраных прадметаў агульнай вагой 13 кілаграмаў. Быў знойдзены ў 1988 г. падчас экскаватарных работ у раёне Гарадскога вала.

Пасля рэвалюцыі ў розныя гады тут размяшчаліся ЦК КП(б)Б і ЦК ЛКСМБ, народны камісарыят фінансаў БССР, рэдакцыя часопіса «Работница и крестьянка», выканаўчы камітэт гарсавета і іншыя дзяржаўныя ўстановы. Каб павялічыць функцыянальнасць такога запатрабаванага будынка ў 1930-я ў ім быў дабудаваны трэці паверх.

ГІСТОРЫЮ — У МАСЫ

Афіцыйнае адкрыццё Дзяржаўнага музея БССР (такую назву тады насіў цяперашні Нацыянальны гістарычны музей) адбылося 2 лістапада 1967 г. У народзе ён атрымаў «мянушку» — музей з гарматай або проста краязнаўчы. Экспазіцыя была пабудавана па этапах гістарычнага развіцця: ад жыцця старажытнага чалавека да савецкага перыяду. Дарэчы, нягледзячы на шматлікія новаўвядзенні, прынцыпы падачы матэрыялу, напрыклад, у зале першабытна-абшчыннага ладу засталіся нязменнымі. А ўважлівы экскурсант нават зможа адшукаць уражальныя экспанаты, якія запалі яму ў памяць некалькі дзесяцігоддзяў таму.

Значную частку наведвальнікаў у той перыяд складалі турысты з усяго Савецкага Саюза, якія прыбывалі ў Мінск цэлымі цягнікамі, а з вакзала групамі па 300—400 чалавек накіроўваліся наўпрост у Дзяржаўны музей Беларускай ССР. Дарэчы, цягнікі былі задзейнічаны і ў рабоце самога музея: яны са спецыяльна абсталяванымі вагонамі — выставачнымі заламі раз'язджалі па краіне, «прасвятляючы» яе жыхароў. Выязныя лекцыі былі распаўсюджанымі ў практыцы музея: іх праводзілі ў сельскіх клубах, на прадпрыемствах, прычым без адрыву ад вытворчасці — проста ў цэхах. Сярод тэм, напрыклад, «Помнікі Леніну ў Беларусі», «Мінск — горад-герой». Акрамя таго, у сферу дзейнасці ўстановы культуры таксама ўваходзіла арганізацыя розных гурткоў. На базе музея доўгі час існаваў «Клуб будучага ваяра».

Перад распадам СССР было прынята рашэнне аб змене назвы на Музей гісторыі Беларусі і Кампартыі Беларусі. Нягледзячы на падпісаную пастанову, новая назва так і не была выкарыстана, а большасць работнікаў нават не здагадваліся пра змены, якія павінны былі іх закрануць.

ІНТЭРАКТЫЎ, КВЭСТЫ І ВІРТУАЛЬНАЯ РЭАЛЬНАСЦЬ

Зараз у склад музея ўваходзіць 5 філіялаў: Музей прыроды і экалогіі Беларусі, Музей гісторыі тэатральнай і музычнай культуры Беларусі, Музей гісторыі беларускага кіно, Дом-музей І з'езда РСДРП і Музей сучаснай беларускай дзяржаўнасці. Нядзіўна, што менавіта Нацыянальнаму гістарычнаму музею належыць самая вялікая колькасць экспанатаў у Беларусі: больш за 14% ад агульнага ліку ў краіне. У фондах музея знаходзіцца каля 50 буйных калекцый рознай скіраванасці і 118 скарбаў. Штогод у яго збор паступае 2 тысячы патэнцыйных экспанатаў, на цяперашні момант іх агульная колькасць перавышае 450 тысяч.

Аднак толькі багаццем музейных фондаў цяперашняга патрабавальнага наведвальніка ўжо

«Пояс Вітаўта», канец XIV — пачатак XV ст. Так умоўна называюць унікальны пасавы гарнітур з серабра агульнай вагой больш за 800 грам, дэкараваны раслінным арнаментам, малюнкамі птушак і васіліскаў.

складана здзівіць. У ход ідзе выкарыстанне сучасных тэхналогій. Напрыклад, з Мінска 2016 года, дзякуючы акулярам віртуальнай рэальнасці, можна перамясціцца ў сярэднявечны замак. На піку папулярнасці цяпер квэсты: падарожнічаючы па самім музеі і яго філіялах, неабходна разгадаць таямніцу. Дарэчы, апошнім часам замест рэстарана хуткага харчавання многія бацькі ў дзень нараджэння прыводзяць дзяцей менавіта сюды: для імяніннікаў распрацавана спецыяльная праграма.

Усе новыя выставы будуюцца на прынцыпах інтэрактыўнасці: некаторымі экспанатамі можна карыстацца, самастойна правяраючы прынцып іх дзеяння. Выстава «Час цудаў. Зімовыя святы і забавы» і наогул прадугледжвае ўдзел у рухавых гульнях.

Як адзначыла Ніна Калымага, «Музей — гэта жывы арганізм: як толькі спыняецца развіццё, пачынаецца адміранне. Мы з такой перспектывай не згодныя, таму стараемся бесперапынна ўдасканальваць сваю працу».

Дар'я КАСКО.
kasko@zviazda.by

Фота з архіва Нацыянальнага гістарычнага музея

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703**
Продавец	**РУП «СМТ №22», Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54.** Тел.: + 375 (214) 41-72-95, тел./факс 41-80-30

Предмет аукциона

Транспорт, спецтехника и оборудование, расположенные по адресу: Витебская область, Полоцкий район, Экиманский с/с, 0,3 км к востоку от д. Ксты, в составе:

№ лота	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год выпуска	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
1	01119	Автомобиль VAZ 21074 (рег. знак 5399 ВТ), 2000 г.в.	247,80 (2 478 000)	12,39 (123 900)
2	01121	Автомобиль ВАЗ-21074 (рег. знак 8653 ВА), 2001 г.в.	205,80 (2 058 000)	10,29 (102 900)
3	01122	Автомобиль VAZ 21074 (рег. знак 8724 ВТ), 2001 г.в.	247,80 (2 478 000)	12,39 (123 900)
4	01138	Автомобиль GAZ-3302 (рег. знак АЕ 3412-2), 2006 г.в.	2 217,60 (22 176 000)	110,88 (1 108 800)
5	01127	Автомобиль ГАЗ 33073 (рег. знак 7886 ВТР), 1993 г.в.	785,40 (7 854 000)	39,27 (392 700)
6	01067	Автомобиль GAZ-52 (рег. знак ВА 9631)	529,20 (5 292 000)	26,46 (264 600)
7	01016	Автомобиль GAZ-5312 (рег. знак АА 9426-2)	646,80 (6 468 000)	32,34 (323 400)
8	01005	Автомобиль ЗИЛ 131 (рег. знак ВА 2045), 1977 г.в.	1 419,60 (14 196 000)	70,98 (709 800)
9	01021	Автомобиль ЗИЛ – 441510 (рег. знак 8989 ВТР), 1990 г.в.	940,80 (9 408 000)	47,04 (470 400)
10	01140	Автомобиль ЗИЛ 5301 ВЕ (рег. знак АА 4254-2), 2006 г.в.	1 323,00 (13 230 000)	66,15 (661 500)
11	01001	Автомобиль КАМАЗ 5410 (рег. знак 6804 ВТП), 1978 г.в.	966,00 (9 660 000)	48,30 (483 000)
12	01012	Автомобиль КРАЗ 255В (рег. знак 7111 ВТП), 1974 г.в.	1 877,40 (18 774 000)	464,10 (4 641 000)
13	01137	Автомобиль MAZ 544008-030-021 (рег. знак АЕ 5727-2), 2005 г.в.	3 557,40 (35 574 000)	177,87 (1 778 700)
14	01148	Автомобиль МАЗ 6422 05-220 (рег. знак АА 7225-2), 2007 г.в.	5 434,80 (54 348 000)	271,74 (2 717 400)
15	01157	Автомобиль MAZ 6422A8 (рег. знак АЕ 2203-2), 2008 г.в.	4 624,20 (46 242 000)	231,21 (2 312 100)
16	01090	Автомобиль ММЗ-4502 (рег. знак 6707 ВТР), 1992 г.в.	567,00 (5 670 000)	28,35 (283 500)
17	01507	Полуприцеп МАЗ 938662 (рег. знак В 2156 А), 2006 г.в.	1 289,40 (12 894 000)	64,47 (644 700)
18	01505	Полуприцеп ОДАЗ 93571 (рег. знак 6983 ВМ), 1990 г.в.	340,20 (3 402 000)	17,01 (170 100)
19	01511	Полуприцеп MAZ 938662 (рег. знак А 0701 А-2), 2008 г.в.	1 524,60 (15 246 000)	76,23 (762 300)
20	01134	Автомобиль ЗИЛ 131В1 (рег. знак ВА 9511), 1980 г.в.	966,00 (9 660 000)	48,30 (483 000)
21	01078	Автомобиль МЗКТ 74171 (рег.знак АЕ 1057-2), 2009 г.в.	18 089,40 (180 894 000)	904,47 (9 044 700)
22	03324	Бульдозер Б10 М0111-1В (рег. знак 50), 2006 г.в.	5 166,00 (51 660 000)	258,30 (2 583 000)
23	02151	Транспортное устройство к башенному крану, 1984 г.в.	2 352,00 (23 520 000)	117,60 (1 176 000)
24	02218	Кран башенный БМ-401П, 2010 г.в.	83 958,00 (839 580 000)	4 197,90 (41 979 000)
25	02219	Кран башенный БМ-401П, 2010 г.в.	94 458,00 (944 580 000)	4 722,90 (47 229 000)
26	02220	Кран башенный БМ-401П, 2010 г.в.	115 416,00 (1 154 160 000)	5 770,80 (57 708 000)
27	02409	Подъемник мачтовый ПМГП-1500, 2010 г.в.	15 876,00 (158 760 000)	793,80 (7 938 000)
28	02410	Подъемник мачтовый ПМГП-1501, 2010 г.в.	15 876,00 (158 760 000)	793,80 (7 938 000)
29	02500	Захват 1ПТМ 791170г/п 10т, 2008 г.в.	504,00 (5 040 000)	25,20 (252 000)
30	02501	Захват 2ПТМ 791170г/п 5т, 2008г.в.	630,00 (6 300 000)	31,50 (315 000)
31	03454	Дизмолот сваебойный МСДШ, 2008 г.в.	6 636,00 (66 360 000)	331,80 (3 318 000)
32	01066	Автобетоносмеситель СМБ-372 (АВ 2642-2), 2008 г.в.	22 090,00 (220 900 000)	1 104,50 (11 045 000)
33	01070	Автобетоносмеситель СМБ-372 (АВ 7110-2), 2008 г.в.	23 684,00 (236 840 000)	1 184,20 (11 842 000)
34	03290	Экскаватор-погрузчик Амкадор 702 Е (ВА 8028), 2006 г.в.	6 287,00 (62 870 000)	314,35 (3 143 500)
35	03294	Экскаватор Caterpillar 318C (БХ 9882), 2006 г.в.	62 721,90 (627 219 000)	3 136,10 (31 361 000)
36	01158	Автомобиль МАЗ 6422А8, рег. номер АА 6092-2	15 960,00 (159 600 000)	798,00 (7 980 000)
37	01151	Автотопливозаправщик на базе ГАЗ 33073, рег. номер АА 9401-2	20 496,00 (204 960 000)	1 024,80 (10 248 000)
38	01156	Автобус Неман 52012 030, рег. номер АВ 2512-2	39 396,00 (393 960 000)	1 969,80 (19 698 000)
39	03331	Погрузчик Амкодор 342В, рег. номер ВМ 9637	18 900,00 (189 000 000)	945,00 (9 450 000)

Порядок ознакомления: ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9-00 до 16-00, перерыв с 12-00 до 13-00. Ответственное лицо: Абловацкий Петр Владимирович, ведущий механик, контактный телефон +375292121501.

Предмет аукциона

Оборудование, расположенное по адресу: Витебская область, Полоцкий район, Экиманский с/с, 0,3 км к востоку от д. Ксты, в составе:

№ лота	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год изготовления	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
40	05105	Станок сверлильный СМ-8П, 1993 г.	224,35 (2 243 500)	11,22 (112 200)
41	05106	Станок сверлильный СМ-8П, 1993 г.	224,35 (2 243 500)	11,22 (112 200)
42	05012	Станок токарный 16-К-20, 1989 г.	1 061,20 (10 612 000)	53,06 (530 600)
43	05162	Стенд для испытания гидросистем КИ-4815 М, 1985 г.	580,65 (5 806 500)	29,03 (290 300)
44	05041	Стенд профилактический «Star 12F», 1989 г.	913,85 (9 138 500)	45,69 (456 900)
45	04003	Компрессор «Индия» мод. С 06010, 1989 г.	520,10 (5 201 000)	26,01 (260 100)
46	05163	Полуавтомат сварочный Solaris MULTMIG-220, 2015 г.	237,65 (2 376 500)	11,88 (118 800)
47	05078	Станок сверлильный 2С-132, 1992 г.	806,40 (8 064 000)	40,32 (403 200)
48	05080	Станок плоскошлифовальный 3Д-711, 1992 г.	1 444,10 (14 441 000)	72,21 (722 100)
49	05081	Станок СУН-1 (механическая пила), 1992 г.	586,25 (5 862 500)	29,31 (293 100)
50	05082	Станок радиально-сверлильный, 1991 г.	1 272,60 (12 726 000)	63,63 (636 300)
51	05089	Станок фрезерный 6Т-80Ш, 1992 г.	1 936,90 (19 369 000)	96,85 (968 500)
52	05091	Станок точильно-шлифовальный Т-400, 1992 г.	402,15 (4 021 500)	20,11 (201 100)
53	05156	Сварочный аппарат Jasic ARC-315, 2007 г.	236,25 (2 362 500)	11,81 (118 100)
54	04002	Установка компрессорная К-24М, 2007 г.	205,45 (2 054 500)	10,27 (102 700)
55	05158	Молот ковочный МА 4129А, 1991 г.	1 355,90 (13 559 000)	67,80 (678 000)
56	00085	Газоанализатор «Инфракар» 08.01, 2009 г.	208,25 (2 082 500)	10,41 (104 100)
57	00086	Измеритель дымности отработавших газов МЕТА-01 МП.01, 2009 г.	207,55 (2 075 500)	10,38 (103 800)
58	40018	Трансформатор ТСЗИ 380/36, 1993 г.	45,50 (455 000)	2,28 (22 800)
59	41218	Станок СМЖ-172 (ножницы для резки арматурной стали), 2006 г.	694,75 (6 947 500)	34,74 (347 400)
60	05155	Сварочный аппарат THMIG-200, 2007 г.	175,35 (1 753 500)	8,77 (87 700)
61	42021	Выпрямитель дуговой сварки ВДМ-1202С, 2007 г.	477,75 (4 777 500)	23,89 (238 900)
62	41040	Станок вертикально-сверлильный МН-18, 1996 г.	574,70 (5 747 000)	28,74 (287 400)
63	40015	Сварочный аппарат ВДМ-1201, 1991 г.	323,40 (3 234 000)	16,17 (161 700)
64	41244	Установка компрессорная СБ 4/Ф-500, 1989 г.	655,20 (6 552 000)	32,76 (327 600)
65	41039	Станок правильно-отрезной И61-22, 1991 г.	2 872,80 (28 728 000)	143,64 (1 436 400)
66	42069	Станок точечной сварки МТ16/18, 1991 г.	1 184,40 (11 844 000)	59,22 (592 200)
67	42022	Полуавтомат дуговой сварки ПДГ-351, 2007 г.	655,20 (6 552 000)	32,76 (327 600)
68	44170	Станок деревообрабатывающий ФСШ-1А (К), 2005 г.	1 491,00 (14 910 000)	74,55 (745 500)
69	44171	Станок деревообрабатывающий ЦТ-10/5м, 2005 г.	1 348,20 (13 482 000)	67,41 (674 100)
70	44092	Станок рейсмусовый МП-9-1695, 1998 г.	2 864,40 (28 644 000)	143,22 (1 432 200)
71	44174	Станок ленточнопильный «ПЛП-Астра-ЕС», 2006 г.	6 073,20 (60 732 000)	303,66 (3 036 600)
72	41229	Пресс пробивочный однопозиционный ПР 235, 2010 г.	263,20 (2 632 000)	13,16 (131 600)
73	41230	Пресс пробивочный однопозиционный ПР 235, 2010 г.	263,20 (2 632 000)	13,16 (131 600)
74	41231	Пресс пробивочный однопозиционный ПР 235, 2010 г.	263,20 (2 632 000)	13,16 (131 600)
75	44600	Стружкоотсос УВП-2000, 2005 г.	192,85 (1 928 500)	9,64 (96 400)
76	44601	Стружкоотсос УВП-2000, 2005 г.	192,85 (1 928 500)	9,64 (96 400)
77	44227	Матрица С-640 с пневмопрессом, 2009 г.	1 016,40 (10 164 000)	50,82 (508 200)
78	44087	Станок деревообрабатывающий «Лучеса» УОДМ-1, 1992 г.	483,00 (4 830 000)	24,15 (241 500)
79	44088	Станок заточной ВШ-027 РЭ, 1992 г.	297,50 (2 975 000)	14,88 (148 800)
80	41222	Станок автоматический режущий Метеор-1, 2009 г.	1 407,00 (14 070 000)	70,35 (703 500)
81	41223	Станок пневматический фрезерный GALAXU-1, 2009 г.	1 163,40 (11 634 000)	58,17 (581 700)
82	41224	Станок автоматический фрезерный POLAR-IV, 2009 г.	814,80 (8 148 000)	40,74 (407 400)
83	41225	Станок для прессовки углов APEX, 1989 г.	3 095,40 (30 954 000)	154,77 (1 547 700)
84	05010	Станок вертикально-сверлильный МН-18н, 2009 г.	359,10 (3 591 000)	17,96 (179 600)
85	41228	Станок для зачистки углов профиля КТ-504/2, 2009 г.	2 121,00 (21 210 000)	106,05 (1 060 500)
86	41043	Станок заточной ВШ-025, 1992 г.	86,10 (861 000)	4,31 (43 100)
87	41602	Стружкоотсос УВП-2000, 2005 г.	192,85 (1 928 500)	9,64 (96 400)
88	41232	Пресс пробивочный однопозиционный ПР 235, 2010 г.	263,20 (2 632 000)	13,16 (131 600)
89	41226	Двухголовочный сварочный станок DZW-500, 2009 г.	6 669,60 (66 696 000)	333,48 (3 334 800)
90	44172	Станок деревообрабатывающий круглопильный ДК-150, 2005 г.	3 557,40 (35 574 000)	177,87 (1 778 700)
91	04010	Передвижная компрессорная станция ПКСД5-25	5 124,00 (51 240 000)	256,2 (2 562 000)
92	04011	Передвижная компрессорная станция ПКСД5-25	5 124,00 (51 240 000)	256,2 (2 562 000)
93	31801	Агрегат сварочный АДД 4003	3 192,00 (31 920 000)	159,60 (1 596 000)
94	31800	Агрегат сварочный АДД 4002 М2	3 696,00 (36 960 000)	184,8 (1 848 000)
95	41072	Электропогрузчик Toyota 7FBE15	8 164,80 (81 648 000)	408,24 (4 082 400)
96	41073	Электропогрузчик Toyota 7FBE15	8 164,80 (81 648 000)	408,24 (4 082 400)
97	41037	Станок заточной М-405	504,00 (5 040 000)	25,20 (252 000)
98	41047	Молот пневматический МА 4129А	2 856,00 (28 560 000)	142,80 (1 428 000)
99	41219	Автомат проволочно-гвоздильный АВ 4116	2 688,00 (26 880 000)	134,40 (1 344 000)
100	43079	Сушильный шкаф СНОЛ 3.5	331,80 (3 318 000)	16,59 (165 900)
101	43080	Сушильный шкаф SNOL 67/350	658,00 (6 580 000)	32,90 (329 000)
102	47197	Машина испытательная ИП-100	3 540,60 (35 406 000)	177,03 (1 770 300)
103	47225	Разрывная машина Р-50	7 635,60 (76 356 000)	381,78 (3 817 800)
104	70223	Шкаф металлический	187,60 (1 876 000)	9,38 (93 800)
105	00508	Влагомер МГ 4-У	791,70 (7 917 000)	39,59 (395 900)
106	00512	Измеритель прочности ИПС -МГ4.01	724,50 (7 245 000)	36,23 (362 300)
107	42076	Емкость под известь V - 10	1 166,20 (11 662 000)	58,31 (583 100)
108	05038	Топливораздаточная колонка «Нара 27М1С»	1 297,10 (12 971 000)	64,86 (648 600)
109	05039	Топливораздаточная колонка «Нара 27М1С»	1 297,10 (12 971 000)	64,86 (648 600)
110	40024	Установка прогрева бетона КТП ТО 80-86 У1	963,90 (9 639 000)	48,20 (482 000)
111	40025	Установка прогрева бетона КТП ТО 80-86 У1	963,90 (9 639 000)	48,20 (482 000)
112	42019	Выпрямитель ВД-306 М1У3	427,70 (4 277 000)	21,39 (213 900)
113	42020	Выпрямитель V-160 S	238,00 (2 380 000)	11,90 (119 000)
114	70191	Контейнер одноблочный	160,30 (1 603 000)	8,02 (80 200)
115	05222	Станок токарно-револьверный 1П-365	1 402,10 (14 021 000)	70,11 (701 100)
116	04083	Кран КЛ-1	911,40 (9 114 000)	45,57 (455 700)
117	04097	Машина паркетошлифовальная СО 206М	858,20 (8 582 000)	42,91 (429 100)
118	04103	Камнерезный станок BS-350	1 418,20 (14 182 000)	70,91 (709 100)

С подробной информацией по предмету аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Порядок ознакомления: ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9-00 до 16-00, перерыв с 13-00 до 14-00. Ответственное лицо: Зызников Виктор Иванович, заведующий базой, контактный телефон +375336774509.

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № 3012343260010; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа — ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты: при цене продажи предмета аукциона в сумме до 49 999,99 BYN – срок оплаты не более **10** (десяти) дней со дня заключения договора купли-продажи.
При цене продажи предмета аукциона в сумме свыше 50 000,00 BYN — срок оплаты не более **20** (двадцати) дней со дня заключения договора купли-продажи

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне предоставляемых документов, образцами заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5%

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» 16.11.2016 г. (лоты №№1-33, 35, 40-90), газете «Звязда» 26.11.2016 г. (36-39, 91-118), газете «Звязда» 25.08.2016 г. (лот №35)

Дата и время проведения аукциона: 27.12.2016 в 13 час. 00 мин. по адресу: РУП «СМТ №22», Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54, актовый зал

Дата и время окончания приема документов: 23.12.2016 до 17.00 по адресу: г. **Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**

Контактные телефоны: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42.
Email: auction@cpo.by

ДЭПАРТАМЕНТ ПА КАШТОЎНЫХ ПАПЕРАХ
Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь
ЗАВЕРАНА
09 лістапада 2016
Прозвішча Сушко С.А.
Подпіс

белагропромбанк (25 лет)

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об эмиссии облигаций открытого акционерного общества «Белагропромбанк» для физических лиц двести шестнадцатого, двести семнадцатого выпусков

1. Наименование эмитента:

а) полное наименование:

на белорусском языке – адкрытае акцыянернае таварыства «Белаграпрамбанк»;

на русском языке – открытое акционерное общество «Белагропромбанк» (далее – Банк);

б) сокращенное наименование:

на белорусском языке – ААТ «Белаграпрамбанк»;

на русском языке – ОАО «Белагропромбанк».

2. Место нахождения Банка, телефон, факс, электронный адрес (e-mail)

Местонахождение Банка: 220036, г. Минск, пр-т Жукова, 3.
Телефон: (017) 229 63 25, факс (017) 229 64 41.
Электронный адрес E-mail: info@belapb.by
УНП 100693551, ОКПО 00040577.

3. Наименование периодического печатного издания, в котором будет публиковаться годовая индивидуальная бухгалтерская (финансовая) отчетность Банка, информация о принятом решении о реорганизации или ликвидации эмитента либо о возбуждении в отношении эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве), о внесенных изменениях в проспект эмиссии облигаций и сроки их публикации

Годовая индивидуальная бухгалтерская (финансовая) отчетность Банка будет ежегодно публиковаться в газетах «Звязда» или «Рэспубліка» в сроки, определенные законодательством Республики Беларусь.

В газете «Звязда» публикуется следующая информация:

- в случае принятия решения о реорганизации или ликвидации Банка – не позднее 2-х месяцев с момента принятия такого решения;

- в случае возбуждения в отношении Банка производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) — в течение 5 дней с момента получения соответствующего судебного постановления;

- в случае внесения изменений в проспект эмиссии облигаций – не позднее 7 дней после регистрации указанных изменений Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь.

Кроме того, вышеуказанная отчетность и информация будет размещена на едином информационном ресурсе рынка ценных бумаг в сроки, определенные законодательством Республики Беларусь.

4. Размер уставного фонда Банка

Уставный фонд Банка составляет 810 363 504,60 белорусских рублей (Восемьсот десять миллионов триста шестьдесят три тысячи пятьсот четыре белорусских рубля, 60 копеек).

5. Права владельца и обязанности Банка, удостоверяемые облигацией

Облигация предоставляет ее владельцу равные объем и сроки осуществления прав вне зависимости от времени приобретения облигации.

Владелец облигации имеет право:

- получать доход по облигации в соответствии с условиями, предусмотренными подпунктом 6.10 пункта 6 настоящего документа;

- получать номинальную стоимость облигации при ее погашении в порядке, предусмотренном подпунктом 6.12 пункта 6 настоящего документа;

- получать номинальную стоимость облигации с выплатой дохода при досрочном погашении облигации, а также в случае признания эмиссии недобросовестной, а выпуска недействительным в порядке, предусмотренном соответственно подпунктами 6.11 и 6.14 пункта 6 настоящего документа;

- свободно распоряжаться облигацией в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Банк обязан:

- выплачивать доход по облигации в порядке и на условиях, предусмотренных подпунктом 6.10 пункта 6 настоящего документа;

- погасить облигацию в порядке, предусмотренном подпунктом 6.12 пункта 6 настоящего документа;

- досрочно погасить облигацию в порядке, предусмотренном подпунктом 6.11 пункта 6 настоящего документа;

- обеспечить владельцам облигаций возврат денежных средств, полученных в оплату размещенных облигаций, а также причитающийся процентный доход в случае признания эмиссии недобросовестной, а выпуска недействительным в порядке, предусмотренном подпунктом 6.14 пункта 6 настоящего документа.

6. Сведения о проведении открытой продажи облигаций двести шестнадцатого, двести семнадцатого выпусков

6.1. Дата принятия и утверждения решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего (утвердившего) это решение

Решение о двести шестнадцатом, двести семнадцатом выпусках облигаций на предъявителя для физических лиц в соответствии с Уставом Банка принято и утверждено Наблюдательным советом Банка 14.10.2016, протокол № 21.

6.2. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям

Эмиссия облигаций осуществляется по согласованию с Национальным банком Республики Беларусь при условии, что объем выпусков таких облигаций не превышает размера нормативного капитала Банка (подпункт 1.8 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28 апреля 2006 № 277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг»).

По состоянию на 01.09.2016 нормативный капитал Банка составляет 1 136 145,5 тыс. бел. рублей.

6.3. Цель эмиссии облигаций и направления использования средств, полученных от размещения облигаций

Эмиссия облигаций двести шестнадцатого, двести семнадцатого выпусков осуществляется в целях привлечения денежных средств физических лиц.

Привлеченные средства от размещения облигаций будут направлены на пополнение ресурсной базы Банка.

6.4. Эмиссия облигаций согласована Национальным банком Республики Беларусь (постановление Правления Национального банка Республики Беларусь от 21.10.2016 № 545).

6.5. Форма и вид облигаций, объем выпуска, количество, номинальная стоимость облигаций, ставка процентного дохода:

Номер выпуска	216	217
Валюта выпуска	доллар США	доллар США
Форма и вид облигации	документарные, на предъявителя, процентные, неконвертируемые	
Объем выпуска, млн. денежных единиц	25,0	25,0
Количество облигаций (шт.)	25 000	5 000
Номинальная стоимость	1 000	5 000
Ставка процентного дохода, процентов годовых	4,0	4,0

6.6. Период проведения открытой продажи облигаций

Дата начала периода размещения облигаций – 26.12.2016, дата окончания периода размещения облигаций – 18.06.2018.

В период размещения облигаций Банк вправе принять решение об изменении даты окончания открытой продажи облигаций.

6.7. Место и время проведения открытой продажи облигаций

Размещение облигаций осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Размещение (продажа) облигаций Банка производится после согласования Национальным банком Республики Беларусь эмиссии облигаций, регистрации в Департаменте по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь выпуска облигаций, а также публикации в периодическом печатном издании и размещении на едином информационном ресурсе рынка ценных бумаг краткой информации об эмиссии облигаций Банка.

Размещение облигаций осуществляется путем открытой продажи в филиалах, расчетно-кассовых центрах, а также структурных подразделениях центрального аппарата Банка в течение их рабочего времени.

Владельцами облигаций могут быть только физические лица – резиденты и нерезиденты Республики Беларусь, приобретающие их не в целях предпринимательской деятельности.

Облигации продаются по их номинальной стоимости в валюте номинала. В оплату облигаций физические лица обязаны внести денежные средства наличными либо перечислить в Банк в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Банк вправе не осуществлять продажу облигаций в период размещения, если условия, определенные решениями о выпусках облигаций, становятся для Банка экономически невыгодными. Решение о приостановке (продолжении) продажи двести шестнадцатого, двести семнадцатого выпусков облигаций в период размещения принимает уполномоченный орган Банка.

6.8. Срок и порядок обращения облигаций

Обращение облигаций осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Срок обращения облигаций – 750 календарных дней с 26.12.2016 по 15.01.2019. День начала размещения облигаций и день начала погашения облигаций считаются одним днем.

6.9. Дата начала погашения облигаций – 15.01.2019.

6.10. Порядок определения размера дохода по облигациям, условия его выплаты, период начисления процентного дохода

Доход по облигации выплачивается, начиная с установленной в нижеследующей таблице даты начала выплаты дохода за соответствующий период начисления, при условии предъявления физическим лицом оригинала облигации в Банк.

ПЕРИОДЫ НАЧИСЛЕНИЯ ПРОЦЕНТНОГО ДОХОДА			
Порядковый номер периода начисления дохода	Начало периода	Конец периода, **дата начала выплаты дохода**	Продолжительность периода (дней)
1	27.12.2016	15.07.2017	201
2	16.07.2017	15.01.2018	184
3	16.01.2018	15.07.2018	181
4	16.07.2018	15.01.2019	184
ИТОГО:	x	x	750

Начисление процентного дохода осуществляется со дня, следующего за днем размещения соответствующей облигации, по 15.01.2019 включительно (за исключением случая предъявления облигации к досрочному погашению). С 16.01.2019 процентный доход не начисляется.

Процентный доход по облигации начисляется с даты, следующей за датой ее продажи Банком, по дату начала выплаты процентного дохода за период начисления дохода, в котором была продана облигация, включительно. Процентный доход за последующие периоды начисления (включая последний) начисляется с даты, следующей за датой начала выплаты дохода за предшествующий период начисления дохода, по дату начала выплаты процентного дохода за соответствующий период начисления дохода (дату начала погашения – 15.01.2019) включительно.

В случае предъявления облигации к досрочному погашению на условиях, изложенных в подпункте 6.11 пункта 6 настоящего документа, сумма процентного дохода рассчитывается с даты, следующей за датой продажи (датой выплаты последнего процентного дохода) по дату ее досрочного погашения включительно.

Расчет процентного дохода осуществляется по следующей формуле:

$$Д = \frac{Нп \times Пп}{100} \times \left(\frac{Т365}{365} + \frac{Т366}{366}\right),$$

где:

Д – процентный доход по процентной облигации, выплачиваемый периодически в течение срока ее обращения;

Нп – номинальная стоимость облигации;

Пп – ставка дохода в размере 4,0 (Четыре) процента годовых за период начисления дохода;

Т365 – количество дней периода начисления дохода, приходящееся на календарный год, состоящий из 365 дней;

Т366 – количество дней периода начисления дохода, приходящееся на календарный год, состоящий из 366 дней.

День размещения облигации и дата выплаты процентного дохода за период начисления дохода, в котором была продана облигация, считаются одним днем. Дата выплаты дохода за предшествующий период начисления процентного дохода и дата выплаты дохода за текущий период начисления дохода (дата погашения, дата досрочного погашения) считаются одним днем.

Выплата процентного дохода по облигациям осуществляется за соответствующий период начисления филиалами, расчетно-кассовыми центрами, а также структурными подразделениями центрального аппарата Банка в течение их рабочего времени. В случае если дата начала выплаты процентного дохода выпадает на нерабочий день, выплата процентного дохода осуществляется, начиная с первого рабочего дня, следующего за нерабочим днем. При этом проценты на сумму процентного дохода по облигациям за указанные нерабочие дни не начисляются и не выплачиваются. Под нерабочими днями в настоящем документе понимаются выходные дни, государственные праздники, праздничные дни и другие, являющиеся нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Выплата процентного дохода по облигациям осуществляется в валюте номинала наличными денежными средствами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

6.11. Условия и порядок досрочного погашения облигаций

Владельцы облигаций могут предъявить их к досрочному погашению при предъявлении оригинала облигации по истечении 365 календарных дней после даты приобретения у Банка.

При досрочном погашении владельцу выплачивается номинальная стоимость облигации и процентный доход по дату досрочного погашения облигации включительно в денежных единицах, в которых выражена ее номинальная стоимость, наличными денежными средствами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

6.12. Порядок погашения облигаций

Погашение облигаций осуществляется Банком, начиная с 15.01.2019, в отношении лиц, предъявивших оригиналы этих облигаций к погашению, независимо от сроков обращения собственника или иного законного владельца облигаций.

При погашении облигаций предъявителю облигации – физическому лицу выплачиваются номинальная стоимость облигации, а также все неполученные доходы наличными денежными средствами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

6.13. Информация о порядке конвертации облигаций данного выпуска в облигации другого выпуска с более поздней датой погашения

Банком не предусматривается конвертация облигаций двести шестнадцатого, двести семнадцатого выпусков в облигации других выпусков с более поздней датой погашения.

6.14. Условия и порядок возврата средств инвесторам при признании эмиссии облигаций несостоявшейся, признании эмиссии недобросовестной, а выпуска облигаций недействительным, приостановлении или запрещении эмиссии облигаций Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь

Банком не предусматривается возможность признания эмиссии облигаций несостоявшейся.

В случае признания эмиссии недобросовестной, а выпуска(-ов) облигаций недействительным(-ми), приостановлении или запрещении эмиссии облигаций Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь, все облигации двести шестнадцатого и (или) двести семнадцатого выпуска(-ов) подлежат изъятию из обращения, а средства, полученные Банком от размещения выпуска(-ов) облигаций, в том числе причитающийся процентный доход по таким облигациям за период с даты, следующей за датой продажи (датой выплаты последнего процентного дохода) по дату признания выпуска(-ов) облигаций недействительным(-ми), в месячный срок с даты признания выпуска(-ов) недействительным(-ми) возвращаются инвесторам.

Денежные средства возвращаются независимо от сроков обращения собственника или иного законного владельца облигаций в Банк.

6.15. Дата и государственный регистрационный номер выпуска облигаций

Облигации зарегистрированы Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 09 ноября 2016 г.

Государственный регистрационный номер:
двести шестнадцатого выпуска: 5-200-02-2814;
двести семнадцатого выпуска: 5-200-02-2815.

7. Место, время и способ ознакомления с более подробной информацией (проспектом эмиссии облигаций)

С более подробной информацией (проспектом эмиссии облигаций двести шестнадцатого, двести семнадцатого выпусков) можно ознакомиться в филиалах Банка, расчетно-кассовых центрах, а также структурных подразделениях центрального аппарата Банка в течение их рабочего времени.

Справку о продаже облигаций можно получить в Контакт-центре Банка по короткому номеру 136, ОПЕРУ центрального аппарата Банка по адресу: Минск, пр-т Жукова, 3, тел.: (8-017) 229-61-29, 218-58-54, а также в следующих филиалах Банка:

г. Брест, ул. Воровского, 11, тел.: (8-0162) 27-72-29, 27-72-31;
г. Витебск, ул. Димитрова, 31, тел.: (8-0212) 35-84-69, 35-84-80;
г. Гомель, ул. Интернациональная, 30, тел.: (8-0232) 79-26-49, 79-87-01;
г. Гродно, ул. Советских Пограничников, 110, тел.: (8-0152) 79-52-80, 79-52-81;
г. Могилев, пр-т Мира, 55, тел.: (8-0222) 29-38-00, 29-38-16;
г. Минск, пр-т Победителей, 91, тел. (8

ІВАН ЯКУБОЎСКІ, БРАНЯТАНКАВЫ МАРШАЛ

Іван Ігнатавіч Якубоўскі (7 студзеня 1912 года, па старым стылі — 25 снежня 1911-га, вёска Зайцава, цяпер у Горацкім раёне Магілёўскай вобласці — 30 лістапада 1976 года, Масква) — савецкі военачальнік, Маршал Савецкага Саюза. Двойчы Герой Савецкага Саюза, Герой ЧССР. Беларус. Працаваў па найме ў вёсцы, скончыў сельскую школу. Затым — два курсы Аршанскага педагагічнага тэхнікума. У 1932 годзе прызваны ў Чырвоную Армію. Скончыў Беларускую аб'яднаную ваенную школу імя М.І. Калініна ў Мінску ў 1934 годзе, накіраваны служыць камандзірам вучэбнага ўзвода ў 27-ю Омскую Чырванасцяжную стралковую дывізію (Віцебск). Служыў у Беларускай ваеннай акрузе — камандзір танкавага ўзвода, камандзір танкавай роты, начальнік штаба танкавага батальёна, выкладчык Пухавіцкага пяхотнага вучылішча. Камандаваў танкавай ротай у Польскім паходзе Чырвонай Арміі ў верасні 1939 года ў складзе войскаў Беларускага фронту і ў савецка-фінскай вайне 1939-1940 гадоў. Удзельнік Вялікай Айчыннай вайны. Удзельнічаў у абарончых баях у Беларусі, у абароне Мінска, ваяваў у асаджаным Магілёве, камандаваў танкавым палком, брыгадай, корпусам. Па-геройску змагаўся на Варонежскім, Браншкім, Цэнтральным, 1-м Украінскім франтах у Курскай бітве на арлоўскім напрамку, бітве за Днепр, у вызваленні Кіева і Фастава. За гераізм у баях за Фастаў палкоўніку І.І. Якубоўскаму 10 студзеня 1944 года прысвоена званне Героя Савецкага Саюза. Вясной 1944 года танкавая брыгада палкоўніка Якубоўскага паспяхова дзейнічала ў Праскураўска-Чарнавіцкай наступальнай аперацыі. Удзельнічаў у Львоўска-Сандамірскай і Вісла-Одэрскай аперацыях. За геройскія дзеянні ў Львоўска-Сандамірскай аперацыі І.І. Якубоўскаму ў другі раз прысвоена званне Героя Савецкага Саюза ўказам ад 23 верасня 1944 года. Удзельнічаў у Берлінскай і Пражскай аперацыях. Некалькі разоў быў паранены, гарэў у танку. Пасля вайны — на розных камандных пасадах. З красавіка 1967 года — першы намеснік міністра абароны СССР, з ліпеня 1967-га — адначасова і Галоўнакамандуючы Аб'яднанымі ўзброенымі сіламі дзяржаў — удзельніц Варшаўскага дагавора. 12 красавіка 1967 года яму прысвоена званне Маршала Савецкага Саюза. Адзіны беларус, які меў такое высокае воінскае званне.

«Усё магло пайсці па-іншаму»

За два гады да першай сусветнай вайны, 7 студзеня 1912 года, у сям'і беларускага селяніна Ігната Лявонавіча Якубоўскага нарадзіўся сын Іван. Нічым не вызначалася нараджэнне яшчэ аднаго, шостага, дзіцяці ў нізенькай, пакрытай саломай, чатырохсценнай хаціне. Бацька — нязменны пастух у вёсцы Зайцава Горацкага павета на Магілёўшчыне. Маці, Акуліна Андрэеўна, хварэла, памерла ў сямнаццатым. Хатнія клопаты пра вялікую сялянскую сям'ю ляглі на плечы жонкі старэйшага сына, Мікіты, Агаф'і Захараўны, якая прыклала нямала працы для выхавання дзяцей. Калі зазірнуць наперад, немагчыма абысці маўчаннем двух братоў Якубоўскага — радавога Аляксандра, які загінуў у баях у сорак першым, і Кірылу, камісара палка, які загінуў у сорак другім у баях пад Ржэвам. У 1944 годзе за сувязь з партызанамі гітлераўцы расстралялі Агаф'ю Захараўну разам з дваццацігадовай дачкой Аксіньяй. Чатыры трагічныя смерці толькі на адну сям'ю простых беларускіх сялян.

...Першы клас школы супаў для малодшага сына сям'і Якубоўскіх з першым мірным годам пасля грамадзянскай вайны. Восенню ў простай кашулі, у лапцях, з букваром хлопчык адпраўляецца ў школу. Дзесяць кіламетраў кожны дзень у адзін канец з акрайцам жытняга хлеба, у любое надвор'е... Сем класаў скончаны. Сям'я ледзь-ледзь перабіваецца з хлеба на квас. Бацька ўсё часцей пагаворвае: «Ці не пара канчаць з гэтым, Ваня?» У трыццатым сяло стала калгасным, а камсамолец Іван Якубоўскі абіраецца сакратаром куставой ячэйкі Макар'еўскага сельсавета.

Не адразу наладзілася калгаснае жыццё. Але моладзь пацягнулася да вучобы. У большасці сялян не было спраўных ботаў ці чаравікаў. Абутак у літаральным сэнсе здабываўся ў лесе. З лыка плялі лапці, якія называлі сліпамі. У такім абутку і прыйшоў у павятовы горад Горкі Іван Якубоўскі, каб здаць дакументы ў найстарэйшую беларускую сельскагаспадарчую акадэмію.

— Не ўдалося мне навучыцца на агранома, і не таму, што я не мог бы здаць прыёмныя іспыты, — напіша шмат пазней у сваёй кнізе ўспамінаў «Зямля ў агні» Іван Ігнатавіч. — Добра прайшоў я па фізіцы і хіміі, і, магчыма, усё было б па-іншаму, ды падаспелі іншыя справы. Жыццё было цяжкае. Прыйшлося пайсці працаваць на цагляны завод. Пазней райкам камсамола паслаў мяне на вучобу ў Оршу, у педагагічны тэхнікум, і я рыхтаваўся стаць настаўнікам. Адвучыўся два гады. Мяне, у той час кандыдата ў члены партыі, выклікалі ў райкам і паведамілі хвалюючую вестку пра тое, што пасылаюць у армію, што ёсць рашэнне аб умацаванні вайсковых радоў партыйнымі камандзірскімі кадрамі. Прайшоў адборачную і медыцынскую камісіі, а на мандатную паехаў у Мінск. Можаце ўявіць маё здзіўленне, калі я нечакана ўбачыў за сталом камісіі героя грамадзянскай вайны Сямёна Канстанцінавіча Цімашэнку. Ну, думаю, калі сам Цімашэнка прыехаў, значыць, важная справа. Узнёслы настрой змяніўся сумненнем — раптам не падыду. Аднак падышоў. На камісіі мне сказалі, што педтэхнікум прыдзецца пакінуць і пайсці па дарозе Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Якубоўскага залічваюць у Аб'яднаную Беларускую ваенную школу імя М.І. Калініна. Добрасумленна, упарта авалодвае ён майстэрствам ваеннай прафесіі. Яго лічаць лепшым спартсменам.

Майстэрства ваеннай прафесіі

Увосень 1934 года ў Мінску на плошчы Свабоды камкор С.К. Цімашэнка зачытаў перад строем загад аб выпуску лейтэнантаў, падпісаны намеснікам наркама абароны СССР М.М. Тухачэўскім. Менавіта на гэтай плошчы праз сем гадоў, у чэрвені 1941 года, капітану Якубоўскаму давядзецца прымаць першы бой з грозным ворагам. Але да гэтага былі яшчэ шэсць гадоў службы ў БВА, у 27-м артпалку 27-й Омскай двойчы Чырванасцяжнай стралковай дывізіі, якой тады камандаваў герой грамадзянскай вайны, кавалер чатырох ордэнаў Чырвонага Сцяга С.С. Вастрацоў.

Кіраўніцтва дывізіі ўлічвае якасці выпускніка-выдатніка, выкладзеныя ў характарыстыцы, і прызначае яго камандзірам вучэбнага ўзвода. У яго падначаленні 35 чалавек. На ўзбраенні — чатыры 122-міліметровыя гаўбіцы. Камандзір дывізіёна Кабатчыкаў дае выдатны водгук маладому камузвода, адзначае трывалыя веды, патрабавальнасць да самога сябе і да байцоў, яго педагагічную жылку. Неўзабаве ўзвод выходзіць на першае месца ў палку і дывізіі. Якубоўскага накіроўваюць на Ленінградскія Вышэйшыя Чырванасцяжныя бранятанкавыя курсы ўдасканалення камандзіраў РСЧА.

За сем напружаных месяцаў чарговай вучобы ён авалодвае майстэрствам ваджэння танка, навыкам стральбы і кіравання танкавымі падраздзяленнямі. У 23 гады ў 16-й

Першая сутычка з ворагам у раёне плошчы Свабоды. Мінск 26.06.1941.

лёгкатанкавай брыгадзе Якубоўскі камандуе танкавым узводам, а затым ротай вучэбна-танкавага батальёна. З гэтага часу яго запалам, яго клопатам, радасцю і горам, часам нават яго жыллём становіцца цесная сталёвая скрынка баявой машыны. У трывожны час ішло станаўленне будучага маршала.

Восенню 1939 года на пасадзе камандзіра танкавай роты Іван Ігнатавіч прымаў удзел у вызваленчым паходзе ў заходнія вобласці Беларусі. А зімой 1939/1940 гадоў ён атрымаў баявую практыку ў ходзе савецка-фінскай вайны. Ротны Якубоўскі ваяваў у той час у складзе 22-га лёгкатанкавага палка.

Неўзабаве — вяртанне на родную беларускую зямлю. Спачатку — у Пухавічы, у пяхотнае вучылішча на пасаду старшага выкладчыка аўтабранятанкавай справы, а потым, у красавіку 1941-га, пад Мінск, у Чырвонае Урочышча, дзе ён прыняў танкавы батальён у 26-й танкавай дывізіі, якой камандаваў генерал Віктар Цімафеевіч Обухаў.

«Бліжэйшы наш палігон знаходзіўся ў раёне населеных пунктаў Малы і Вялікі Трасцянец. Там, разбіўшы лагер у лесе, мы і займаліся ваеннай вучобай аж да 21 чэрвеня», — успамінаў І.І. Якубоўскі.

З ворагам — твар у твар

А потым прыйшоў дзень 22 чэрвеня 1941 года. Іван Якубоўскі — камандзір танкавага батальёна.

У хуткацечных баях 24—26 чэрвеня 1941 г. на блізкіх подступах да сталіцы Беларусі перад капітанам Якубоўскім была пастаўлена задача ў складзе экіпажаў сямі танкаў Т-26 ліквідаваць варожы дэсант, які прарваўся ў раён плошчы Свабоды. На працягу трох гадзін задача была выканана. Затым баі працягваліся ў раёне завода імя Варашылава і Чырвонага Урочышча. Полк страціў у баях за Мінск шэсць сваіх танкаў, а варожых знішчыў звыш дзесяці. З захаду Мінск прыкрывала 64-я стралковая дывізія палкоўніка С.І. Іаўлева, а з паўночнага захаду — 100-я стралковая дывізія генерала І.М. Русіянава. Менавіта ў 100-й стралковай дывізіі ўпершыню ў гады Вялікай Айчыннай у барацьбе з варожымі танкамі былі ўжытыя бутэлькі з гаручай сумессю. Іх выкарысталі два капітаны: беларус Ф. Каўрыжка і ўкраінец В. Цяртычны. У наступныя дні 51-ы танкавы полк Якубоўскага вёў цяжкія абарончыя баі на рацэ Бярэзіне і пры абароне Магілёва. Тут полк Івана Ігнацьевіча ўпершыню ў гады вайны захапіў у палон каля 400 гітлераўцаў.

Першую баявую ўзнагароду — ордэн Чырвонага Сцяга — у суровым 1941 годзе падпалкоўнік І.І. Якубоўскі атрымаў менавіта ў баях за Магілёў.

Ён праяўляе асабістую адвагу і ініцыятыву. Пазней на пасадзе камандзіра палка і намесніка камандзіра 121-й танкавай брыгады ўдзельнічае ў баях на Браншкім і Паўднёвым франтах. Абараняе Маскву.

Увесну 1942 года Іван Ігнатавіч прызначаецца камандзірам 91-й асобнай танкавай брыгады, якая пачынае фарміравацца ў сакавіку. 20 чэрвеня накіроўваецца на Паўднёва-Заходні фронт. Там рэзка пагоршылася становішча, і нашы войскі, стомленыя баямі, вымушаны былі адыходзіць. Брыгада перакідваецца ў Валаконаўку. Ёй было загадана заняць абарону і прыкрываць 169-ю стралковую дывізію 28-й арміі, якая адыходзіла на ўсходні бераг Аскола. Забяспечваючы адыход стралковых часцей, брыгада вяла бой з адкрытымі флангамі, бо суседзяў побач не аказалася, што вельмі пагаршала становішча. На вузкім участку танкісты стрымлівалі націск гітлераўскай дывізіі, пастаянна падвяргаючыся ўдарам варожых бамбардзіроўшчыкаў.

1 ліпеня праціўнік правёў магутную бамбёжку з пікіравання і пад штармавым накатам артылерыйскага агню ажыццявіў камбінаваную атаку пяхоты і танкаў. Але варожыя машыны, наткнуўшыся на міннае поле, закладзенае ноччу мотастралкамі, павярнулі і падставілі свае барты пад прыцэльны агонь нашых процітанкавых гармат і бранябойшчыкаў. Савецкія байцы не завагаліся, падпусцілі машыны ворага як мага бліжэй і ўдарылі па ім усім, чым маглі. Танкі гарэлі. Гітлераўцы выклікалі авіяцыю і працягвалі атакі. Мужна змагалася маладая брыгада, не зрабіўшы ні кроку назад. Батарэі біліся да апошняга снарада, мотастралкі кідаліся ў рукапашную. Былі моманты, калі танкі праціўніка даходзілі да каманднага пункта. Камандзір брыгады праяўляў моцную волю, уменне і вопыт. Ён давяраў байцам не менш, чым яны давяралі яму.

Беспярэчна выконваліся ўсе яго каманды. Усе ведалі: камбрыг разам з імі, побач, камандуе, значыць, верыць у перамогу. У адным з баёў супрацьтанкавая міна выбухнула пад колам аўтамабіля. Якубоўскі быў кантужаны, атрымаў першую дапамогу і ўсю ноч кіраваў пераправай. Такім яго запомнілі ля Аскола.

Дзе Якубоўскі — там поспех

Гэта былі цяжкія бітвы нашых войскаў з ворагам на далёкіх подступах да Сталінграда. Пачалася найвялікшая бітва ў міжрэччы Волгі і Дона, роўнай якой не ведала сусветная гісторыя. Напружанасць узброенай барацьбы ўзрастала з кожным днём. Цэнтрам яе стаў Сталінград. Змагаючыся пад дэвізам «За Волгай для нас зямлі няма!», савецкія войскі адбілі люты націск ворага і нанеслі сакрушальны ўдар у адказ. Сіламі трох франтоў — Паўднёва-Заходняга, Данскога і Сталінградскага — 330-тысячная групоўка Паўлюса і Гота была акружана і разгромлена. Дастойны ўклад у разгром фашысцкіх захопнікаў у бітве ля сцен волжскай цвярдыні ўнесла і 91-я асобная танкавая брыгада Івана Якубоўскага, якая змагалася тут больш за чатыры месяцы.

Камандуючы 3-й гвардзейскай танкавай арміяй генерал Павел Сямёнавіч Рыбалка адгукаўся пра гэтыя падзеі так: «Там, дзе Якубоўскі, там я спакойны, там абавязкова будзе поспех» .

Злучэнні гэтай танкавай арміі выканалі вялікую ролю ў барацьбе з ворагам і на Арлоўскім напрамку. Яны актыўна садзейнічалі войскам Бранскага і Цэнтральнага франтоў у разгроме мцэнскай, крамской і арлоўскай груповак ворага. Асобная танкавая брыгада Івана Якубоўскага не раз атрымлівала адказныя баявыя задачы і з поспехам іх выконвала.

Курская бітва перарасла ў грандыёзнае стратэгічнае наступленне савецкіх войск.

Пачалося вызваленне левабярэжнай Украіны. На поўдзень ад Кіева, супраць Вялікага Букрына, паўстаў плацдарм. Войскі сыходзіліся ў лютых атаках. Гітлераўцы сціскалі падкову небяспечнага для іх плацдарма, не шкадуючы людзей і металу. Брыгада Якубоўскага на плацдарме — часцінка вялікага і адзінага цэлага. Генерал-фельдмаршал Манштэйн спазнаў савецкіх танкістаў і пад Сталінградам, і на Курскай дузе. Цяпер яны нацэліліся на Кіеў. Манштэйн разважаў так: савецкі Вярхоўны не пасылае танкавую гвардыю на другарадныя ўчасткі. Удар па Кіеву будзе адсюль, толькі адсюль! Манштэйн перакідвае да Вялікага Букрына свае галоўныя сілы. Тым часам танкавая армія П.С. Рыбалкі таемна ад ворага здымаецца з плацдарма і накіроўваецца да Люцежа, дзе на самай справе намечаны галоўны ўдар па кіеўскай групоўцы. Немцы не здолелі разгадаць гнуткую стратэгічную задумку савецкага камандавання і па-ранейшаму кідалі рэзервы да Букрына.

Люцеж! Адсюль вырашана нанесці маскіраваны ўдар з мэтай вызвалення Кіева і разгрому Задняпроўскай групоўкі. Танкавая брыгада І.І. Якубоўскага адкрыла начны марш. Вызваленне Кіева, як вядома, заняло ўсяго трое сутак, з 3 па 6 лістапада. Гэта была бліскучая аперацыя, праведзеная ў імклівым тэмпе, нечаканая, масіраваная, не разгаданая праціўнікам, нягледзячы на буйное сканцэнтраванне савецкіх войскаў.

Трэцяя гвардзейская танкавая армія рашучымі дзеяннямі перарэзала шляхі адыходу саперніку на захад, стварыла пагрозу яго акружэння ў раёне Кіева. Танкавыя злучэнні імкліва развівалі наступленне на поўдзень — на Васількоў і Фастаў. Фастаў — буйны чыгуначны вузел, як бы цэнтр камунікацыйных нерваў. Простага позірку на карту дастаткова, каб зразумець яго значэнне. І.І. Якубоўскі зарэкамендаваў сябе тут удумлівым, ініцыятыўным і арганізаваным афіцэрам.

Наведваючы родныя мясціны, заўсёды казаў: «Калі што, звяртайцеся». І сапраўды дапамагаў усім, хто прасіў яго аб дапамозе.

У яго моцная воля, але, патрабуючы таго ж ад падначаленых, ён ніколі не квапіцца на іх асабістую годнасць. Ён верыць байцам і афіцэрам і разумна беражэ іх, і яму адказваюць суровай салдацкай любоўю. Да таго часу, а ішоў ужо трэці год вайны, у Якубоўскага склаўся і свой індывідуальны «почырк»: за ім замацавалася слава майстра дзёрзкіх танкавых рэйдаў. У манеўранай вайне Якубоўскі змог разгарнуць свае незвычайныя здольнасці. Танкавыя злучэнні, якімі ён камандаваў, не раз былі выкарыстаныя як зруйнавальны сталёвы клін, што рассякаў праціўніка, расчышчаючы шлях для наступных бранявых валоў танкавага патоку.

Далейшае развіццё падзей дазволіла ўбачыць у Якубоўскім не толькі майстра танкавых рэйдаў. Калі праціўнік, засяродзіўшы буйныя сілы танкаў, хацеў вярнуць горад Фастаў, Якубоўскі арганізаваў сапраўды сталёвы абарончы пояс і вытрымаў трохдзённыя адчайныя атакі пераўзыходзячых сіл танкавай дывізіі ворага, падтрыманай масіраванымі налётамі штурмавікоў.

Не ўдалося гітлераўцам вярнуцца да Дняпра. Дзесяць выхаванцаў брыгады Якубоўскага сталі Героямі Савецкага Саюза. Вось узнагародны ліст і на палкоўніка І.І. Якубоўскага, падпісаны камандуючым 3-й гвардзейскай танкавай арміяй генерал-лейтэнантам П.С. Рыбалкам і членам Ваеннага савета арміі генерал-маёрам С.І. Мельнікавым: «Камандуючы 91-й асобнай танкавай брыгадай з першых дзён яе арганізацыі тав. Якубоўскі шмат прыклаў сілы і энергіі па арганізацыі асабовага складу брыгады і па падрыхтоўцы яе да баявых дзеянняў. У Арлоўскую аперацыю арміі на Браншкім і Цэнтральным франтах (ліпень-жнівень 1943 года) брыгада пад кіраўніцтвам тав. Якубоўскага ўсе баявыя задачы выканала. У аперацыі арміі па фарсіраванні р. Днепр і ў баях па авалоданні горадоў Кіеў і Фастаў тав. Якубоўскі пастаянна знаходзіўся ў баявых парадках брыгады, умела кіраваў брыгадай у самых складаных умовах бою. Брыгада пад кіраўніцтвам тав. Якубоўскага смелымі, рашучымі дзеяннямі авалодала 6.11.43 г. горадам Фастаў, нанёсшы ворагу вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы, за што брыгаду сталі называць «Фастаўскай».

Першая Зорка Героя Савецкага Саюза ўвянчала ратную працу чалавека, які дзень і ноч, суткі і месяцы праводзіў або ў танку, або на бронетранспарцёры, або ў самаходцы, або ў штабной машыне. Ён еў з агульнага катла, спаў пад брызентам, саграваючыся цяплом танка, якое яшчэ захавалася пасля бою. На ім часцей быў скураны шлем, чым фуражка, і напагатове пісталет, пара «лімонак» на выпадак і аўтамат з набітым патронамі дыскам.

Іван Ігнатавіч заўсёды быў гатовы да вырашэння самых нечаканых і складаных задач, заўсёды быў скіраваны да перамогі. Потым былі баі за Корасцень, Жытомір, у азнаменаванне вызвалення якога брыгада была ўдастоена ордэна Чырвонага Сцяга, за Праскураў, Ярмолінку, Цярнопаль, дзясяткі гарадоў і сотні паселішчаў Правабярэжнай Украіны. Гэта было зімой і вясной 1944 года. Затым быў Львоўскі напрамак.

У той час І.І. Якубоўскі быў намеснікам камандзіра 6-га гвардзейскага танкавага корпуса, які, дзейнічаючы наперадзе галоўных сіл арміі, сышоў у глыбокі рэйд, вызваліў намечаныя пункты і перарэзаў камунікацыі праціўніка ад Львова на Яраслаў і Перамышль. Гэты горад, размешчаны на рацэ Сан, быў крэпасцю, вядомай яшчэ з часоў Першай сусветнай вайны. Яе ўмацаванні захаваліся. Мадэрнізаваныя і прыстасаваныя да ўмоў сучаснасці, яны адказвалі паняццю «моцны арэшак», які, здавалася, проста не разгрызці. Ды танкісты Якубоўскага разгрызалі.

Напярадзе — Берлін

У сваіх «Запісках камандуючага фронтам. 1943-1944 гг.» Маршал Савецкага Саюза І.С. Конеў расказваў:

«2 жніўня, пераправіўшыся праз Віслу, я вырашыў праверыць характар дзеянняў нашых войск па пашырэнні плацдарма. Мяне галоўным чынам цікавіў правы фланг нашай групоўкі. Тут камандармам 3-й гвардзейскай танкавай арміі генералам П.С. Рыбалкам быў вылучаны перадавы атрад пад камандаваннем палкоўніка І.І. Якубоўскага. Заязджаючы на вышыні каля Сташува, я убачыў рослага танкіста, які стаяў ля дарогі. Я спыніў сваю машыну і высветліў, хто ён і якую мае задачу. Гэта быў палкоўнік І.І. Якубоўскі . Ён далажыў, што з'яўляецца камандзірам перадавога атрада і мае задачу высунуцца ў раён Сташува, каб знішчыць групоўку праціўніка, якая нядаўна тут контратакавала. Палкоўнік І.І. Якубоўскі вельмі грунтоўна далажыў абстаноўку, а яго рашучасць і ўпэўненасць у выкананні пастаўленай задачы склалі прыемнае ўражанне. Добра было ведаць, што нашымі танкістамі камандуюць такія смелыя, надзейныя і разумныя афіцэры».

23 верасня 1944 года аб'яўляецца Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР. П.С. Рыбалка на тым жа Сандамірскім плацдарме ўручае І.І. Якубоўскаму другую «Залатую Зорку».

Апошні акт вялікай бітвы. Вюнсдорф! Адзін з мноства нямецкіх гарадкоў. Якубоўскі тут ненадоўга. Асабістая праверка часцей корпуса, сустрэча з камандзірамі, удакладненні, пастаноўка аператыўных задач. Вюнсдорф абстрэльваюць. Выпадковы снарад разрываецца зусім блізка ад Івана Ігнатавіча. Шафёр звяртае ўвагу — парваны бот, шмат крыві. Машына спынена. Генерал спрабуе ўстаць, але не можа. Яго вязуць у палявы шпіталь...

Так для яго скончылася Вялікая Айчынная вайна.

Адказныя дні

Пасля перамогі Іван Ігнатавіч Якубоўскі скончыў Ваенную акадэмію Генеральнага штаба. За гады пасляваеннай службы ў Савецкай Арміі ён прайшоў шлях ад генерал-маёра да Маршала Савецкага Саюза — гэтага звання быў удастоены ў 1967 годзе. У красавіку таго ж года прызначаны першым намеснікам міністра абароны СССР, у ліпені — Галоўнакамандуючым Аб'яднанымі ўзброенымі сіламі дзяржаў — удзельніц Варшаўскага дагавора.

Зразумела, гэта — не кабінетная праца.

Вось, напрыклад, праверка Паўднёвай групы войск. Яе праводзіць штаб Аб'яднаных узброеных сіл Варшаўскага дагавора. Групавая газета «Ленинское знамя» падрабязна распавядае пра вучэнні.

«Гэта адказныя дні. Тым больш што на заключны этап вучэнняў павінен прыляцець не хто-небудзь іншы, а сам Галоўнакамандуючы Аб'яднанымі ўзброенымі сіламі Варшаўскага дагавора — намеснік міністра абароны СССР, двойчы Герой Савецкага Саюза, Маршал Савецкага Саюза Іван Ігнатавіч Якубоўскі. Франтавік, легендарная ў войсках асоба, пра якую сярод ваеннага люду ходзіць маса ўсялякіх гісторый. Сур'ёзных і не вельмі. У якасці фінальнай «фішкі» гэтых манеўраў планавалася правесці навядзенне пантоннамаставой пераправы праз Дунай сіламі двух інжынерна-сапёрных батальёнаў Венгерскай народнай арміі і Паўднёвай групы войск», — піша ваенны журналіст Віктар Літоўкін.

Ці трэба казаць, што аперацыя гэтая, якая рэгулярна паўтаралася падчас візітаў высокіх ваенных чыноў узроўню міністра абароны, яго намеснікаў ці начальніка Галоўнага палітычнага ўпраўлення СА і ВМФ, даўно адпрацаваная сапёрамі абодвух бакоў практычна да аўтаматызму. Хоць паглядзець на іх работу, вядома ж, заўсёды цікава. Да абодвух берагоў Дуная ў досыць шырокім, метраў 500, месцы падыходзяць дзве калоны цяжкіх КрАЗаў з пантоннымі і рачнымі катарамі ў кузаве. Уся гэтая гаспадарка скідаецца ў ваду. Пантоны раскрываюцца, салдаты заскокваюць у катары і, змагаючыся з плынню, сцягваюць бусакамі звёны пантонаў у адну лінію, злучаюць іх адмысловымі клямарамі і заціскамі ў сталёвы наплаўны мост, па якім потым з аднаго берага на другі павінны ісці танкі і іншая бранятэхніка. Для ўзмацнення эфекту сапраўднага бою на пераправу пікіруюць ударныя верталёты і штурмавікі, у глыбіні выбухаюць, уздымаючы хвалі і тысячы пырскаў, глушачы заадно і рыбу, абліваючы сапёраў і баявую тэхніку халоднай дунайскай вадой, імітацыйныя боепрыпасы. Словам, хоць здымай чарговае «Вызваленне» або «Падзенне Берліна».

Аб чарговым навядзенні такога моста, сведкам чаго павінен стаць маршал Савецкага Саюза Якубоўскі, карэспандэнт газеты» Ленинское знамя» ўжо напісаў рэпартаж (балазе, загадзя пабываў на генеральнай рэпетыцыі сапёраў, пагутарыў з усімі, хто яму быў патрэбны, зрабіў неабходныя здымкі). Матэрыял стаяў у паласе, што называецца, быў заліты ў метал на стале ў вярстальшчыка. Патрэбен быў яшчэ толькі адзін кадр, на якім прысутнічаюць камандуючы групы Герой Савецкага Саюза генерал-палкоўнік Барыс Іваноў і, вядома ж, маршал Савецкага Саюза Іван Якубоўскі. Але праблема ў тым, што зрабіць гэты здымак можна было толькі падчас саміх вучэнняў, калі абодва военачальнікі будуць назіраць за навядзеннем пантоннамаставой пераправы.

Для таго каб журналіст паспеў зрабіць такі здымак і своечасова прывёз яго ў рэдакцыю, адказны рэдактар газеты палкоўнік Фёдар Канавалаў нават выдзеліў яму сваю персанальную машыну. І той, апрануты ў цывільнае, каб не зіхацець лейтэнанцкімі пагонамі перад генераламі і палкоўнікамі, не нарывацца на заўвагі і недарэчныя прыдзіркі, маячыў перад драўлянай трыбунай, збудаванай на беразе Дуная, недалёка ад таго месца, дзе планавалася наводзіць пераправу. Маршал Якубоўскі і генерал Іваноў ужо стаялі на гэтай трыбуне, але сфатаграфаваць іх не было ніякай магчымасці, вакол круцілася столькі ваеннага народу, што выхапіць кадр, дзе былі б яны толькі ўдваіх, не ўяўлялася магчымым.

Батарэі біліся да апошняга снарада, мотастралкі кідаліся ў рукапашную. Былі моманты, калі танкі праціўніка даходзілі да каманднага пункта. Камандзір брыгады праяўляў моцную волю, уменне і вопыт. Ён давяраў байцам не менш, чым яны давяралі яму.

«Раптам на маё шчасце, піша Віктар Літоўкін, Якубоўскі прыабняў Іванова за плечы і павёў кудысьці ў бок ад трыбуны. Я крыху воддаль рушыў услед за імі. Аказалася, маршал вядзе генерала да... дашчатага туалета тыпу сарцір, як сказалі б цяпер. Ён адчыніў дзверы гэтага збудавання і... о, жах, не змог увайсці — дзверы былі занадта вузкімі для маршала, мужыка ростам пад два метры і вагой у добрых паўтара цэнтнера.

— Не мог ты, Іваноў, — пачуў я грамавы голас Якубоўскага, — нармальны ср...нік для Галаўкама паставіць!..

— Я разбяруся са сваімі сапёрамі, — апраўдваўся камандуючы, — але, думаю, ён пабудаваны па стандартах, зацверджаных галоўным інжынерным упраўленнем.

— Чорт бы пабраў гэтыя стандарты, — разлавáўся Якубоўскі і рашуча пакрочыў у кусты.

Праз пару хвілін военачальнікі выйшлі з зараснікаў. Я падскочыў да іх:

— Таварыш Маршал Савецкага Саюза, дазвольце сфатаграфаваць вас з камандуючым ПГВ для нашай групавой газеты.

— Валяй, — скамандаваў мне Якубоўскі. Злосць яго кудысьці выпарылася, ён быў настроены ўжо больш чым прыязна...»

Жарты жартамі, але час і абстаноўка ў свеце тады былі зусім не жартоўнымі. Супрацьстаянне двух ваенна-палітычных блокаў, дзвюх сістэм патрабавала пастаяннага напружання сіл. І маршал заўсёды ў дарозе. Напярадзе былі і чэхаславацкія падзеі...

Не забываўся Іван Ігнатавіч і па Беларусь, памятаў пра сваіх землякоў. Добрае стаўленне да тых, хто вырас побач з ім, ён захаваў на ўсё жыццё. Наведваючы родныя мясціны, заўсёды казаў: «Калі што, звяртайцеся». І сапраўды дапамагаў усім, хто прасіў яго аб дапамозе. У кожнага з іх захаваліся свае ўспаміны пра тое, як Якубоўскі ўжо пры ўсіх сваіх званнях і ўзнагародах прыехаў, напрыклад, на адкрыццё Музея савецка-польскай баявой садружнасці ў Леніна. Антаніна Якубоўская (яе бабуля Агаф'я Захараўна замяніла калісьці Івану Ігнатавічу маці) успамінала:

— Мой тата падышоў да яго і прама прапанаваў: «Іван, я самагонкі выгнаў, зойдзеш?». А там жа — куча людзей і некалькі шэрагаў міліцыі стаяла. Адзін з іх схапіў бацю, але маршал паспеў яму своечасова руку падаць.

Міністр абароны СССР, Маршал Савецкага Саюза Андрэй Антонавіч Грэчка і Маршал Савецкага Саюза Іван Ігнатавіч Якубоўскі ў размяшчэнні 2-га батальёна 330-га танкавага палка 14-й Гвардзейскай мотастралковай дывізіі. 1968 г.

Абняліся. Тата быў высокі, але худы, а Іван Ігнатавіч — вельмі здаровы. Настолькі, што мой бацька баяўся задыхнуцца ў гэтых абдымках.

Якубоўскі прыехаў з вялікім мяшком цукерак. У кожную дзіцячую далоньку насыпаў па добрай жмені. Дзятва была шчаслівая. Запомніліся яго шырокія штаны, у іх маглі змясціцца ці не чацвёра хлапчукоў. Потым дарослыя за агульным сталом спявалі песні...

...Ён сышоў з жыцця 30 лістапада 1976 года ва ўзросце 64 гадоў. Яны, генералы і маршалы, якія вынеслі на сабе ўвесь цяжар Вялікай Айчыннай, згаралі рана. Пахаваны Іван Ігнатавіч на Краснай плошчы. Урна з прахам маршала змешчана ў сцяне Камунараў. Сярод яго ўзнагарод — 15 савецкіх ордэнаў, у тым ліку чатыры ордэны Леніна, чатыры — Чырвонага Сцяга, два — Суворава II ступені, 13 савецкіх медалёў, а таксама шматлікія ўзнагароды еўрапейскіх дзяржаў. Імя Якубоўскага носяць вуліцы ў Мінску, Магілёве, Оршы, Асіповічах, Бялынічах, Горках. Бронзавыя бюсты двойчы Героя Савецкага Саюза Івана Ігнатавіча Якубоўскага былі ўстаноўлены ў Мінску і ў горадзе Горкі Магілёўскай вобласці.

Анатоль СЛАНЕЎСКІ.

Краіна здароўя
Выпуск №22 (375)

■ Доктар адкажа

У полі зроку аўтамабіліста

«Падкажыце, калі ласка, якія проціпаказанні па зроку ёсць для ваджэння аўтамабіля?

Анжэла Сяргееўна, *г. Мінск».*

Тлумачыць **загадчыца аддзялення агляду вадзіцеляў 24-й гарадской паліклінікі спецмедаглядаў Вольга КАЛЕЧЫЦ:**

— *Для ўпраўлення легкавым транспартам дапушчальнай з'яўляецца вастрыня зроку не ніжэй за 0.5 на кожным воку або не ніжэй за 0.2 на горшым і не ніжэй за 0.6 на лепшым воку. Пры гэтым дапускаецца карэкцыя акулярамі або кантактнымі лінзамі да 9 дыёптраў. Карэкцыя зроку больш моцнымі акулярамі або лінзамі не дапускаецца. Акрамя вастрыні зроку, важным параметрам з'яўляецца ўспрыманне колеру. Каляровая анамалія, паводле нашага заканадаўства, — няправільнае адрозненне колераў святлафора — з'яўляецца проціпаказаннем да кіравання транспартнымі сродкамі любых катэгорый. Сярод забарон ёсць і паталогія сятчаткі — адслаенне, разрыў, перадразрыў — тое, што патрабуе хірургічнага або лазернага лячэння, а таксама хранічнае запаленчае або дэгенератыўнае захворванне сятчаткі, якое парушае зрокавую функцыю. Пасля правядзення аператыўнага лячэння сятчаткі пытанне аб допуску да ваджэння можа быць разгледжана паўторна. Пацыент будзе дапушчаны, калі вастрыня і поле зроку будуць адпавядаць нарматыўным значэнням*

■ Візіт да стаматолага

А зубы... сціраюцца

Пры нармальным прыкусе хутчэй зношваецца знешні бок ніжніх зубоў і ўнутраны — на верхніх. Рэгулярная нагрузка падчас ужывання ежы прыводзіць да сцірання бугроў. Звычайна гэта пачынаецца пасля 40 гадоў, прычым мужчыны звяртаюцца з гэтым значна часцей за жанчын. Аднак калі праблема выяўляецца да 30 гадоў, гэта ўжо паталогія.

Урач-стаматолаг-артапед 9-й стаматалагічнай паліклінікі г. Мінска Святлана РУЗАНАВА расказвае пра ўсё, што спрыяе сціранню нашых зубоў.

*Нераўнамерная нагрузка пасля пазбаўлення ад нейкага зуба, устаноўкі пратэза ці брэкетаў. Калі вырваць, напрыклад, карэнныя жавальныя зубы, то нагрузка будзе размяркоўвацца на клыкі і разцы.

*Няправільны прыкус, паталогіі сківіцы. Разцы і бакавы край франтальных зубоў будуць сцірацца хутчэй пры прамым прыкусе.

*Бруксізм. Скрыгатанне зубамі ў сне парушае эмаль.

*Некаторыя прафесіі (кандытар, хімік, работнік завода і г.д.). Часціцы рэчываў, якія выкарыстоўваюцца ў вытворчасці, могуць асядаць на скуры і паверхні зубоў, разбураць эмаль хутчэй, чым задумана прыродай.

*Няцвёрдая тканка зуба. Станчэнне эмалі, недастатковая цвёрдасць касцявой тканкі можа быць пры некаторых стаматалагічных захворваннях.

*Захворванні, якія змяншаюць устойлівасць зубной тканкі. Напрыклад, эндакрынныя, у тым ліку шчытападобнай залозы, парушэнні метабалізму.

*Харчаванне з лішкам цвёрдых прадуктаў (яблыкі, морква, семкі, арэхі і г.д.), газіраванай салодкай вады, кандытарскіх і мучных вырабаў, кіслых страў і напояў.

*Ужыванне алкаголю, курэнне, кусанне алоўкаў, зубачыстак, пазногцяў, не гаворачы пра адкрыванне зубамі бутэлек ці шклянак.

*Некаторыя агрэсіўныя медыкаменты (на аснове, напрыклад, салянай кіслаты).

*Цяжкія фізічныя нагрузкі. Спартсмены і грузчыкі могуць шчыльна змыкаць сківіцы падчас пад'ёму цяжару

■ На кантролі

Цяжка ўспомніць? Да ўрача!

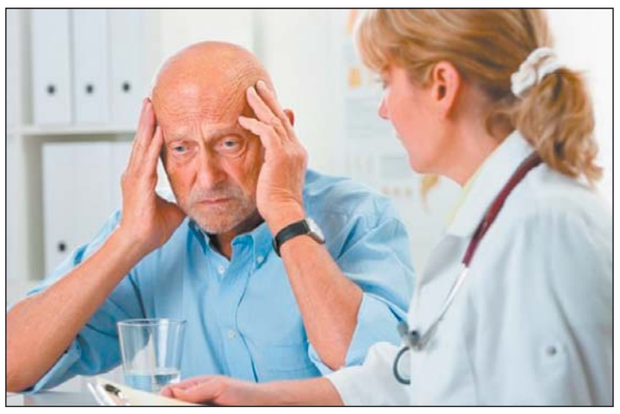

Наша памяць здольная паляпшацца з момантам нараджэння да 20—25 гадоў, пасля нейкі час трымаецца на нязменным узроўні і дзесьці пасля 50 пачынае павольна згасаць. Праблемы з памяццю могуць узнікнуць у любым узросце, аднак існуюць і суб'ектыўныя прычыны.

1. Ужыванне алкаголю, курэнне і наркатычныя рэчывы.

2. Лішак інфармацыі. Гэта прыводзіць да яе павярхоўнага ўспрымання. Спачатку чалавек не жадае канцэнтравацца на гэтай вялікай колькасці, а пасля ўжо і не здольны сканцэнтравацца на нейкай адной крыніцы.

3. Дэфіцыт вітамінаў C, E, B6, B12, фоліевай, нікацінавай амінакіслот.

4. Работа ў шкодных умовах, злоўжыванне лекамі (транквілізатарамі, седатыўнымі, антыдэпрэсантамі, наркатычнымі анальгетыкамі, нейралептыкамі).

5. Рэзкія змены ўмоў жыцця: пераезд у іншы горад, змена працы.

6. Дэпрэсія, стрэс, неспакой. Зніжэнне памяці можа маскіраваць дэпрэсію.

7. Парушэнне сну. Мінімум 6 гадзін паўнацэннага сну ў начны час сутак — неад'емная частка жыццёвага цыклу. Менавіта падчас сну мозг сарціруе і запамінае атрыманую на працягу дня інфармацыю.

8. Наяўнасць захворванняў: галаўнога мозгу і шчытападобнай залозы, дэменцыі, хваробы Альцгеймера, цукровага дыябету і інш.

Паводле слоў **урача-неўролага 11-й гарадской паліклінікі г. Мінска Юліі ВАРАНЬКО,** лёгкае зніжэнне памяці ў пажылым узросце не з'яўляецца паталогіяй. З узростам змяншаецца аб'ём аператыўнай памяці, што адбіваецца на здольнасці засваення новых ведаў. Становіцца цяжка мяняцца, адсюль і кансерватызм. Аднак такія сімптомы, як правалы ў памяці, дэзарыентацыя ў месцы і часе не павінны спісваца на ўзрост.

Некаторыя пагаршэнні памяці — гэта яшчэ і механізм самаабароны, магчымасць забыць непрыемныя падзеі і крыўдныя словы.

Калі вы западозрылі зніжэнне памяці, трэба...

Звярнуцца да ўрача. Тэрапеўта, неўролага, псіхіятра, нейрапсіхолага, эндакрынолага. Абследавацца. Здаць агульны аналіз крыві і мачы, біяхімічны аналіз крыві. Аналіз на гармоны шчытападобнай залозы, ультрагукавое даследаванне шчытападобнай залозы, органаў брушной поласці. Яшчэ неабходна прайсці электраэнцэфалаграфію, ультрагукавое даследаванне брахіяцэфальных сасудаў, магнітна-рэзанансную тамаграфію, камп'ютарную тамаграфію галаўнога мозгу... Адмовіцца ад шкодных звычак, нармалізаваць сон, наладзіць рэжым працы і адпачынку. Ужываць грэцкія арэхі, сачавіцу і бабы, каву і чай, малако, капусту, буракі, памідоры, часнок, мёд, марскую капусту, чырвоны вінаград, лімон, гранат і ківі, размарын, чарніцы, буры рыс, шакалад, яйкі, ласось, аўсянку, аліўкавы і льняны алей. Выпівайце штодня да 8 шклянак вады. Прымайце спецыяльныя лекі, калі іх прызначыў урач. Патрэбны прагулкі, прабежкі, лячэбная фізкультура, спецыяльныя практыкаванні для шыйнага аддзела пазваночніка, якія расслабляюць мышцы і паляпшаюць кровазварот, а значыць, і доступ да галаўнога мозгу спажыўных рэчываў і кіслароду. Нельга дапускаць набору вагі, варта кантраляваць артэрыяльны ціск.

Гуляйце ў шахматы, разгадвайце красворды, судоку. Імкніцеся наведваць якія-небудзь гурткі па інтарэсах, падтрымліваць стасункі з як мага большай колькасцю людзей. Працуйце як мага больш. Вывучайце мовы, чытайце кнігі, пішыце ад рукі. Прымяняйце правілы запамінання інфармацыі. Калі ваша памяць зрокавая, імкніцеся больш чытаць, калі маторная, значыць, перапісвайце тэкст ад рукі, слыхавая — чытайце ўслых.

Таблеткі, якая зробіць памяць ідэальнай, не існуе. Стаўце перад сабой задачы і вырашайце іх

■ Перадсвяточная засцярога

ПРАВІЛЬНАЕ САЛОДКАЕ

Адмовіцца ад салодкага падарунка было б ідэальна для здароўя, але немагчыма. Таму зрабіце яго самі з улікам правільных падказак.

Лішак цукру, хоць бы і ў гонар свята, — шкодна, як ні круці! Што ж рабіць, калі дзеці ўсё адно чакаюць, а задача дарослых — не адступаць ад здаровага ладу жыцця? Па-першае, калі вашаму дзіцяці менш за 3 гады, то тут і гаварыць няма аб чым: цукеркі даваць нельга ні ў якім разе. Па-другое, чым даўжэй вам удасца ўтрымаць дзіця ад ужывання цукерак, тым больш вы малайчына! Па-трэцяе, нягледзячы на дзіцячыя карцінкі на прысмаках, гэта не тое самае, што дзіцячы тавар ці дзіцячае малако. Цукеркі — увогуле не для дзяцей, аднак бываюць дні, калі без іх ніяк. А таму вучымся зніжаць шкоду ад салодкага.

Многія з нас напярэдадні святаў адпраўляюцца на закупкі ў суседнія краіны і часам набываюць прадукты, склад якіх нават не ведаюць, таму што інфармацыя на этыкетцы — на незразумелай мове. Аднак нават калі і на зразумелай, трэба памятаць, што вытворцаў падобнай прадукцыі — процьма, і далёка не ўсе робяць яе паводле высокіх стандартаў. Каб не расплачвацца здароўем, не ганяйцеся за таннасцю: лепш менш, ды лепш. Набывайце прадукцыю вядомых вам вытворцаў, ідэальна — у фірменных магазінах фабрык. Звяртайце ўвагу на тое, каб прадукцыя была «ГОСТ», «СТБ», што мае на ўвазе адпаведнай якасці сыравіну. Дарэчы, амаль уся кандытарская прадукцыя выраблена з дадаваннем маргарыну, гідрагенізаваных тлушчаў (часткова гідрагенізаваныя — яшчэ горш). І нават не важна, што азначаюць такія невядомыя словы: чым менш незразумелага ў прадукце, тым лепш.

У падарунку для вашага дзіцяці не павінна быць цукерак з вышэйзгаданымі кулінарнымі або кандытарскімі тлушчамі, трэба, каб было як мага менш кансервантаў, фарбавальнікаў, заменнікаў цукру. У складзе павінна быць какава-масла, а не эквіваленты, якія і побач з ім не стаялі. Не падыдуць і прысмакі з кавай ці алкаголем. Ледзяшы, карамель і ірыс — таксама прэч, бо такая прадукцыя досыць працягла знаходзіцца ў роце, што моцна псуе зубы, а яшчэ празмерна актывізуе выпрацоўку інсуліну. Калі пячэнне, то менавіта дзіцячае. Можна дадаць у падарунак так званыя карысныя прысмакі: пасцілу, мармелад, зефір.

Кожны раз, даючы што-небудзь салодкае, прагаворвайце, што да здароўя трэба ставіцца ашчадна, што так можна і зубы сапсаваць і г.д. Дома ніколі не павінна быць шмат прысмакаў, іх трэба жорстка дазіраваць і кантраляваць, каб не сфарміраваць няправільныя харчовыя паводзіны, з якімі пасля давядзецца ўсё жыццё змагацца. Паводле рэкамендацый дыетолагаў, можна ўжываць не больш за 2—3 цукеркі ў дзень, або 20—30 г прысмакаў. Часцей трэба выключна пасля яды, калі дзіця не галоднае і не мае жадання праглынуць некалькі штук за адзін раз. Дазвольце малому атрымаць задавальненне ад усяго працэсу, пачынаючы з разгортвання прыгожай абгорткі.

Многія з нас напярэдадні святаў адпраўляюцца на закупкі ў суседнія краіны і часам набываюць прадукты, склад якіх нават не ведаюць, таму што інфармацыя на этыкетцы — на незразумелай мове.

Не рабіце наогул стаўку на салодкае. Усё ж такі дзеці чакаюць не цукерак, а падарунка. Так што ў аснове павінна быць прыгожая цацка, сувенір, а ў дадатак — невялікая колькасць цукерак, якія вы разам размяркуеце па днях, і пры гэтым папросіце дзіця падзяліцца з усімі дарослымі, гасцямі.

Рыхтуючы навагодні стол, зрабіце разам з дзіцем міні-бутэрброды або канапэ з самай рознай садавіны, якую можна дробна нарэзаць. Зрабіце і торт, выкарыстоўваючы лепшыя інгрэдыенты — масла, яйкі і г.д. Паглядзіце ў інтэрнэце, як лёгка гатуюцца цукеркі з сухафруктаў, арэхаў, вафельнага ліста і кунжуту. Салодкую газіроўку замяніце на ваду (пакладзіце туды парэзаныя на буйныя кавалачкі фрукты), хатні морс або невялікую колькасць фруктовага соку

■ Ліквідуем дэфіцыт

Вітамін D: колькі і навошта

Сучасныя навуковыя даследаванні звязваюць дэфіцыт гэтага вітаміну з імуннымі парушэннямі, высокай успрымальнасцю да інфекцый, развіццём некаторых відаў раку, цукровым дыябетам і сардэчна-сасудзістымі захворваннямі. Гэты вітамін іграе вельмі важную ролю і ў рэпрадукцыі.

Да 90 працэнтаў вітаміну D3 утвараецца ў скуры пад уздзеяннем ультрафіялету, а вітамін D2 паступае з ежай. Абодва ператвараюцца ў арганізме ў актыўны вітамін D, які і выконвае неабходную работу. Гэты вітамін тлушчараствараль-ны, назапашваецца ў печані і тлушчавай тканцы, і пры яго лішку ў органах і тканках адкладваецца кальцый, могуць з'явіцца камяні ў нырках, а ў дзяцей — сутаргі.

Чаму яго можа не хапаць? Таму што мы мала былі пад прамымі сонечнымі промнямі. Або з-за дрэннага яго сінтэзу ў скуры (напрыклад, зімой). Нам можа не хапаць багатых на гэты вітамін прадуктаў. Урачы называюць яшчэ хранічную ныркавую і пячоначную недастатковасць, прымяненне супрацьсутаргавых, супрацьтуберкулёзных прэпаратаў, парушэнне ўсмоктвання пры хваробах кішэчніка, атлусценне.

— Дэфіцыт вітаміну можа прыводзіць да таго, што кальцый будзе дрэнна засвойвацца ў кішэчніку, арганізму давядзецца вымываць мінерал з касцей, каб падтрымаць яго ўзровень у крыві, — тлумачыць **участковы педыятр 5-й гарадской дзіцячай паліклінікі г. Мінска Юлія КАЛЕСНІКАВА.** — Паступова ў дзяцей развіваецца рахіт — з'яўляецца слабасць мышцаў, капрызнасць, мяняецца форма чэрапа, парушаецца прарэзванне зубоў, а ў дарослых размякчаюцца косці, што заявіць пра сябе пастаянным болем у паясніцы, тазасцегнавых суставах, пятках, рэбрах, галёнцы, лапатцы, перадплеччах, пазваночніку. Мышачная слабасць спрыяе падзенням. З'яўляецца адчуванне коўзання мурашак, а таксама сутаргі.

Нормай лічыцца ўзровень вітаміну D у межах 30—100 нг/мл, аднак гэта норма адрозніваецца ў розных краінах і нават лабараторыях. Таму рэкамендуецца вызначаць і ўзровень кальцыю, фосфару, ферменту шчолачнай фасфатазы ў крыві, а таксама кальцыю і фосфару ў мачы

ШТО БУДЗЕМ РАБІЦЬ?

Падстаўляць сонечным промням твар і рукі на 15 хвілін 2—3 разы на тыдні. З гэтага ўжо вынікае, што ў краінах з пахмурным кліматам або ў гарадах, зацягнутых смогам, немагчыма дабіцца дастатковага сінтэзу вітаміну D. Дарэчы, перашкаджае яго выпрацоўцы і меланін, які выпрацоўвае скура для абароны ад ультрафіялету. Таму загар, пігментацыя скуры і мясцовае прымяненне сонцаахоўнага крэму з SPF звыш 15 блакіруюць выпрацоўку вітаміну.

Якраз для медыцынскіх мэт былі распрацаваныя салярыі, якія прымяняліся пад кантролем урача, аднак сёння такі від лячэння не выкарыстоўваецца, паколькі рэзка вырасла захваральнасць на рак скуры. Дзецям да 18 гадоў наогул катэгарычна забараняецца карыстацца салярыем. Трэба таксама мець на ўвазе, што многія лямпы даюць не такі ўльтрафіялет, як у сонца, а таму смуглае адценне скуры атрымаць можна, а вось папоўніць запасы вітаміну D, на жаль, не.

Альтэрнатывай можа быць **прыём прэпаратаў.** Вітамін D2 выпрацоўваюць з дапамогай дражджэй, з раслінных крыніц, а D3 сінтэзуюць з жывёльных прадуктаў.

Прафілактыкай рахіту ў дзяцей служыць грудное кармленне ў спалучэнні з дадатковым увядзеннем вітаміну D. Неабходную, бяспечную, дозу прызначаюць з двух тыдняў жыцця штодня з верасня па май, а таксама часам і ў летнія месяцы. Большасць педыятраў рэкамендуе **ўжываць гэты вітамін з мэтай прафілактыкі да 3 гадоў.**

Для здаровай касцявой і мышачнай тканкі ва ўзросце ад 19 да 65 гадоў рэкамендуецца прафілактычнае ўжыванне з кастрычніка па красавік. У 19—50 гадоў патрабуецца 600 МЕ/сут, пасля 50 — 800—1000 МЕ/сут. Лячэбныя дозы будуць істотна большымі.

На жаль, не многія прадукты харчавання змяшчаюць вітамін D: **яечныя жаўткі, ялавічная печань, некаторыя віды рыбы і морапрадуктаў** (у невялікай колькасці — у ласосі, сардзіне, скумбрыі, печані траскі, тунцы, рыбе-меч). У гародніне іх няма.

Усмоктванне вітаміну D у кішэчніку залежыць ад наяўнасці тлушчаў і жоўцевых кіслот. А блакіраваць або абцяжарваць усмоктванне могуць той жа маргарын, маянэз, свіны тлушч, тлустыя торты і пірожныя.

«Рэкамендацыі па прафілактычным ужыванні вітаміну D адрозніваюцца ў розных рэгіёнах, — зазначае спецыяліст. — Адны з асцярожнасцю ставяцца да прыёму гэтага вітаміну, а другія рэкамендуюць пачынаць ужо зараз па 2000—6000 МЕ. Раней гаварылася аб непапраўнай шкодзе сонечных промняў у сувязі з развіццём раку скуры, а сёння кажуць, што інсаляцыя неабходна. Праўда, дадаюць, што ў невялікай колькасці. У любым выпадку нельга кідацца ў крайнасці».

■ Асаблівасці захворвання

БАВОЎНА, ДЫЕТА...

Чым ратаваць дзіця ад атапічнага дэрматыту?

Асноўнымі прычынамі дэрматыту ў дзяцей з'яўляюцца не толькі спадчынная схільнасць да алергіі і ўжыванне некаторых лекаў, але таксама частыя прастудныя і інфекцыйныя захворванні, хваробы кішэчніка, штучнае выкормліванне, няправільна падабраныя сумесі, ранняе ўвядзенне прыкорму. Развіваецца дэрматыт ужо ў першыя месяцы жыцця.

Можа стацца так, што скура на твары, шыі або ў месцах згінання суставаў пачырванела, стала вельмі сухой, пачала лупіцца і свярбець. Гэта — атапічны дэрматыт, пры якім у крыві выяўляецца павышаны ўзровень антыцелаў, што адказваюць за алергію. Літаральна такі стан азначае: арганізм пастаянна гатовы выдаць рэакцыю нават на нязначны стымул з боку знешняга асяроддзя. У большасці такіх дзяцей парушаны таксама баланс карысных і шкодных бактэрый кішэчніка. Як правіла, узнікае гэты стан да 6 месяцаў, але сустракаецца нават у падлеткаў і дарослых.

Неабходна звярнуцца да педыятра або алерголага ці дэрматолага, якія правядуць абследаванне і падбяруць лячэнне для папярэджвання рэцыдыву. Самалячэнню тут не месца, бо пры атапічным дэрматыце ёсць схільнасць да развіцця бактэрыяльнай інфекцыі, цяжкіх ускладненняў.

— У першую чаргу пажадана высветліць, што аказвае раздражняльнае ўздзеянне на арганізм, і ўстараніць гэта, — кажа **ўрач-дэрматавенеролаг Мінскага гарадскога клінічнага скурна-венералагічнага дыспансера Алена СТРАПКО.** — Давядзецца вытрымліваць гіпаалергенную дыету, уключыць у рацыён кісламалочныя прадукты, пюрэ з гародніны, кашы. Не пажадана апранаць дзіця ў шарсцяныя і сінтэтычныя тканіны — рэкамендуецца баваўнянае адзенне. Трэба падабраць пральны парашок, сродкі для мыцця посуду і г.д., маючы на ўвазе, што шляхоў пранікнення алергенаў бытавой хіміі вельмі шмат: праз скуру, з рук, посуд, праз лёгкія. Так што ўсе сродкі па ўборцы дома павінны быць гіпаалергеннымі

■ Псіхалогія для ўсіх

НЕ МАГУ? ЦІ НЕ ДАЗВАЛЯЮ?

Сексуальныя расстройствы — з'ява ў наш час масавая і ў першую чаргу абумоўленая псіхікай, а не фізічнай паталогіяй

Статыстыка ананімных апытанняў, зваротаў беларусаў па меддапамогу, а таксама даныя замежных даследчыкаў указваюць на тое, што больш за палову жанчын не могуць атрымаць аргазм падчас сексуальных кантактаў, а каля 1 працэнта пакутуюць ад дыскамфорту. Ад 30 да 50 працэнтаў мужчын маюць праблемы з патэнцыяй, што сустракаюцца ў маладых мужчын усё часцей.

— Сексуальныя расстройствы пасля 50 гадоў часцей за ўсё з'яўляюцца вынікам саматычных захворванняў, а вось у маладых гэта, як правіла, вынік псіхалагічных цяжкасцей на розных этапах жыцця, праблем сексуальнага выхавання, павышанага стрэсагеннага фону сучаснага жыцця і неўрозаў, — тлумачыць **урач-псіхатэрапеўт сексалагічнага аддзялення Мінскага гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Васіль ШАЎЛЯКОЎ.** — Прыкладна 10 працэнтаў жанчын наогул не здольны адчуваць аргазм, а каля 50 працэнтаў не могуць перажыць яго толькі падчас палавога акта. Прычына ў блакадах псіхікі, у неўратычных сітуацыях, канфліктах, трывозе, самых розных страхах — за выключэннем, напрыклад, боязі непажаданай цяжарнасці. Але галоўнае — гэта страх перад стратай кантролю, страх, звязаны з тым, што з дзяцінства падаецца чымсьці дрэнным, грахоўным, брудным, небяспечным. Гэта яшчэ і недастатковая здольнасць даверыцца, аддацца... Разам з тым дасягнуць высокага ўзроўню сексуальнага ўзбуджэння немагчыма без сексуальных фантазій, а жанчыны па розных прычынах могуць іх не дапускаць. Прычынай анаргазміі можа стаць і назойлівая канцэнтрацыя на тых адчуваннях, якія павінны папярэднічаць аргазму...

Што да часовай імпатэнцыі, мужчына будзе хутчэй думаць аб нейкім фізічным дэфекце, вінаваціць сябе. А на самай справе проста яго з дзяцінства прывучалі, што самае важнае — выконваць тое, чаго ад цябе чакаюць іншыя, а не арыентавацца на ўласныя жаданні.

Праблема можа заключацца ў канфлікце блізкасці і дыстанцыі. Ён існуе там, дзе ў стасунках дакладна не вызначана, наколькі кожны з партнёраў лічыць дапушчальнай пэўную ступень блізкасці і залежнасці, не баючыся пры гэтым страціць сваю аўтаномію. Патрэба ў блізкасці або неабходнасць у дыстанцыі — вельмі важная характарыстыка асобы, так што звяртайце на гэта ўвагу пры выбары партнёра!

Стрымліваць наша сексуальнае жаданне можа выхаванне, дэпрэсія, цяжкія стрэсы, трывога. Калі ў аснове нашых сексуальных праблем — усё, што звязана з псіхікай, значыць, вы сабе «не дазваляеце», а не «не можаце». Шукайце прычыну сваіх праблем разам з урачом-псіхатэрапеўтам або сексолагам

Матэрыялы падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА.
protas@zviazda.by

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703**
Продавец	ОАО «Газпром трансгаз Беларусь», г. Минск, ул. Некрасова, 9

Предмет аукциона

Имущество бывшей компрессорной станции Ивацевичи, расположенной по адресу: Брестская обл., Ивацевичский р-н, д. 2,2 км юго-западнее деревни Холопья, в составе:

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер
Здание КЦ-3	Здание нежилое	2476 кв.м	122/С-2251
Составные части и принадлежности: асфальтобетонное покрытие, бетонное покрытие, покрытие из плитки, сетчатое ограждение, ворота, ворота			
Здание проходной КЦ-3	Здание нежилое	95,1 кв.м	122/С-2246
Здание санитарно-бытового корпуса	Здание нежилое	111,5 кв.м	122/С-2250
Здание котельной КЦ-3	Здание нежилое	276,9 кв.м. в т.ч. подвал	122/С-2248
Здание КТП АВО газа КЦ-3	Здание нежилое	145,5 кв.м	122/С-2249
Здание ЗРУ-10 кВ КЦ-3	Здание нежилое	389,9 кв.м	122/С-2247
Здание КНС КЦ-3	Здание нежилое	20,8 кв.м	122/С-2245
Составные части и принадлежности: подвал, КНС (сооружение): насос фекальный к60/30, задвижка стальная ф 50, кран ф 50, вентилятор Ц Ц-70 (ВАО-071-4), манометр измерительный			
Система грозозащиты КЦ-3	Сооружение специализированное энергетики		122/С-15277

Передаточные устройства

внутриплощадочные электросети КЦ-3 с инв. №122/С-15271, назначение — сооружение специализированное энергетики, протяженность — 557 м

внутриплощадочные теплосети с инв. №122/С-15270, назначение — сооружение специализированное коммунального хозяйства, протяженность – 329,9 м

внутриплощадочные водопроводные сети КЦ-3 с инв. №122/С-15273; назначение — сооружение специализированное водохозяйственного назначения; протяженность – 1624,2 м

внутриплощадочные сети канализации КЦ-3 с инв. №122/С-15275, назначение — сооружение специализированное коммунального хозяйства, протяженность – 302,3 м

Оборудование:

КНТП промплощадки КЦ-3, инв. № 100000030413

мостовой кран машзала электрический КЦ-3, инв. № 100000030630

тельфер электрический машзала КЦ-3, инв. № 100000030649

кран мостовой ручной КЦ-3, инв. № 100000030631

таль ручная червячная КЦ-3, инв. № 100000030650

радиоканальная система передачи извещений «Маяк» КЦ-3, инв. №100000032836

Начальная цена с НДС 20% – 431 275,00 (BYN) (4 312 750 000 BYR) Снижена на 45%

Сведения о земельном участке: кадастровый номер: 123400000001000151. Площадь (га): 3,1410
Категория: земли промышленности, транспорта, связи, энергетики, обороны и иного назначения
Целевое назначение: земельный участок для обслуживания компрессорной станции «Ивацевичи» (компрессорный цех №3). Участок предоставлен продавцу на праве постоянного пользования

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYR) перечисляется на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ задаток может перечисляться в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012743260072; в евро (EUR) – 3012343265060; в российских рублях (RUB) – 3012743260098 в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа — ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 15 рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%), в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после подписания договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Предмет аукциона может быть снят с аукциона организатором в любое время до объявления его проданным

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 23.09.2016 г.

Дата и время проведения аукциона	**26.12.2016** в 14 ч. 00 мин. по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**23.12.2016** до 17 ч. 00 мин. по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**+375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by**

Уважаемые акционеры ОАО «Стройтрест № 1»

26 декабря 2016 г. в 14.30 в актовом зале по адресу: г. Минск, ул. Платонова, 15 состоится внеочередное общее собрание акционеров.

Повестка дня:

1. Утверждение Устава ОАО «Стройтрест № 1» в новой редакции.

Дата составления списка лиц, имеющих право на участие в общем собрании акционеров, — 20 декабря 2016 года.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться в рабочее время в рабочие дни с 19 декабря по 26 декабря 2016 г. с 9.00 до 18.00 с перерывом с 13.00 до 14.00 по месту нахождения Общества (г. Минск, ул. Платонова, 15), в день проведения собрания — по месту его проведения с 9.00 до 13.00.

Регистрация участников собрания с 13.30 до 14.00. Для регистрации иметь: акционеру общества — паспорт; представителю акционера — паспорт и доверенность.

Наблюдательный совет.

УНП 100288960

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа 5/2, пом. 1703**
Продавец	ОАО «Газпром трансгаз Беларусь», г. Минск, ул. Некрасова, 9
Вид аукциона	Аукцион по комбинированной схеме (сначала на понижение, затем на повышение цены недвижимого имущества).

Предмет аукциона

Лот №	Наименование, общая площадь	Инвентарный номер	Адрес
1	**Гараж № 226,** 16,1 кв.м	500/D-14030	г. Минск, ул. Ф. Скорины, д.4В, пом. 226
2	**Гараж № 267,** 16,1 кв.м	500/D-14067	г. Минск, ул. Ф. Скорины, д.4В, пом. 267
3	**Гараж № 278,** 15,8 кв.м	500/D-14075	г. Минск, ул. Ф. Скорины, д.4В, пом. 278
4	**Гараж № 351,** 15,9 кв.м	500/D-14128	г. Минск, ул. Ф. Скорины, д.4В, пом. 351
5	**Гараж № 423,** 15,3 кв.м	500/D-14180	г. Минск, ул. Ф. Скорины, д.4В, пом. 423
6	**Гараж № 26,** 16,4 кв.м.	500/D-13953	г. Минск, ул. Ф. Скорины, д.4В, пом. 26
Начальная цена с НДС 20 % каждого Лота (снижена на 40%) – 9 940,32 BYN (99 403 200 BYR)			**Шаг понижения цены: 497,02 BYN (4 970 200 BYR)**
Минимальная цена с НДС 20 % каждого Лота – 7 952,24 BYN (79 522 400 BYR)			**Шаг повышения цены: 497,02 BYN (4 970 200 BYR)**
7	**Гаражи на 4 автомашины,** 89,3 кв.м.	102/С-9461	Брестская обл., Каменецкий р-н, г. Высокое, ул. Советская, д. 114
Начальная цена с НДС 20 % (снижена на 40%) – 10 956,87 BYN (109 568 700 BYR)			**Шаг понижения цены: 547,84 BYN (5 478 400 BYR)**
Минимальная цена - 8 765,51 BYN (87 655 100 BYR)			**Шаг повышения цены: 547,84 BYN (5 478 400 BYR)**

Лот№	Наименование	Адрес
8-17	**Машино-место № 121, № 123, № 127, № 129, № 131, № 132, № 133, № 136, № 137, № 138**	г. Минск, пр-т Независимости, 168/3-1г

Лоты №№ 8-17 расположены в подземной автостоянке, общ.пл. 6299,0 кв.м с инвентарным № 500/D-70793116

Начальная цена с НДС 20 % каждого Лота (снижена на 10%) – 26 730,00 BYN (267 300 000 BYR)	**Шаг понижения цены: 1 336,50 BYN (13 365 000 BYR)**
Минимальная цена с НДС 20 % каждого Лота – 18 711,00 BYN (187 110 000 BYR)	**Шаг повышения цены: 1 336,50 BYN (13 365 000 BYR)**

Срок подписания договора купли-продажи по всем Лотам: 30 рабочих дней после проведения Продавцом корпоративных процедур по согласованию заключения сделки.

Информация по внесению задатка

Задаток перечисляется на р/с № 3012343260010 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки»:
- по Лотам №№1-6 в сумме **1 515,00 BYN** (15 150 000 BYR) по каждому Лоту.
- по Лоту №7 в сумме **1 670,00 BYN** (16 700 000 BYR).
- по Лотам №№8-17 в сумме **2 970,00 BYN** (29 700 000 BYR) по каждому Лоту.

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Предмет аукциона может быть снят с аукциона организатором в любое время до объявления его проданным.

Предыдущие извещения о проведении аукциона по Лотам №№1-7 опубликованы в газете «Звязда» от 13.09.2016 г.; по Лотам №№8-17 от 14.09.2016

Дата и время проведения аукциона	**26.12.2016** в 14.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».**
Дата и время окончания приема документов	**23.12.2016** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».**
Контактные телефоны:	**Тел:+37517-280-36-37; +375 29-317-95-42. auction@cpo.by; www.cpo.by.**

Уважаемые акционеры ОАО «Белхим»

27 декабря 2016 года в 16.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Белхим», расположенного по адресу: г. Минск, ул. Короля, д. 34. Собрание пройдет по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34 (зал переговоров)

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. Об утверждении Положения об аффилированных лицах ОАО «Белхим».

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34 с 09 декабря по 26 декабря 2016 года (с 9.00 до 16.30). Список лиц, имеющих право на участие в собрании, будет составлен по состоянию на 22.12. 2016 года.

Регистрация участников собрания с 27 декабря 2016 года с 15.00 до 16.00 по месту проведения собрания.

Начало работы собрания – 27 декабря 2016 года в 16 часов 00 минут.

Для регистрации при себе иметь документы, удостоверяющие личность (паспорт).

УНП 100122846

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении повторного открытого аукциона со снижением цены по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Управляющая компания холдинга «Забудова» на праве хозяйственного ведения

Лот №1	База отдыха «Щарка» с рыбным хозяйством и оборудованием	Начальная цена с НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
		1 067 733.28	10 677,33	53 386,66

1. Здание АБК с инв. № 631/С-63209. Г.п. – 2010. Площадь - 87 кв.м. Этажей – 1. Адрес: Минская обл., Вилейский р-н, Хотенчицкий с/с, д. Щарка, ул. Центральная, д. 1Б, корп. 1.
2. Проходная с инв. № 631/С-63208. Г.п. – 2010. Площадь – 52,6 кв.м. Этажей – 2. Адрес: Минская обл., Вилейский р-н, Хотенчицкий с/с, д. Щарка, ул. Центральная, д. 1Б.
3. Дом рыбака №2 с инв. № 631/С-63204. Г.п. – 2010. Площадь – 75,4 кв.м. Этажей – 1. Адрес: Минская обл., Вилейский р-н, Хотенчицкий с/с, д. Щарка, ул. Центральная, д. 5, корп. 2.
4. Дом рыбака №1 с инв. № 631/С-63202. Г.п. – 2010. Площадь – 76,5 кв.м. Этажей – 1. Адрес: Минская обл., Вилейский р-н, Хотенчицкий с/с, д. Щарка, ул. Центральная, д. 5, корп. 3.
5. Дом рыбака №3 с инв. № 631/С-63205. Г.п. – 2010. Площадь – 76,0 кв.м. Этажей – 1. Адрес: Минская обл., Вилейский р-н, Хотенчицкий с/с, д. Щарка, ул. Центральная, д. 5, корп. 1.
6. Ихтиологическая лаборатория с инв. № 631/С-63200. Г.п. – 2010. Площадь – 62,2 кв.м. Этажей – 1. Адрес: Минская обл., Вилейский р-н, Хотенчицкий с/с, д. Щарка, ул. Центральная, д. 5.
7. Павильон с инв. № 631/С-63207. Г.п. – 2010. Площадь – 90,7 кв.м. Этажей – 1. Адрес: Минская обл., Вилейский р-н, Хотенчицкий с/с, д. Щарка, ул. Центральная, д. 5, корп. 4.
8. Гидротехнические сооружения прудов прудового хозяйства с инв. № 631/С-63472. Г.п. – 1992. Готовность сооружения 70%. Адрес: Минская обл., Вилейский р-н, Хотенчицкий с/с, Вилейский район, вблизи д. Щарка. Примечание: сооружение находится на земельных участках с кадастровыми номерами 621387829633000001, 621300000001001874.
9. Головной пруд №1 с инв. № 96001787. 10. Головной пруд №2 с инв. № 96001788. 11. Нагульный пруд №8 с инв. № 96001796. 12. Земляные дамбы обвалования с инв. № 96000946. 13. Земляные плотины с инв. № 96000947. 14. Зимовальный пруд №1 с инв. № 96001797. 15. Зимовальный пруд №2 с инв. № 96001798. 16. Нагульный пруд №1 с инв. № 96001789. 17. Нагульный пруд №2 с инв. № 96001790. 18. Нагульный пруд №3 с инв. № 96001791. 19. Нагульный пруд №4 с инв. № 96001792. 20. Нагульный пруд №5 с инв. № 96001793. 21. Нагульный пруд №6 с инв. № 96001794. 22. Нагульный пруд №7 с инв. № 96001795. 23. Иное имущество.

ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК

Земельный участок, на котором расположены объекты недвижимости №№ 1, 2, входящие в состав Лота № 1: Земельный участок площадью 0,4514 га с кадастровым номером 621387829601000010. Целевое назначение - земельный участок для размещения объектов административного назначения (административно-бытового корпуса, стоянки для автомобилей). Право аренды по 12.05.2109. Описание права, ограничения (обременения) прав: - Ограничения (обременения) прав в использовании земель, находящихся в водоохранных зонах водных объектов вне прибрежных полос, площадь 0,4514 га; - Ограничения (обременения) прав в использовании земель, находящихся в охранных зонах линий электропередачи напряжением свыше 1000 вольт, площадь 0,1520 га. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.
Земельный участок, на котором расположены объекты недвижимости №№ 3—7, входящие в состав Лота № 1: Земельный участок площадью 1,2546 га с кадастровым номером 621300000001001874. Целевое назначение - для обслуживания Ихтиологической лаборатории в комплексе с домом рыбака и хозяйственными постройками. Право аренды по 27.07.2064. Описание права, ограничения (обременения) прав: - Водоохранная зона реки Илия, площадь 1,2546 га; - Прибрежная полоса прудов, площадь 1,2546 га. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.
Земельный участок, на котором расположен объект недвижимости № 8, входящий в состав Лота № 1: Земельный участок площадью 43,5151 га с кадастровым номером 621387829633000001. Целевое назначение - для обслуживания гидротехнических сооружений прудов. Право постоянного пользования. Описание права, ограничения (обременения) прав: - Ограничения (обременения) прав на земельные участки, расположенные в водоохранных зонах водных объектов, площадь 43,5151 га; - Охранная зона линий электропередачи напряжением до 1000 вольт, площадь 0,5812 га. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект (Объекты) по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) - Претендент на покупку, должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта в течение 14 (четырнадцати) дней с назначенной даты проведения аукциона.
Оплата приобретенного на аукционе Объекта производится в течение 30 (тридцати) дней с назначенной даты проведения аукциона.
Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение повторного открытого аукциона на основании счет-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.
Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Продавцу расходы на публикацию объявления на сайте bankrot.gov.by.
На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 09.01.2017 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4.

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.
Задаток перечисляется на р/с 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк», 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель — РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже имущества ОАО «Управляющая компания холдинга «Забудова» (Лот №1), проводимом 09 января 2017 г.
Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 6. Окончание приема заявлений 05.01.2017 в 11.00.
Первое полное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 17.05.2016. С полным текстом извещения можно ознакомиться на сайте Организатора аукциона ino.by.
Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектами аукциона. Контактное лицо для осмотра Объектов: Кибзюк Дмитрий Николаевич 8 (029) 171-09-46.
Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-З «Об экономической несостоятельности (банкротстве)» и Положения об организации и проведении аукционов. Более подробную информацию можно получить у Организатора аукциона.

☎ **Организатор аукциона: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: mailto:torgi@ino.by**

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703**
Продавец	**РУП «СМТ №22», Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54. Тел. + 375 (214) 41 72-95, тел./факс 41-80-30**

Предмет аукциона

Недвижимое имущество, реализуемое одним лотом, расположенное по адресу: Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер
Здание треста и строительных управлений	Здание административно-хозяйственное	6835,9 кв.м	250/С-175
Составные части принадлежности: подвал, проезды, пешеходные дорожки			
Канализационная сеть ливневая	Сооружение специализированное коммунального хозяйства	466,2 кв.м	250/С-38947
Сети наружного освещения	Сооружение специализированное энергетики	294 кв.м	250/С-38948
Линии электропередачи	Сооружение специализированное энергетики	160 кв.м	250/С-38949
Тепловая сеть		14,5 кв.м	250/С-38950
Водопроводная сеть	Сооружение специализированное водохозяйственного назначения	57 кв.м	250/С-38951
Канализационная сеть	Сооружение специализированное коммунального хозяйства	128,6 кв.м	250/С-38952

Обременения: арендаторы. Подробная информация на сайте организатора аукциона

В состав предмета аукциона входит следующее имущество: Архитектурно-декоративная подсветка здания, кондиционер GWN18ND, набор мебели «Токио», профес. концертный пульт, сейф (2), сейф-шкаф ШМН – 2, стол для заседаний, стол рабочий, теплосчетчик ЭЛСИ Т-2000, шкаф-купе, шкаф-купе системы Senator (2)

Начальная цена с НДС 20%	**701 767,50 белорусского рубля (BYN) 7 017 675 000 белорусских рублей (BYR)**
Шаг аукциона	**35 088,38 бел. руб. (BYN) 350 883 800 бел. руб. (BYR)**
Сведения **о земельном участке**	**Целевое назначение:** для использования под здание треста и строительных управлений, стоянку автомашин. **Площадь (га):** 0,7811. **Вид права:** предоставлен продавцу на праве постоянного пользования. **Обременения (ограничения):** водоохранная зона водных объектов (река Западная Двина), площадь 0,7811 га
Порядок ознакомления	Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Тукиш В.Е. завхоз, контактный телефон МТС +375333465090.

Условия аукциона: покупатель обязан предоставить Продавцу административные помещения на 2-м этаже здания треста и строительных управлений согласно прилагаемому плану помещений в безвозмездное пользование на период с момента перехода права собственности на предмет аукциона к покупателю до момента ликвидации Продавца. С планом помещений, подлежащих передаче Продавцу в безвозмездное пользование, можно ознакомится на сайте Организатора торгов WWW.CPO.BY

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № 3012343260010 в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа — ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты: 30 (тридцать) дней со дня заключения договора купли-продажи (если иное не будет предусмотрено договором купли-продажи)

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне предоставляемых документов, образцами заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник возможна продажа предмета торгов этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5%

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» 17.11.2016 г.

Дата и время проведения аукциона	**27.12.2016** в 14 ч.00 мин. по адресу: **РУП «СМТ №22», Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54, актовый зал**
Дата и время окончания приема документов	**23.12.2016** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**+375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки»,** г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «НЕРУДПРОМ», г. Минск, ул. Асаналиева, 72

Предмет аукциона

№ лота	Наименование	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес
1	**Квартира**	40,8 кв.м	600/D-89149	Минский р-н, Ждановичский с/с, аг. Ждановичи, ул. Зеленая, 1В-99

Начальная цена лота №1 без НДС – 76 602 руб. 46 коп. (766 024 600 бел. руб.)

Транспорт и спецтехника

№ лота	Наименование	Инв. номер по бухучету
2	**Автомобиль МАЗ 500А, гос. номер КА 7474, г.в. 1978**	7474
Начальная цена лота №2 с НДС – 4 640 руб. 16 коп. (46 401 600 бел. руб.)		
3	**Трактор МТЗ-82Л, гос.номер 7485 ОА, г.в. 1979**	3585
Начальная цена лота №4 с НДС – 6 496 руб. 22 коп. (64 962 200 бел. руб.)		
Месторасположение лотов №2 и №3 — Минский р-н, Петришковский с/с, р-н д. Захаричи, ДСЗ «Заславль»		
4	**Автомобиль МАЗ 55514 020, гос.номер КІ 4543, г.в. 2002**	4345
Начальная цена лота №3 с НДС – 9 570 руб. 34 коп. (95 703 400 бел. руб.)		
5	**Автокран Краз 250, гос.номер 4186 МИН, г.в. 1991**	4186
Начальная цена лота №5 с НДС – 19 488 руб. 67 коп. (194 886 700 бел. руб.)		
Месторасположение лотов №4 и №5 — г. Минск, ул. Асаналиева, 72		
6	**Трактор МТЗ-82 1, гос.номер КА-7 0409, г.в. 2002**	3993
Месторасположение лота №6 — Минский р-н, Петришковский с/с, д. Большая Воловщина, ПСХ «Колос»		
Начальная цена лота №6 с НДС – 13 539 руб. 78 коп. (135 397 800 бел. руб.)		

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с №3012343260010 в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа — ЗАО «Центр промышленной оценки»

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%), в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона	**18.01.2017** в 11 ч. 00 мин. по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**16.01.2017** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**+375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by**

Извещение о проведении аукциона
ПОКОЛЮБИЧСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность, расположенных на территории Поколюбичского сельсовета

Кадастровый номер и адрес земельного участка, его размеры, целевое назначение, назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества	Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений	Начальная цена предмета аукциона	Затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, подлежащие возмещению победителем аукциона	Размер задатка, срок и порядок его внесения, реквизиты расчетного счета
321084803606000011 строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения усадебной застройки (строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома) с объектами обслуживания) площадью 0,1500 га. Гомельская область, Гомельский район, Поколюбичский сельсовет, деревня Лопатино, улица Школьная, участок №1	Водопровод имеется. Газопровод имеется. Дорога – асфальтное покрытие	15742,21 (Пятнадцать тысяч семьсот сорок два рубля 21 копейка)	Расходы в сумме 1194,46 (Одна тысяча сто девяноста четыре рубля 46 копеек) и расходы, связанные с опубликованием объявления	Задаток в сумме 1574,22 (Одна тысяча пятьсот семьдесят четыре рубля 22 копейки) на р/с 3641414130036 ф-ла 302 ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 151501664, получатель — Поколюбичский сельский исполнительный комитет, код платежа 04901
321084803601000271 строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения усадебной застройки (строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома) с объектами обслуживания) площадью 0,1500 га. Гомельская область, Гомельский район, Поколюбичский сельсовет, деревня Лопатино, улица Школьная, участок №2	Водопровод имеется. Газопровод имеется. Дорога – асфальтное покрытие	15823,01 (Пятнадцать тысяч восемьсот двадцать три рубля 01 копейка)	Расходы в сумме 1380,78 (Одна тысяча триста восемьдесят рублей 78 копеек) и расходы, связанные с опубликованием объявления	Задаток в сумме 1582,30 (Одна тысяча пятьсот восемьдесят два рубля 30 копеек) на р/с 3641414130036 ф-ла 302 ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 151501664, получатель — Поколюбичский сельский исполнительный комитет, код платежа 04901

Аукцион проводится 08 февраля 2017 года в 15.00 по адресу: г. Гомель, ул. Ильича, д. 51а в административном здании Гомельского райисполкома (малый зал, 3-й этаж).

Заявления об участии в аукционе и прилагаемые к ним документы принимаются по адресу: Гомельский район, агрогородок Поколюбичи, ул. Ленина В.И., 133, 1-й этаж, каб. 3 с даты опубликования по 03.02.2017 с 8.30 до 17.00, обед — 13.00-14.00, выходные дни — суббота, воскресенье.

Условия участия в аукционе.

Для участия в аукционе гражданин (лично либо через своего представителя) в установленный в извещении о проведении аукциона срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность по результатам аукциона, представляет документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка, а также заключает с Поколюбичским сельским исполнительным комитетом соглашение установленной формы.

Граждане, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.

Кроме того, в комиссию или организацию предоставляются:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан предъявляют документ, удостоверяющий личность.

К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию или организацию в указанные в извещении сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие задаток в размере, порядке и сроки, определенные в извещении о проведении аукциона, а также заключившие соглашение.

После получения необходимых документов от гражданина на участие в аукционе комиссия выдает ему билет участника аукциона с указанием даты регистрации заявления и номера, под которым он будет участвовать в аукционе. Данные о каждом участнике аукциона заносятся в книгу регистрации участников аукциона.

Участник аукциона имеет право до начала аукциона письменно отозвать заявление об участии в нем. Неявка участника аукциона на аукцион приравнивается к письменному отзыву заявления об участии в нем. При этом участнику аукциона в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона возвращается сумма внесенного им задатка.

Письменный отзыв заявления или неявка участника аукциона на аукцион регистрируется в книге регистрации участников аукциона.

Прием заявлений об участии в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленный комиссией или организацией день и час, но не ранее чем за 3 рабочих дня до даты проведения аукциона. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в комиссии или организации.

Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.

Перед началом аукциона его участники обязаны зарегистрироваться в комиссии и обменять билеты участников аукциона на аукционные номера, которые возвращаются в комиссию после окончания аукциона.

Победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона:

1. В течение 10 рабочих дней после утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся:

1.1. внести плату за право приобретения земельного участка в частную собственность;

1.2. возместить затраты на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документов, необходимых для его проведения, формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении этого участка.

2. В течение двух месяцев, но не позднее трех месяцев со дня утверждения протокола о результатах аукциона обратиться в Гомельский межгородской филиал республиканского унитарного предприятия «Гомельское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» за государственной регистрацией земельного участка, прав, ограничений (обременений) прав на него (г. Гомель, ул. Войкова, 87).

3. Выполнить услов

■ У вянок Францыску Скарыну

Слабадан Вуканавіч — часты госць у Беларусі. Быў госцем Гомельскага ўніверсітэта імя Францыска Скарыны. Выступаў у розных аўдыторыях Мінска і раённых гарадоў Беларусі, дзе праводзіўся Дзень беларускага пісьменства. Ён ведае нашу краіну. Добра знаёмы з беларускай літаратурай. У Мінску пабачыла свет кніга вершаў Слабадана Вуканавіча «Я ці не я», творы для якой перакладзены ў асноўным Іванам Чаротам. У адным з інтэрв'ю для беларускага друку чарнагорскі пісьменнік заўважыў наступнае: «Ніхто не здольны спыніць кола цывілізацыі. У мяне складваецца ўражанне, што ў нас, славян, ёсць асаблівы чып упартасці. А можа, гэта чып большай ступені чуласці нашай душы? Мы не можам мірыцца з многімі фактамі, з некаторымі, здавалася б, ісцінамі. Чалавек — гэта кола, якое выпрацоўвае святло, выпрацоўвае і цемру, стварае радасць, боль, смутак. Чалавек сам усё прыдумвае і сам стварае...» З гэтай перакананасцю Слабадан Вуканавіч выступае і ў вершы, які ён прысвяціў беларускаму асветніку, першадрукару Францыску Скарыну. А перакладчыкам ізноў выступае Іван Аляксеевіч Чарота — вядомы і ў Беларусі, і ў краінах былой Югаславіі знаўца славянскіх літаратур.

Кастусь ЛЕШНІЦА.

Слабадан ВУКАНАВІЧ
(Чарнагорыя)

ХТО НЕ СЛУХАЕ ЗАЛАТАВУСТАЎ, ТОЙ ПАСЛУХАЕ ГРОМ
(Малітва за Беларусь)

Сонца для ўсіх беларусаў —
Каб дрэва жыцця пладаносіла
І давалі ўраджай бязмежныя нівы,
Узнятыя сілай мужчын
і працай жанчын.
Сонца для тых,
Хто спявае і грае,
Хто харство і дабро стварае,
Хто ўзводзіць будынкі слова,
Хто раялем і скрыпкаю прамаўляе,
Хто гаворыць жывапісу мовай.
Сонца для залатавустага Францыска
Скарыны
З шэрагу першых творцаў пісьменства беларускага,
У славу Барыса Ўсяслававіча,
Славу вольнасці Полацка і Віцебска,
Гомеля, Брэста, Гродна, Магілёва
і Мінска...
Дзеля згоды між людзьмі,
Дзеля тысяч азёр,
Нераставання рыб,
Гуртавання буслоў...
Сонца для радасці беларусаў,
Іхніх усмешак і добрых надзей,
Квецені й простага шчасця людзей,
Якім патрэбны дажджы на пасевы,
А таксама і ясныя дні
Для бяспекі самалётаў і цягнікоў.
Выпусцім усіх птушак з клетак,
Усіх рыб з акварыумаў,
Каб усім вольна спявалася
І рэвалюцыі праслаўляліся
Песнямі замест кулямётаў.
Дзеля яснага для беларусаў дня,
Дзеля зорамі аздобленага неба,
Дзеля колішніх і будучых
залатавустаў —
Хто зведаў пакуты,
Вылечваецца воляй.
Мая малітва — маё жаданне ўсяго
Дзеля згоды між людзьмі,
Дзеля тысяч азёр,
Нераставання рыб,
Гуртавання буслоў...
Хто не слухае залатавустаў,
Той паслухае гром,
Перажыве засухі і паводкі.
Слухайце тых, хто ўмее
І гаварыць,
І слухаць,
І руку падаваць,
Вітаючыся: «Дзень добры»
і «Добры вечар».
Сонца для радасці беларусаў,
Іхніх усмешак і добрых надзей,
Квецені й простага шчасця людзей,
Якім патрэбны дажджы на пасевы.
Маё пажаданне для залатавустаў:
Няхай беражэ іх Бог, калі чуе,
Няхай беражэ іх жыццё, а яно існуе.
Пачуй маю малітву... пачуй
Ты, які слухаеш і гаворыш,
Які хварэў і пакутаваў,
А вылечыўся воляй.

Пераклад Івана ЧАРОТЫ.

Валянціна ГАЯВАЯ:

«Я стварыла птушку фенікс»

■ Сам-насам

У гэтым годзе адна са стваральніц беларускага дзяржаўнага заслужанага харэаграфічнага ансамбля «Харошкі» і яго нязменны мастацкі кіраўнік Валянціна Гаявая адзначыла 80-гадовы юбілей. Яе галоўнаму дзецішчу, справе ўсяго жыцця, як даросламу чалавеку — 42. Як і кожнаму з нас, ансамблю давялося адчуць пад'ёмы і падзенні, лепшыя часы і крызісы. Усё гэта наша гераіня перажывала і перажывае як уласнае — абвострана жыва. Як не паспачуваць роднаму стварэнню? Але менавіта гэта неабыякавасць, любоў да беларускасці на мяжы з болем, без якога творчасць немагчымая, не пакідае гледача без эмоцыі, заклікае спачуваць, вяртацца да вытокаў праз канцэрты «Харошак». Тым, хто не ведае беларускай мовы, хто ніколі не быў у краіне, а часам і нашым суайчыннікам, балетмайстар сваімі нумарамі даступна «выкладае» айчынную гісторыю. У яе танцах мінулае ажывае, становіцца зразумелым і блізкім.

Фота зроблена падчас аднаго з першых выступленняў «Харошак».

Звычайна гутарка вядзецца ў выглядзе пытанняў і адказаў. Але, застаўшыся адзін на адзін, першае нам не спатрэбілася. У сваім маналогу Валянціна Гаявая паспрабавала акрэсліць гады нястомнай працы, створаныя праграмы і дзясяткі танцаў, якія цяпер што ёсць сілы імкнецца захаваць.

«Харошкі» ведаюць ва ўсім свеце»

У МЯНЕ фатаграфічная памяць. Магу згадаць усе рухі ў танцах. Артысты не ўсё памятаюць, бо ў нас велізарны рэпертуар! У «Харошак» 64 творы залатога фонду. Апошняе азначае, што іх нельга перарабляць і забываць. А склад артыстаў балета невялікі. Безумоўна, гэта тэатр з нядрэнным рэпертуарам, а ў маіх танцах — гісторыя Беларусі, наша культура, якую варта захоўваць і перадаваць наступным пакаленням.

Што такое твар Беларусі для замежніка? Гэта «Харошкі». Мы з 1976-га штогод ездзілі за мяжу. Там пыталіся: «Адкуль вы?» А мы ў адказ: «З Беларусі». «А дзе тая Беларусь?..» Прынясе, бывае, той іншаземец карту, а мы паказваем пальцам, каб ведаў. «Беларусь» гучала і ў Італіі: «Signori e signore, buonasera! Vi presentiamo un gruppo «Khoroshki» dalla Di Minsk di Belarus». Аднойчы італьянцы зрабілі такую афішу. Яны высветлілі, што геаграфічна Мінск знаходзіцца ў цэнтры Еўропы. На афішы пасярэдзіне быў Мінск, унізе напісана «Еўропа», а зверху — «Харошкі». Гучыць цяпер як жарт, але няма байкі без праўды...

Асабліва шмат мы гастралявалі ў 1990-х. Тады час быў незразумелы, час няпэўнасці. А ў Еўропе нас ведалі і любілі. Аплачвалі ўсе выдаткі: дарогу, сутачныя, пражыванне. Толькі б прыехалі. Мы пастаянна працавалі на турыстаў, якія наведвалі гэтыя краіны, сачылі за нашымі канцэртамі і ездзілі з горада ў горад. У Італіі і Іспаніі выступалі раз у год, а часам і часцей. Арганізоўвалі вялікія канцэрты, часта на плошчах. Звычайна там, у старых гарадах, у іх цэнтры — раскошны будынак мэрыі ці музея, а перад ім плошча, нібыта спецыяльна пакінутае месца для сцэны. І глядзяцца тыя будынкі як дэкарацыя. Ставіцца сцэна, і «Харошкі» працуюць. Нашы кулісы — той самы цудоўны будынак. Публіка па баках, з балконаў звісаюць, з вокнаў. Крэслаў ставілі столькі, колькі можна было змясціць. Са сцэны бачны адны галовы, ніводнага свабоднага месца.

Цяпер у Еўропе незразумела што робіцца, там не да нас. Што тычыцца Расіі, то патрэбны задатак, каб адпрацаваць канцэрт і пасля вярнуць грошы. Гэта няпроста ў сённяшніх умовах. Тым не менш арганізуем выязныя канцэрты па Расіі: у Цверскую вобласць і Цвер, Маскву і яе вобласць, Суздаль.

«Хлопца на танцы не аддадзім»

ЗАРАЗ у артыстаў балета непамерна цяжкая праца. Нават калі ездзім на выступленні ў межах Беларусі. Нядаўна былі ў Гомелі. Туды трэба дабірацца пяць гадзін, на месцы ўсяго толькі дзве гадзіны, каб падрыхтавацца, бо працуем выключна ўжывую. Затым — канцэрт на два аддзяленні. Пасля трэба сабраць усе інструменты і прылады, пагрузіць. Самае малое вязём паўтары тоны. Прыязджаем пад раніцу. А заробкі ў танцораў далёка не самыя высокія. Але колькі трэба мець мужнасці і ў той жа час прафесіяналізму, каб вытрымаць усё гэта. Няпроста ўсім. Адназначна сказаць, каму больш — жанчынам ці мужчынам, — складана.

Артысткі ансамбля «Харошкі» першага складу.

На жаль, за мяжу, у невядомасць з'язджаюць працаваць самыя лепшыя, самыя таленавітыя. Калі б не гэта, лепшага ў свеце калектыву за «Харошкі» не было б. Бо ў нас рэпертуар не звычайны, а душэўны. Разлічаны на вялікую духоўнасць, на вяртанне людзей «на кругі свая». Так, апошні наш канцэрт называўся «Покліч продкаў». Калі мы пра іх перастанем памятаць, будзе тое, што і паўсюль: забудзешся, хто ты ёсць насамрэч. І што каштоўнага ў гэтым?

У мяне ёсць знаёмы ўрач-траўматолаг. Звычайна, калі танцор расцягнуў руку ці нагу і пайшоў у паліклініку, надзенуць яму той «валёнак», і чалавек месяц не можа працаваць. А калі доктар таленавіты, то за тыдзень паставіць на ногі. Мне трапіўся менавіта такі. У доктара — тры сыны як на падбор. «У мяне малодшы, што ён вырабляе, куды толькі ногі не закідвае, музыку адчувае», — аднойчы падзяліўся ён. «Дык давайце да мяне ў студыю», — адказваю. «Ну, Валянціна Іванаўна, ён жа мужчына, як ён сям'ю будзе ўтрымліваць?» — разводзіць рукамі знаёмы і, на мой вялікі жаль, мае рацыю. Зараз ва ўсіх харэаграфічных калектывах, каледжах не хапае мужчын. Ад гэтага прафесія церпіць.

Цяпер спрабую выхоўваць прадаўжальнікаў маёй справы. Якія разумелі б да самых глыбінь, наколькі гэта важна — памятаць пра родную мінуўшчыну, захоўваць духоўнасць. Хтосьці ў царкву пойдзе, а хтосьці — і да нас на канцэрт. *(Паказвае на ікону Ісуса Хрыста, якая вісіць над рабочым сталом)*. Свяшчэннікі ходзяць на мае канцэрты. Бо ў нас не ўбачыш нічога непатрэбнага, за што было б сорамна. Ідзе прапаганда самага лепшага: традыцый, гісторыі, на якую забывацца нельга, характараў, абрадаў, фальклору.

БЛІЦ-АПЫТАННЕ

— Беларусь ці Расія?
— Для мяне няма розніцы.
— Выпадак ці план?
— Толькі план.
— Праўда ці прыгажосць?
— І тое, і другое. Без гэтага я не магу.
— Мастацтва ці гісторыя?
— Гісторыя — самае важнае на свеце. Без мінулага ў краіны няма будучыні. Гісторыю трэба памятаць, каб жыў і народ, і дзяржава.
— Грошы ці самарэалізацыя?
— Вялікіх грошай ніколі не было, але як балетмайстар я цалкам рэалізавалася.
— Творчасць ці майстэрства?
— Творчасці без майстэрства няма.
— Гарачае сэрца ці халодны разлік?
— Сэрца гарачае ў любога творчага чалавека, нават вогненнае. Халодны разлік? Гэта не пра мяне. Які можа быць разлік, калі сэрца ўсё патрабуе: «Трэба, трэба!»?..

«Тэма вайны кранула нават мужчын»

АСАБЛІВА ўдала атрымліваюцца лірычныя нумары. А падказаў мне гэта калісьці Ігар Аляксандравіч Маісееў, стваральнік першага ў СССР ансамбля народнага танца і першай школы народнага танца. Аднойчы прыехаў у Беларусь адбіраць калектыў. «Я хачу сказаць вам дзякуй, вы так мяне парадавалі! У вас, праўда, усё забой ды забой... Рабіце лірыку. У вас атрымаецца», — сказаў ён. І вось у мяне лірыка прыходзіць на такіх апладысментах! Звычайна ўсе чакаюць, што павольны танец пройдзе, а пасля пачнуць танцаваць, будзе весялей сядзець. А ў «Харошак» — наадварот.

У нас ёсць такія нумары — «Лета», «Жытнёвы раманс» і «Журавы». Мы звярнуліся ў іх да тэмы жанчыны падчас вайны. У хроніках часта паказваюць, як яны, слабы пол, плуг цягалі. Ды і я сама ў дзяцінстве працавала на таку. Таму ўяўляю, як гэта было складана. І як жанчыны нараджалі ў полі... Гэты нумар упершыню паказвалі ў Палацы культуры трактарнага завода ў Мінску, на які прыйшлі, вядома ж, перш за ўсё рабочыя. Страшна было, бо невядома, як прымуць нумар. Астатнія танцы шыкоўныя, багатыя, з запалам, касцюмы багатыя. А гэты — шчымліва-мінорны. Напрыканцы гляджу, а ў цэнтры залы стаіць фатограф з газеты і плача. І не ён адзін з прысутных мужчын так адрэагаваў.

«Праслязіўся нават самы бессардэчны»

У МАГІЛЁВЕ ёсць у мяне адзін знаёмы. Калісьці сем'ямі сябравалі. Жонка ў яго была галоўным рэдактарам жаночага часопіса, а ён сам працаваў у Цэнтральным камітэце Камуністычнай партыі. Запрасіла я іх на новую праграму «Харошак». «Адстань, — адказвае, — я не люблю народнае мастацтва». Але аднойчы ўсё ж такі прыйшоў паглядзець. Сядзеў і... плакаў. «Што здарылася?» — пытаюся. «Да маці паеду. Я так даўно дома не быў», — сказаў ён. Вось што робіць сапраўднае мастацтва з людзьмі. І маці родную ўспомніў.

У 2002 годзе мы трапілі на гастролі ў Амерыку. Адна пажылая пара са штата Юта хадзіла на ўсе без выключэнняў нашы канцэрты, бо кожны раз мы давалі новую праграму, паўтараў быць не магло. Калі «Харошкі» ад'язджалі, яны прыйшлі развітацца і плакалі. Казалі, што «не зможам жыць без вашых танцаў». Ёсць і такія ўражлівыя людзі. Гэта і пра амерыканцаў, і пра італьянцаў.

Ведаеце, так многа вакол спартыўных збудаванняў, пляцовак, секцый, школ. Калі ідзе натоўп адтуль, лаянка стаіць такая, што хочацца пад зямлю праваліцца. Спорт — гэта добра. Але без культуры ні перамог, ні нармальнага чалавечага аблічча ў нацыі не будзе.

Калі мы падчас жалезнай заслоны ездзілі, група была невялікая: 9 танцавальных пар і 6 музыкаў. А быў такі час, калі стараліся туды прыехаць і назад не вярнуцца. Я артыстаў вучыла, што мы прадстаўляем цэлы народ. Запытаюць: «А хто гэта? Беларусы?! Ах, як яны сябе непрыгожа паводзяць, як не па этыкеце ядуць, як неахайна сябе трымаюць». Даводзілася вучыць усяму. Не было ніводнай заўвагі, ні адзін з артыстаў ці музыкаў не застаўся за мяжой. І дзякуючы гэтаму — непарушнай рэпутацыі — мы існавалі. Высветлілася, што ў нас на канцэртах двойчы быў Пётр Міронавіч Машэраў. Без аховы і сакрэтных пераходаў. Бачыла яго аднойчы. Так гучна смяяўся з «Кадрылі»...

«Зараз мэта — захаваць ужо здабытае»

ЧАМУ, нягледзячы на ўсё, не пакідаю «Харошкі»? Бо не магу інакш. Мне прапаноўвалі калісьці працаваць за мяжой, у Італіі, ставіць іх народныя танцы. Але італьянскія расцей за ўсё зрабіць. Колькі музыкі шыкоўнай! А паспрабуй здабыць тое, пра што ніхто нічога не ведае. Тым больш, мне было шкада таго, што ўжо паспела зрабіць у Беларусі. Шмат было планаў на пастаноўку новых праграм. І я спадзявалася ўсё гэта здзейсніць.

Наш калектыў тры разы быў на мяжы знікнення. Адзін раз аркестр у поўным складзе збег цалкам у Амерыку, у Чыкага. Акрамя аднаго барабаншчыка — майго сына Антона. Уявіце, ансамбль застаўся без музыкальнага суправаджэння. Па логіцы, кіраўнік павінен падаць заяву ад звальненні. Але праз месяц мы робім бенефіс Фёдара Балабайкі, Святланы Каштапавай і Таццяны Царык з новым складам аркестра. Сын, які мае неверагодныя музычныя здольнасці, па памяці аднаўляў партыі кожнага інструмента. Бо музыкі з'ехалі з партыямі і прыхапілі заадно і некалькі інструментаў. А потым то палова складу артыстаў балета з'едзе на заробкі, то аптымізацыя наступіць... А на падрыхтоўку артыста для нашага ансамбля патрэбныя гады. Калі мяне не стане, ансамбль абавязаны жыць, нязменна адраджацца, нібы птушка Фенікс. Цяпер для мяне гэта галоўная задача.

Вераніка ПУСТАВІТ. *pustavit@zviazda.by*

Крынічка

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Раслінам патрэбна мяккая і адстоеная вада.

ЧАМУ ГІНУЦЬ КВЕТКІ Ў ДОМЕ

1. Празмерны паліў

Гэта самая частая памылка, праз якую гінуць кветкі ў доме. За выключэннем балотных відаў, напрыклад егіпецкага папіруса (Cyperus papyrus), кветкі не павінны стаяць у вадзе. У залішне мокрай зямлі карані не могуць дыхаць, паступова загніваюць і расліна без здаровых каранёў асуджана на пагібель.

Часта вас можа падмануць сама глеба. На паверхні можа быць сухой, але ўнутры ўтрымліваць яшчэ досыць вільгаці. Гэта проста праверыць з дапамогай драўлянай палачкі: уторкніце яе ў зямлю так, як ўтыкаюць у пірог, правяраючы, ці спёкся ён. Так як і цеста, мокрая глеба прыліпне да палачкі. Калі вынятая палачка будзе сухой, настаў час паліваць. Вады павінна быць столькі, каб яна заставалася ў месцы не даўжэй чым 15 хвілін. Калі лісты вялікія і тонкія, то яны выпарваюць шмат вады. Такія расліны трэба паліваць больш шчодра.

2. Высыханне

Без паліву не могуць жыць ніякія расліны. Выключэнне складаюць амаль несмяротныя сукуленты з тоўстым лісцем, у якіх захоўваецца запас вады на цяжкія часы. Калі расліна засохла, але не цалкам высахла, паспрабуйце яе выратаваць. Вазон з кветкай апусціце на некалькі хвілін цалкам у вядро з цеплаватай вадой, таму што перасохлы субстрат, асабліва які змяшчае торф, горш убірае вільгаць. Немалаважна і якасць вады. Раслінам патрэбна мяккая і адстоеная, ні ў якім разе не ледзяная.

3. Недастатковае асвятленне

Калі расліна губляе сваю прыгажосць і насычаны колер, значыць, ёй не хапае святла і трэба паставіць кветку як мага бліжэй да акна. На адлегласці ад акна будзе добра ценелюбівым раслінам, такім, напрыклад, як манстэра, якая прывыкла выкарыстоўваць і тую самую малую порцыю святла, якую атрымае ў родным трапічным лесе. Святлолюбівым месца толькі на падаконніку або блізка каля яго. Інтэнсіўнасць святла ўзмоцняць белыя сцены, дапаможа і люстэрка. Самы дарагі варыянт — лямпа дзённага асвятлення.

4. Сонечны апёк

Некаторым раслінам шкодзіць і лішак сонца. Напрыклад, прамыя сонечныя прамяні супрацьпаказаны амаль усім архідэям — ім патрабуецца рассеянае святло. Яны вытрымаюць негарачыя прамяні сонца, але паўдзённае сонца, узмоцненае шклом, проста спаліць лісце і расліна загіне.

5. Няправільная тэмпература

Кветкі адрозніваюцца ў патрабаваннях да тэмпературы, пра гэта трэба ведаць раней, чым купляць пэўную расліну. Субтрапічныя і міжземнаморскія віды любяць летам цяпло, аднак зімой, як правіла, — адпачынак пры тэмпературы 10—15 градусаў, каб і на наступны год быць прыгожымі і здаровымі. На зімоўку іх лепш выстаўляць на веранды або ў зімовыя сады. А легендарнай камеліі холад проста неабходны. Субтрапічным раслінам не шкодзяць вагонні дзённых і начных тэмператур з вясны да восені.

6. Сухое паветра

Недахоп вільгаці ў паветры не загубіць расліну, але акажа ўздзеянне на яе знешні выгляд. Таму ўсе кветкі ў доме (за выключэннем сукулентаў, якім гэта не вельмі важна) трэба апырскваць адзін-два разы на дзень. Калі ў вас няма для гэтага часу, дапамогуць міскі з вадой, пастаўленыя каля вазонаў.

7. Шкоднікі

Кветкі ажыўляюць інтэр'ер, але, на жаль, дома падабаецца не толькі ім, але і насякомым, якія імі сілкуюцца. Часцей за ўсё на кветкі нападаюць клешчыкі (павуцінны, цыкламенавы), тля, белакрылка, шчытоўка, трыпс і інш. Каб своечасова іх выявіць, расліны трэба рэгулярна аглядаць. Тлю ўбачыце адразу, але чырвонага павучка не так проста знайсці. Убачыце толькі невялікія павуцінкі на ніжнім баку ліста. Спачатку паспрабуйце няшкоднае для людзей апырскванне на аснове алею і лецыціну, які насякомых склеіць і тым самым загубіць. На яечкі гэтыя сродкі не дзейнічаюць, таму праз тыдзень-два апырскванне трэба паўтарыць.

8. Хваробы

Яшчэ больш, чым насякомыя, небяспечныя хваробы, выкліканыя мікраскапічнымі грыбамі і бактэрыямі. Часцей за ўсё пашкоджваюць расліны менавіта грыбкі, што ўтвараюць на лісці карычневыя плямы, якія мокнуць. Гэтыя часткі трэба выдаліць, расліну ізаляваць ад астатніх, а калі хвароба не знікне, апрацаваць фунгіцыдамі па прыкладзенай інструкцыі.

9. Недахоп пажыўных рэчываў

Карані раслін хутка спажываюць карысныя рэчывы з глебы ў маленькім вазоне. Таму трэба іх рэгулярна дадаваць, інакш кветкі не будуць расці і прыгажэць. Угнаенняў мноства, прасцей за ўсё карыстацца вадкімі. Яны растворваюцца ў вадзе па інструкцыі і дадаюцца падчас паліву. Можна выкарыстоўваць адзін універсальны сродак або спецыяльныя для раслін з прыгожым лісцем, для тых, якія цвітуць, пальм і г.д. Расліны, якія не пераносяць кальцый, як, напрыклад, цытрусавыя і архідэі, трэба падкормліваць адмысловымі сродкамі. Ад вясны да восені гэта робіць раз у тыдзень, зімой — раз у месяц, а тыя расліны, якія зімуюць у холадзе, не чапаюць наогул. Можна скарыстацца і канцэнтраванымі ўгнаеннямі ў выглядзе таблетак ці палачкі, якіх хопіць на месяц і больш. Аднак пажыўныя рэчывы з іх трапяць не да ўсіх каранёў.

10. Занадта маленькі посуд

Калі карані раслiны цалкам запоўняць вазон, кветка не загіне, але не можа расці далей. Таму купіце новы гаршчок і перасадзіце яе! Самы прыдатны час для перасадкі — вясна. Вазон патрабуецца на адзін-два памеры больш. Калі расліна ўжо досыць вялікая і цяжкая, то замяніце хаця б верхні пласт глебы і добра яе падкормлівайце.

Даты | Падзеі | Людзі

14 СНЕЖНЯ

1503 год — нарадзіўся Настрадамус (Мішэль дэ Натрдам), французскі ўрач і астролаг, лейб-медык Карла IX. Аўтар «Стагоддзяў» («Цэнтурый»), якія змяшчалі прадказанні будучых падзей еўрапейскай гісторыі.

1906 год — у Мінску было заснавана беларускае кніжна-выдавецкае таварыства «Мінчук» (дзейнічала да 1907 года; менавіта ім быў падрыхтаваны да друку першы зборнік паэзіі Я. Купалы «Жалейка»).

1911 год — 105 гадоў таму Руаль Амундсен дасягнуў Паўднёвага полюса, на месяц апярэдзіўшы англійскую экспедыцыю Роберта Скота.

1963 год — рабочаму пасёлку Полацкі, які ўзнік у 1958 годзе ў сувязі з будаўніцтвам Полацкага нафтаперапрацоўчага завода, быў нададзены статус горада абласнога падпарадкавання з назвай Навапалацк.

1971 год — нарадзіўся Даўгалёнак Дзмітрый Аляксандравіч, беларускі спартсмен (веславанне на байдарках і каноэ), майстар спорту СССР міжнароднага класа, заслужаны майстар спорту СССР. Чэмпіён XXV Алімпійскіх гульняў (1992), чэмпіён свету, неаднаразовы чэмпіён Савецкага Саюза.

Было сказана

Георгій МАРЧУК, пісьменнік, публіцыст:
«Радасць нават мільёнаў не зменшыць гора аднаго чалавека».

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	9.21	16.47	7.26
Віцебск	9.19	16.29	7.10
Магілёў	9.12	16.37	7.25
Гомель	8.59	16.42	7.43
Гродна	9.35	17.04	7.29
Брэст	9.27	17.13	7.46

Месяц

Поўня 14.12—20.12.
Месяц у сузор'і Рака.

Імяніны

Пр. *Дзмітрыя, Навума.*
К. *Альфрэда, Яна.*

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Усю вучобу ў музычнай школе мне казалі, што ўменне іграць на скрыпцы спатрэбіцца ў жыцці. І вось яно! Сусед пазычыў у мяне каніфоль для паяльніка!

— Ганна, а што вы робіце сёння ўвечары?
— Я згодна!

Маразм — гэта калі жонка схавала ад мяне пляшку каньяку і потым ніяк не можа яе знайсці.

А сарказм — гэта калі гляджу на яе і ўсміхаюся, таму што я каньяк даўно знайшоў і выпіў.

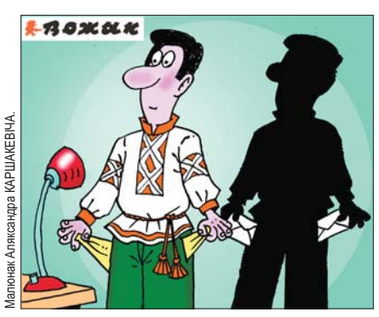

Малюнак Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК (намеснік галоўнага рэдактара).

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гомелі: 28 27 27, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 4967.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 13 снежня 2016 года.